

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL**

**“Rusiya-
Azərbaycan
münasibətlərinin
cox möhkəm
təmali qoyulub”**

Bax 2

**“Biz ilk döyüşdə
qalib gəldik,
amma pandemiya
ilə müharibə hələ
davam edir”**

Bax 3

İlham Əliyev

**“SƏS” qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 078 (6043) 8 may 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

“Əlinçə” Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Bakıda modul tipli ilk xəstəxana kompleksi açılıb

*Prezident İlham Əliyev və birinci xanım
Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər*

Bax 4

**“Operativ Qərargah dəyişikliyə
bağlı çıxış etsə, bu Milli Məclisdə də
müzakirəyə çıxarılaçaq”**

“Cerimələrin tətbiq olunması və yaxud qanunvericilikdə müvafiq sərbəstləşdirici tədbirlərin görülməsi əlbəttə ki, zərurət yaranırsa, ekspertin, hər hansı bir dövlət memurunun təklif etməsi doğru deyil. Bu mənada biz Operativ Qərargahdan təkliflər gözləyirik. Əgər, Operativ Qərargah...

Bax 7

Şuşanın işğalından 28 il ötür

1992-ci ilin 8 mayı işğal günü kimi tariximizə yazılıb. Bu, hər bir azərbaycanlının 28 ildir ki, xatırladığı ağırlı-acılı gündür. Bu gün qapıları üzümzə bağlı olan Şuşa həsrət dolu... Bax 13

**“Milan” bu futbolçu üçün
20 milyon avro təklif edir!**

İtaliyanın “Milan” klubunun rəhbərliyi Fransanın “Lion” komandasının hücumçusu Memfis Depayı transfer etmək niyyətindədir. SİA-nın məlumatına...

Bax 16

**Əli Əhmədov: “Onlar törətdikləri hərəkətləri
və əməlləri ilə özlərini Yeni Azərbaycan
Partiyasından kənar qoyublar”**

“Məmur üçün ədalət anlayışının vacib parametrlərindən biri ona göstərilən etimadı layiqincə doğrultmaqdan, xalqına və ya rəhbərlik etdiyi rayona sədaqətlə, ləyaqətlə xidmət etməkdən ibarətdir. Əgər məmur ona göstərilən etimadı pozursa, xalqına ləyaqətlə xidmət etməkdən ibarə...

Bax 7

**“Mərkəzi icra hakimiyyəti
orqanları ilə bağlı da
addımlar olacaq,
ölçü
götürüləcək”**

Bax 8

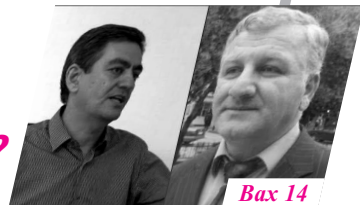
**Falkao:
“Qalatasaray”da
çox xoşbəxtəm**

Radamel Falkao “Qalatasaray”dan ayrılacağı ilə bağlı şaiyələrə son qoyub. Kolumbiyalı ulduz bu barədə məşhur “ESPN” nəşrinə açıqlamasında danışıb. 34 yaşlı futbolçu “Qalatasaray”da qalacağını bildirib: “Türkiyədə çox xoşbəxtəm. Klubumu tərk etmək niyyətimdə deyiləm”. Falkao Türkiyədə əsas çətinliyinin...

Bax 16

**Arif Hacı
qardaşını
Əli Kərimlinin
üstünə göndərib?**

Bax 14

**“Həmin şəxslər
infeksiya
mənbəyi hesab
edilir”**

Bax 14

**Dövlət qulluğuna
qəbul
imtahanlarına
avqustdan
başlanılacaq**

Bax 16

“Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin çox möhkəm təməli qoyulub”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin “Mir” televiziya kanalına müsahibəsi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev “Mir” televiziya kanalına müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

Aparıcı: İndi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin televiziya kanalımıza eksklüziv müsahibəsini təqdim edirik.

- **Hörmətli cənab Prezident, bu müsahibəni almağa imkan yaratdığınızı görə Sizə minnətdarlıq etmək istədim. Şübhə yoxdur ki, tarixçilər 2020-ci ili koronavirus ili adlandıracaqlar. Sizcə bu necə baş verə bilər?**

Prezident İlham Əliyev: İnsanlarımızın sağlamlığını və həyatını qorumaq məqsədilə biz lap əvvəldən məhdudlaşdırıcı tədbirlər gördük. Hesab edirəm ki, tədbirlər özünü doğrultdu.

Bu tədbirlər tədricən sərtləşdirildi və son nəticədə biz xüsusi karantin rejiminin tətbiqinə gəlib çatdıq. Bizim bütün resurslarımızın səfərbərliyə alınması, pasiyentlərin layiqincə müalicəsini təmin etmək məqsədilə tibbi preparatların, zəruri avadanlıqların əldə edilməsi üzrə böyük təşkilatı iş aparıldı. Qısa müddətdə tibbi maskaların və dezinfeksiyaedici vasitələrin istehsalı üzrə müəssisə işə salındı. Həmçinin yaxın vaxtlarda həkimlər üçün xüsusi geyimlər istehsal edən müəssisə işə salınacaq. Yaxın vaxtda hər birində 200 çarpayı olmaqla 10 yeni xəstəxananın istifadəyə verilməsi planlaşdırılır. Bu, yeni tikinti texnologiyaları - modul tipli texnologiyalardır. Bu günədək 20-dən çox dövlət xəstəxanası koronavirus xəstələrinin müalicəsi üçün ayrılıb, o cümlədən bu yaxınlarda 575 pasiyent üçün nəzərdə tutulan ən müasir xəstəxanaya açılıb. Həmçinin koronavirusla mübarizəyə cəlb edilən tibbi heyətin sosial təminatı üçün tədbirlər görülüb. Bu kateqoriyadan olan tibb işçilərinin əməkhaqqı müvafiq olaraq 3, 4 və 5 dəfə artırılıb. Yeni laboratoriyalar alınıb. Bu gün laboratoriyaların sayı artıq 23-dür. Bu bizə gündə bir neçə min test keçirmək imkanı yaradır. Ümumilikdə 160 mindən çox test keçirilib və əhalinin bir milyon nəfərinə düşən testin sayına görə Azərbaycan ön sıralardadır.

- **Azərbaycan pandemiyası**

ilə necə bacarır?

- Görülən bütün tədbirlər, o cümlədən məhdudlaşdırıcı tədbirlər bir məqsəd daşıyır - vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini, sağlamlığını təmin etmək və onların həyatını qorumaq. Aprelin 14-dən başlayaraq Azərbaycanda müsbət dinamika müşahidə edilir. Sağalanların sayı yoluxanların sayından çoxdur. Bunun nəticəsində aprelin 27-dən başlayaraq və sonra mayın 4-də karantin rejimi yumşaldıldı. Karantin rejimi mayın sonunadək qüvvədədir. Beləliklə, biz vəziyyətin müvafiq daimi monitorinqini gələcəkdə də davam etdirəcəyik və əgər görsək ki, yumşaltma xarakteri daşıyan tədbirlər yoluxanların kəskin artmasına gətirib çıxarır, o halda məhdudlaşdırıcı tədbirləri yenidən gücləndirməli olacağıq.

- **Bəs Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bu istiqamətdə Azərbaycanın fəaliyyətini necə qiymətləndirdi?**

- Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktorunun mart ayının sonunda mənə ünvanlandığı məktubda koronavirusla mübarizədə Azərbaycanın nümunəvi ölkə olduğu bildirilib. İlk növbədə, milli səviyyədə işləməklə biz, həmçinin beynəlxalq birliyin daha sıx birləşməsinə, diqqətin bu problemə cəlb edilməsinə, habelə koronavirusa müqavimət üzrə birgə işlərin gücləndirilməsinə

çalışırdıq. Azərbaycan Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının və Qoşulmama Hərəkatının sədridir. Apreldə və mayda iki sammit keçirildi. Özü də birinci sammit - Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Sammiti, ümumiyyətlə, dünyada bu mövzuya videokonfrans formatında həsr edilən ilk sammit idi. Dövlət və hökumət başçıların böyük sayda iştirakı ilə bu tədbirlərin uğurlu keçirilməsi nəticəsində biz ümumi bəlaya qarşı mübarizədə vahid yanaşmalar əldə etdik. Eləcə də həm tibbi sahədə, həm də pandemiyanın bütün ölkələrə böyük zərər vurduğu iqtisadi sahədə müxtəlif səviyyələrdə işçi qruplar yaradıldı. Beləliklə, Azərbaycan dünya birliyinin məsuliyyətli və səmərəli üzvü kimi pandemiya ilə beynəlxalq səviyyədə mübarizəyə böyük töhfə verir. Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təşkilatdır və Azərbaycan bu təşkilatda üç il sədrlik edəcək. Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun Sammitinin keçirilməsi təşəbbüsü Hərəkatda çox müsbət qarşılandı. Sammit göstərdi ki, biz səyləri birləşdirməklə bu bəlaya qarşı daha təsirli müqavimət göstərə bilərik. Həmçinin Azərbaycan bir neçə ölkəyə zəruri maliyyə və texniki, o cümlədən tibbi preparatlar və qoruyucu vasitələr yardımı edib. Biz pandemiya qarşı mübarizə işinə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı vasitəsilə iki dəfə donor töhfəsi etdik. Mart ayında Ümumdünya Səhiyyə

Təşkilatı ilə Azərbaycan arasında donor sazişi imzalandı. Sazişə müvafiq olaraq biz bu bəla ilə global səviyyədə mübarizə üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 5 milyon dollar ayırdıq. May ayında isə Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Hərəkatın virusdan daha çox zərər çəkən üzvlərinə yardım göstərilməsi üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına əlavə olaraq 5 milyon dollar ianə etdik. Müvafiq qərara əsasən, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və Azərbaycan bu yardımın miqyasını və təqdim ediləcəyi ölkələri birgə müəyyənləşdirəcəkdir.

- **Elə bu vaxt neftin qiyməti təxminən sifıra endi. Bu, respublikanın iqtisadiyyatına necə təsir etdi?**

- Birinci rübdə sosial-iqtisadi inkişafın nəticələrinin müsbət olmasına baxmayaraq, gələcəkdə bizim ən məhsuldar təməlimiz istisna deyil. Buna baxmayaraq, biz koronavirusdan daha çox zərər gören sahələrdə işləyən insanlara yardım üçün minimum 2 milyard dollar həcmində mühüm maliyyə resurslarını səfərbər etmişik. Bizdə belə vətəndaşların sayı təqribən 700 mindir. Bu gün həmin insanların işləmək imkanından məhrum olduqları nəzərə alınaraq, onların əməkhaqqının mühüm hissəsi dövlət tərəfindən ödənilir. Həmçinin dövlət sektorunun məcburi məzuniyyətə göndərilən işçiləri əməkhaqqını tam

həcmdə alırlar. Bu qəbilədən insanların sayı isə bizdə 900 mindən çoxdur. Aşağı gəlirli insanlar kateqoriyasına aid olan 600 min nəfərə, o cümlədən işsizlərə, qeyri-formal sahədə məşğul olanlara da dövlət tərəfindən sosial müavinət ödənilir. İşsizlərin sayının kəskin artmasına yol verməmək məqsədilə bu il haqqı ödənilən 90 min ictimai iş yeri yaradılması haqqında qərar qəbul olunub, habelə Azərbaycanda 80 mindən çox ailə ünvanlı sosial yardım alacaq. Bu, sosial-iqtisadi tədbirlərin tam paketi deyil. Biz buraya vergi güzəştlərini, vergi tətillərini, kommunal ödənişlər və bank kreditləri xidmətlərində müəyyən güzəşt şərtlərini də əlavə edə bilərik. Beləliklə, Azərbaycan dövləti məqsədyönlü, sistemli fəaliyyət göstərir. İlk növbədə, bu, insanların sağlamlığı və təhlükəsizliyidir. İkinci növbədə, bu, iqtisadi inkişaf, habelə əhalinin sosial müdafiəsidir. Həmçinin beynəlxalq əməkdaşlıqla bağlı məsələlər, hesab edirəm, Azərbaycan tərəfindən ən məsuliyyətli şəkildə başlandı.

- **Biz Sizinlə ümumi bayramımız - Böyük Qələbənin 75 illiyi ərafəsində söhbət edirik. O müharibədəki qəhrəmanlıqlarına görə respublikadan 400 mindən çox insan döyüş mükafatı alıb. Azərbaycanlıların milli xarakterini necə təsvir edərdiniz?**

- Azərbaycan oğulları Böyük Vətən müharibəsi meydanlarında ləyaqətlə vuruşublar. Azərbaycanın 123 nümayəndəsi Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Azərbaycanın müharibədə iştirak etmiş 600 mindən çox nümayəndəsinin yarısı həlak olub. Azərbaycan bizim ümumi Qələbəmizə böyük töhfə verib. Azərbaycan sovet ordusu üçün yanaacaq-sürtkü materiallarının əsas tədarükçüsü olub. Onu demək kifayətdir ki, sovet ordusu üçün müharibə yağlarının 90 faizi, benzinin 80 faizi və neftin 70 faizi Azərbaycan tərəfindən tədarük edilirdi. Həmçinin bizim müəssisələrdə gecə-gündüz sovet ordusu üçün çox vacib silah sistemi istehsal edilirdi. Azərbaycanın sənayesi həmişə inkişafda olub. Qısa müddətdə o, hərbi texnika istehsalına tam yönəldilib.

“Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin çox möhkəm təməli qoyulub”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin “Mir” televiziya kanalına müsahibəsi

Əvvəli Səh. 2

- Sizin atanız Heydər Əliyev müharibə veteranlarını millət qızıl fondu adlandırıb. Bu gün Böyük Vətən müharibəsi veteranlarına hansı kömək göstərilir?

- Azərbaycanda bu gün həmişə geniş qeyd olunur. Hərçənd deməliyəm ki, müstəqilliyin ilk illərində bu, belə deyildi. 1992-ci ildə Xalq Cəbhəsi çevriliş yolu ilə hakimiyyətə gələndə 9 May bayramı ləğv edildi və veteranlar mənəvi terrora məruz qaldılar. Lakin Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi ilə bu ədalətsizlik aradan qaldırıldı və həmin vaxtdan 9 May dövlət bayramıdır. Hər il mən həmin gün bir qayda olaraq, veteranlarla görüşürəm, həlak olanların xatirəsini anırıq, məzarları üzərinə əklillər, güllər qoyuruq. Bu il tədbir, əlbəttə, başqa formatda olacaq. Çünki biz veteranlarımızı qorumalıyıq. Hələ ki, karantin rejimi bir yerə kütləvi toplaşmağa, kütləvi tədbirlər keçirilməsinə yol verməyə də, bundan məsələnin mahiyyəti dəyişməyəcək. Hərçənd bayramın qeydedilmə formatı başqa cür olacaq, lakin düşünürəm ki, veteranlar həm bu gündə, həm də sonra Azərbaycan dövlətinin dəstəyini hiss edəcəklər.

Veteranlar qayğı ilə əhatə olunub, onların maddi durumu təmin edilir. Onların çoxu dövlət tərəfindən ayrıca yaşayış sahəsi, mənzillə təmin edilib. Biz həmin gün, bir qayda olaraq, onlara Prezident mükafatları təqdim edirik. Beləliklə, bütün bunların hamısı qorunub saxlanılacaq. Ən başlıcası isə Böyük Vətən müharibəsi haqqında həqiqət həmişə üstünlük təşkil etməli, tarixin yenidən yazılması, faşizmin və faşist cinayətkarlarının qəhrəmanlaşdırılması cəhdləri olmamalıdır. Azərbaycanın bu istiqamətdə mövqeyi birmənalıdır.

- Siz Rusiya ilə münasibətləri səmərəli adlandırırırsınız. Sizin fikrinizcə, daha nə etmək lazımdır ki, bu münasibətlər daha yaxşı olsun?

- Əminəm ki, münasibətlərimizin inkişafı üçün ən əlverişli perspektivlər var, çünki Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin çox möhkəm təməli qoyulub. Bu münasibətləri hər iki tərəf strateji tərəfdaşlıq kimi xarakterizə edir. Bu, həqiqətən belədir. Çünki münasibətlərimizin yalnız geniş gündəliyinə nəzər salsaq, biz həyat fəaliyyətinin, demək olar, bütün sahələrini görürük. Bizim qarşılıqlı siyasi əlaqələrimiz çox fəaldır, dövlət başçıları səviyyəsində çoxlu görüşlər olur, görüşlər müntəzəm keçirilir. Son illərdə biz iqtisadi planda əmtəə dövriyyəsinin artımını görürük ki, bu da iqtisadi əməkdaşlığın fəallaşdığına dəlalət edir. Azərbaycanda iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarında Rusiya kapitalı ilə yüzlərlə şirkət çalışır. Biz nəqliyyat sahəsində çox fəal əməkdaşlıq edirik. Biz mühüm Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat layihəsini birgə reallaşdırırıq. Həm Rusiya, həm də Azərbaycan ərazisində bu dəhlizlə bağlı

bütün infrastruktur layihələri praktiki olaraq həyata keçirilib. Hazırda biz nəqliyyat-logistika istiqamətləri ilə bağlı məsələlər üzərində işləyirik. Məqsəd yük daşımağını artırmaq və bununla da qonşu ölkələrimizə daha əlverişli şərait yaratmaq, tranzit potensialını möhkəmlətməkdir. Energetika sahəsində kifayət qədər çox layihələr var və Rusiya ilə Azərbaycanın enerji sistemlərinin birləşdirilməsini qeyd etməliyəm. Ya Azərbaycanda, ya da Rusiyada qəza olanda biz dərhal bir-birimizə kömək edirik və həmrəylik nümayiş etdiririk. Ona görə də perspektivlər haqqında danışarkən düşünürəm ki, biz əldə edilmiş nəticəyə istiqamətlənəcək, qeyd etdiyim həmin istiqamətlər və gələcəkdə yeni istiqamətlər üzrə də işləyəcəyik. Bu gün biz 7 yol xəritəsinin reallaşdırılması üzrə ikitərəfli formatda işləyirik. Bunlar həyat fəaliyyətinin bütün vacib sahələrini əhatə edən konkret layihələrdir. Hər bir istiqamət üzrə dəqiq plan, zaman müddəti, yol xəritələrinin reallaşdırılması üçün prezidentlərin tapşırıqları var. Bütün bunlar ölkələrimizi və xalqlarımızı daha da yaxınlaşdıracaq, əməkdaşlıq səviyyəsini, əmtəə dövriyyəsinin və qarşılıqlı investisiyaların artımını möhkəmləndirəcək. Əlbəttə ki, bütün bunlar xalqlarımızın rifahının daha da yaxşılaşmasına gətirib çıxaracaq.

- Siz rus dilini çox əla bilirsiniz. Bu gün Azərbaycan mədəniyyətində rus dilinin rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Bizim münasibətlər ən yüksək qiymətə layiqdir. Azərbaycanda rus dilində təhsilin səviyyəsi genişləndirilir. Artıq Rusiyanın aparıcı ali məktəblərinin Azərbaycanda filialları mövcuddur. Tədrisin rus dilində aparıldığı məktəblərə gəldikdə isə onların sayı artıq 340-a çatır. Bütün bunlar artıq qazanılmış potensialdır. Əlbəttə, bu il turizm sahəsində böyük tənəzzül olacağı təəssüf doğurur. Çünki ənənəvi olaraq Azərbaycan vətəndaşları Rusiyaya, Rusiya vətəndaşları Azərbaycana səfər edəblər, turist axınının artımı daim yaxşı rəqəmlərdə əksini tapıb. Lakin pandemiya nəzərə alınaraq qarşılıqlı razılıq əsasında ölkələrimiz arasında sərhədlər bağlanıb. Buna görə də yəqin ki, turist axını və turizm sahəsi karantin rejimi prosesindən ən axırda çıxan sahələr olacaq.

- Bu il bizim Teleradio şirkətinin 27 yaşı tamam olub. Bizim tamaşaçılara Qələbə günü münasibətilə nə arzulamaq istərdiniz?

- Fürsətdən istifadə edərək, bütün veteranlara bu mürəkkəb dövrdə cansağlığı arzulamaq istərdim. Bu gün pandemiya şəraitində hər birimiz yaxınlarımızı, cavabdeh olduğumuz insanları qorumalıyıq. Azərbaycanda pandemiya şəraitində belə şüarlar yaranıb: “Biz birlikdə daha güclüyük”, “Biz birlikdə güclüyük”. Elə bu şüarlarla da müsahibəni bitirmək istərdim. Sağ olun.

- Cənab Prezident, bu müsahibəyə görə sizə minnətdaram. Bayramınız mübarək

“Biz ilk döyüşdə qalib gəldik, amma pandemiya ilə müharibə hələ davam edir”

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva koronavirus infeksiyası ilə bağlı xalqımıza növbəti dəfə müraciət edib. SİA müraciəti təqdim edir:

Hörmətli həmvətənlər!

Sizinlə ölkəmizdə COVID-19 epidemiyasının hazırkı vəziyyəti ilə bağlı fikirlərimlə bölüşmək istəyirəm.

Keçdiyimiz yolu dəyərləndirərək, bu gün artıq deyə bilirik ki, bu şiddətli virus hücumu başlayanda onun real miqyasını, təhlükə dərəcəsini və törədə biləcəyi fəsadları qiymətləndirmək və dərk etmək üçün çox az məlumat var idi. Bir şey aydın idi - bütün imkanları səfərbər etmək və qəti tədbirlər görmək lazım idi. Əminliklə təsdiqləyə bilirik ki, ölkəmiz bu vəzifənin öhdəsindən şəərəflə gəldi. Həm azərbaycanlı, həm də beynəlxalq ekspertlərin fikrincə, Azərbaycan epidemiyasının ilk və olduqca təhlükəli mərhələsindən ən az sayda itkilərlə çıxan dövlətlər sırasında yer alıb. Biz ən əsas məsələlərə - virusun sürətli yayılmasının qarşısını almağa, epidemiya ilə mübarizənin bütün aspektlərini əlaqələndirən peşəkar komanda yaratmağa, lazımı texniki və insan resurslarını birləşdirməyə müvəffəq olduq. Sərt karantin tədbirləri sayəsində koronavirusun yayılma sürətini azaltmaq bacardıq. Səhiyyə sistemi qısa müddət ərzində təhlükəli epidemiyaya qarşı effektiv müqavimət strategiyası işləyib hazırladı. Şəhərlərin və kəndlərin həyat təminatı obyektlərinin işçiləri təxirəsalınmaz məsələləri həll edirdilər. Kiçik və orta biznesə dəstək, habelə əhaliyə sosial yardım məqsədilə dövlət tərəfindən dəyəri 3 milyard manatdan çox olan proqram paketləri hazırlanıb həyata keçirilir.

Bir sözlə, vaxtında görülmüş və düşünülmüş tədbirlər sayəsində ölkəmiz özünü həqiqətən də faciəli ssenaridən qurtara bildi. Əməyi uğurlarımızın qarantı olan hamıya və hər kəsə dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Çətin sınaq günlərində xalqımız bir daha ən yaxşı xüsusiyyətlərini nümayiş etdirdi və bu, sonsuz təşəkkürə layiqdir. Biz öz Vətənimizin təhlükəsizliyinin qayğısına qalırdıq və qarlıq, təhlükəyə qarşı yenilməz birlik nümayiş etdiririk. Əziz həmvətənlərim, biz birlikdə xəstəliyin məhvədicisi dərəcədə tez yayılmasından öz evimizi qoruya bildik. Buna görə çox sağ olun!

Bizim cəsarətli tibb işçilərimizə - həkimlərə, tibb bacılarına və qardaşlarına, laborantlara, xəstəxana və klinikaların texniki heyətinə, gecə-gündüz insanların həyatı və sağlamlığı naminə mübarizə aparmağa davam edən hər kəsə bir daha səmimi və sonsuz təşəkkürümü ünvanlayıram. Polislərə və daxili qoşunların hərbi qulluqçularına dərin təşəkkürümü bildirirəm. Axı bu çətin günlərdə əsası, təhlükəsizliyi və karantin tədbirlərinə əməl olunmasını məhz onlar təmin edirlər.

Heydər Əliyev Fondunun, “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinin bütün əməkdaşlarına, sosial işçilərə və könüllülərə təşəkkür edirəm. Bu məsələyə laqeyd yanaşmayan bütün insanlara, yaxınlarına kömək göstərən, xeyirxahlıq edən hamıya minnətdaram. Uca Tanrı yaxşı əməl sahiblərinin savabını artırıraqdır!

Əziz dostlar!

Müsbət nəticələr sayəsində biz təcrid rejiminin müəyyən dərəcədə yumşaldılmasına imkan verə bilirik. Bir sıra dövlət qurumlarının və özəl biznes sektorunun fəaliyyəti bərpa olunur. Daha əvvəl təbii qalınan bəzi karantin tədbirləri ləğv edilir. Bu, o deməkdir ki, hər şey arxada qaldı və biz gündəlik həyatımıza geri dönməyə başlayırıq. Əfsuslar olsun ki, həmin vaxt hələ gəlib çatmayıb. Bəli, biz ilk döyüşdə qalib gəldik, amma pandemiya ilə müharibə hələ davam edir - bizim ölkəmizdə və bütün dünyada. Bütün ölkələrə və xalqlara bu qədər belə və əzablar yaşadan virus hələ məğlub olmayıb. O, əvvəlkiyə hamı üçün ciddi təhlükə olaraq qalır və əvvəlkiyə bizim aramızdadır. COVID-19-a qarşı vaksinin nə zaman hazırlanacağını və xəstəliyin tez və effektiv müalicə üsulunun nə vaxt yaranacağını bu gün dəqiqliklə heç kim deyə bilmir. Hələ ki, bu, baş verməyib, hamımız dərk etməli və qəbul etməliyik ki, biz bu yeni reallıqla yaşamalıyıq. Biz heç bir halda sayıqlığımızı itirməməli, ümidverici rəqəmlər fonunda səhlənkarlığa imkan verməməliyik. Belə əziyyətlə nail olduğumuz nəticələri sifirə endirərək itirmək yolverilməzdir. Laqeydlik hər birimizə, bizim yaxınlarımızı, bizim ölkəmizə real təhlükə törədəcəkdir. Biz hamımız yeni qaydalarla yaşamağı öyrənməliyik. Əslində bu qaydalar elə də çətin deyil - məsafə saxlamaq, qoruyucu vasitələrdən istifadə etmək, tez-tez əlləri yumaq. Tərəzinin digər gözündəki həyat və sağlamlığımızdır. Yenə acı həqiqət budur və bununla Prezidentdən başlayaraq sırasıyla vətəndaşlaradək hamı heşablamaq məcburiyyətindədir.

Əziz həmvətənlər!

Şübhəsiz ki, COVID-19 adlı qorxulu hekayənin geridə qalacağı gün gələcək. Çox ümidvaram ki, həmin gün uzaqda deyil. Amma hələ ki, o gün gəlməyib, hörmətli qardaşlar və bacılar, xahiş edirəm, sayıq və intizamlı olun, yeni qayda və tələblərə tam ciddiyyətlə yanaşın. Özünüzdən və yaxınlarınızdan muğayət olun! Bizim sevimli Vətənimizi, bizim Azərbaycanımızı qoruyun!

Dərin hörmət və sevgilərlə,
Sizin MEHRİBAN

Bakıda modul tipli ilk xəstəxana kompleksi açılıb

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər

“Biz televiziya da görürük, növbə var, adamlar öz aralarında bir metr yarım, iki metr məsafə saxlayırlar, maska taxırlar. Amma bizdə məsafə saxlayan var? Açın istənilən kanala baxın. Dünən mən baxmışam, bankın qabağında bir-birinin yanında durublar, maska yox, müxbirlər soruşurlar ki, nə üçün? Elə bil ki, məktəb uşaqlarıdır, min cür bəhanə gətirirlər - yadımdan çıxdı, havada maska lazım deyil, cibimdədir. Biz belə münasibətə dözə bilmərik. Bu, zarafat deyil”

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev İncəsənət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatlarının verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan mədəniyyət xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 29 noyabr tarixli 1691 nömrəli Fərmanında və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 22 iyun tarixli 940 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondunun vəsaiti hesabına ipoteka kreditinin, o cümlədən güzəştli ipoteka kreditinin verilməsi Qaydası”nda dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

yıcı xarakter daşıyır. Bu xəstəxananın və bundan sonra buna oxşar 9 xəstəxananın istifadəyə verilməsi 1-2 ay ərzində nəzərdə tutulub. Bütün bu addımlar qabaqcılı xarakter daşıyırdı və məhz buna görə hesab edirəm ki, koronavirusla mübarizədə biz birinci mərhələdə qalib gələ bilməmişik. Ancaq mübarizə davam edir, koronavirus heç bir yere qeyb olunmayıb, dolaşır və dolaşacaq və bunu hər kəs bilməlidir.”

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bu gün testlərin aparılması istiqamətində də böyük uğurlar var. Adambaşına keçirilən testlərin sayına görə Azərbaycan dünya miqyasında qabaqcıl yerlərdədir. Testlərin keçirilməsi üçün yeni laboratoriyalar alınmışdır. Onların sayı 23-ə çatıb və yeni laboratoriyaların yaradılması gündəlikdə duran məsələdir:

“Bütün lazımi tibbi avadanlıq alınır. Bildiyiniz kimi, Prezidentin ehtiyat fondundan tibbi avadanlıqların, ləvazimatların alınması və işi düzgün təşkil etmək üçün 100 milyon manat vəsait ayrılıb. Bu, birinci tranşdır, əlavə 150 milyon manat artıq hazır vəziyyətdədir, lazım olan vaxtda biz ondan da istifadə edə bilərik. Əlbəttə, bütün bu kompleks tədbirlər - testlərin keçirilməsi, xəstəxanaların, laboratoriyaların fəaliyyəti və həkimlərin peşəkarlığı, işin düzgün təşkili bizə imkan verdi ki, hazırda bu vəziyyətdən istədiyimiz kimi, az itkilərlə çıxmaq. Hər bir insanın ölümü onun yaxınları, qohumları üçün böyük faciədir və hər bir insanın həyatı bizim üçün qiymətli, dəyərlidir. Ancaq dünyada hər şey müqayisədə ölçülür və biz görəndə ki, inkişaf etmiş ölkələrdə gündə yüzlərlə, bəzi hallarda mindən çox insan vəfat edir, əlbəttə ki, Azərbaycanda bu sahədə görülmüş işlər xüsusi əhəmiyyət daşıyır və bunu hər kəs görür. Hətta bizimlə eyni sayda əhalisi olan ölkələrdə artıq uzun müddətdir ki, hər gün yüzlərlə insan vəfat edir. Bu ölkələrin səhiyyə sistemi həmişə bütün dünyaya, o cümlədən bizə nümunə kimi göstərilirdi. Ancaq bu dövrdə hər kəs gördü ki, orada vəziyyət artıq böhranın pik həddinə çatıb. Ona görə əlbəttə ki, müqayisə aparılanda Azərbaycan dövlətinin gördüyü işlər böyük üstünlük təşkil edir.

Mayın 7-də Bakıda modul tipli ilk xəstəxana kompleksinin açılışı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva modul tipli xəstəxana kompleksinin açılışında iştirak ediblər. Dövlətimizin başçısına və birinci xanıma tibb müəssisəsində yaradılan şərait barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, paytaxtda istifadəyə verilən modul tipli ilk xəstəxana kompleksinin tikinti və quraşdırma işləri 3 həftə ərzində tamamlandı. Sahəsi 3000 kvadratmetr olan bu kompleks 1 saylı Klinik Tibbi Mərkəzin nəzdində fəaliyyət göstərəcək. Üç korpusdan ibarət, ümumilikdə, 100 palatada 200 çarpayı yeri olan modul tipli xəstəxana kompleksində orta-ağır simptomlu infeksiya xəstələrinin qəbulu və müalicəsi üçün hərtərəfli şərait yaradılıb. Ehtiyac yaranacağı təqdirdə, əlavə avadanlıqlar təchiz olunmaqla palataların reanimasiyaya çevrilməsi mümkündür.

Kompleks bütün zəruri avadanlıq və sistemlə təchiz olunub. Burada quraşdırılan xüsusi havalandırma sistemi havanı ventilyasiya qurğusu ilə təmizlədikdən sonra palatalara ötürür. May ayı ərzində modul tipli daha 5 xəstəxana kompleksinin, iyun ayının ortalarında isə digər 4 kompleksin istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulub. Bu komplekslərin müəyyən edilən şəhər və rayonlardakı mövcud xəstəxanaların yaxınlığında quraşdırılaraq onlara təhkim edilməsi nəzərdə tutulur ki, bu da koronavirus xəstələrinin lazımi tib-

bi xidmətlərlə əhatə olunması üçün vahid idarəetməni və tibbi koordinasiyanı təmin edəcək. Modul tipli yardımçı xəstəxana korpuslarının mühüm üstünlükləri var. Belə ki, qısa müddət ərzində sadə beton bünövrə üzərində quraşdırılan bu tikililər pandemiya ilə mübarizə başa çatdıqdan sonra, yəni, zərurət olmadıqda tezliklə və asanlıqla digər sahələrə köçürülə və başqa məqsədlər üçün də istifadə edilə bilər.

Modul tipli xəstəxana kompleksi ilə tanışlıqdan sonra dövlətimizin başçısı və birinci xanım tibb işçiləri ilə görüşdülər. Dövlətimizin başçısı görüşdə nitq söyləyib. Dövlət başçısı qeyd edib ki, son 16 il ərzində ölkəmizdə 700-dən çox səhiyyə ocağının tikilib və ya əsaslı təmir edildiyini nəzərə alsaq, təsəvvür etmək çətin deyil ki, nə qədər böyük işlər görülüb:

“Biz hesab edirdik ki, artıq mövcud xəstəxana fondu, xüsusilə müasir xəstəxanaların fəaliyyəti uzun illər ərzində tələbatımızı ödəyəcək. Ancaq koronavirus pandemiyası, əlbəttə ki, öz qaydalarını diktə edir, ona görə yeni xəstəxanaların tikintisi labüddür. Əlbəttə, xəstəxana tikintisi çox vaxt aparır, həm layihələndirmə işləri, onun texniki tərəfi, yerin seçilməsi. Əlbəttə, hesab edirəm, biz yeni texnologiyalara üstünlük verərək düzgün seçim etdik ki, modul tipli, tez bir müddətdə yığılan və sonra sökülə və başqa yere daşıma biləcək xəstəxanaların tikintisini təmin edək. Mən bir müddət bundan öncə ictimaiyyətə bu haqda məlumat vermişdim və bu gün bu xəstəxananın açılışını qeyd edirik. Cəmi bir ay ərzində 200 çarpayılıq

xəstəxana istifadəyə verilir.

Əlbəttə ki, koronavirusa qarşı mübarizədə bu xəstəxana və bundan sonra tikiləcək xəstəxanalar böyük rol oynayacaq. Ölkəmizin müxtəlif bölgələrində 10 belə xəstəxananın tikintisi nəzərdə tutulur. Əlbəttə ki, çarpayı sayının artırılması hər bir ölkə üçün koronavirusa qarşı mübarizədə xüsusi rol oynayır.

Biz indi bəzi inkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsini görürük. Görürük ki, orada çarpayı çatışmazlığı ucbatından xəstələr vaxtında müalicə ala bilmir, koronavirusa yoluxmuş bir çox insan ümumiyyətlə xəstəxanalara götürülmür, onlar evlərdə qalırlar. Əlbəttə, evlərdə onları müalicə, onların vəziyyətini monitorinq etmək qeyri-mümkündür.

Azərbaycanda koronavirusa qarşı mübarizədə bizim təcrübəmiz hesab edirəm ki, ən müntəzə və ən insansevər təcrübədir. Çünki bizim bütün xəstələrimiz xəstəxanalarda yerləşdirilib və həkimlər onlara gecəgündüz xidmət edirlər. Yeni xəstəxanaların tikintisi, əlbəttə, gələcəyə hesablanıb. Çünki hazırda mövcud xəstəxana fondu bizim tələbatımızı ödəyir və 20-dən çox dövlət xəstəxanası koronavirus xəstələrinin sərəncamına verilibdir, o cümlədən ən yeni və ən müasir 575 çarpayılıq “Yeni klinika”. Orada hazırda xəstələr müalicə olunurlar. Bu, gələcəyə hesablanmış düzgün addımdır, çünki heç kim bilmir pandemiya nə qədər davam edəcək, heç kim bilmir bunun gələcək mərhələləri nədən ibarət olacaq. Ona görə biz tam hazır olmalıyıq.

Bizim atığımız bütün addımlar qabaqla-

Bakıda modul tipli ilk xəstəxana kompleksi açılıb

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər

“Əfsuslar olsun ki, bəzi adamlar karantin rejiminə əməl etmirlər. Yumşalma tədbirləri yalnız bir məqsədi güdürdü ki, insanların öyrəşdiyi həyat təzi müəyyən dərəcədə bərpa olunsun. Karantin rejiminin yumşaldılması o demək deyil ki, karantin başa çatıb, xeyr. Karantin rejimi ən azı mayın 31-nə qədər qüvvədə olacaq və ondan sonra əgər lazım olarsa, uzadılacaq”

Əvvəli Səh. 4

Biz əsas diqqətimizi vəziyyəti nəzarətdə saxlamaqda görürük və birinci mərhələdə buna nail ola bilmişik. Ona görə kompleks tədbirlərin görülməsi, o cümlədən karantin rejiminin təcridən vəziyyətə uyğun olaraq qüvvəyə minməsi, onun sərtləşdirilməsi və son günlər ərzində yumşaldılması - bütün bunlar ölçülüb-biçilmiş addımlardır.

Karantin rejimi nə üçün sərtləşdirilirdi? Yoluxma hallarının geniş yayılmasının qarşısının alınması üçün və biz buna nail olduq. Birinci mərhələdə bu virus bizə, belə demək mümkündürsə, idxal edilmişdir, amma ondan sonra daxili yoluxma halları baş vermişdir. Dərhal operativ tədbirlər görüldü və məhz sərt karantin qaydalarına görə biz bu mərhələni az itkilərlə başa vurduq. Görəndə ki, artıq 3 həftə ərzində hər gün sağalanların sayı yoluxanların sayın-

dan xeyli çoxdur, onda biz artıq yumşalma tədbirləri görməyə başladığımız. Ancaq əfsuslar olsun ki, bəzi adamlar bunu karantin rejiminin ləğvi kimi qəbul etdilər. Əfsuslar olsun ki, bəzi adamlar karantin rejiminə əməl etmirlər. Yumşalma tədbirləri yalnız bir məqsədi güdürdü ki, insanların öyrəşdiyi həyat təzi müəyyən dərəcədə bərpa olunsun. Karantin rejiminin yumşaldılması o demək deyil ki, karantin başa çatıb, xeyr. Karantin rejimi ən azı mayın 31-nə qədər qüvvədə olacaq və ondan sonra əgər lazım olarsa, uzadılacaq. Ona görə son günlərin mənzərəsi, sözün düzü, məni çox üzür və narahat edir. Çünki son 2-3 gündə xəstələnlərin sayı sağalanların sayından çoxdur və əgər bu dinamika kəskin artarsa, - mən bunu açıq demək istəyirəm və hər kəs bunu bilsin, - biz məcbur olub karantin rejimini əvvəlki vəziyyətə gətirəcəyik, sərtləşdirəcəyik, qaydaları pozanlara qarşı da daha ciddi cəza tədbirləri görülməli ki, biz

vəziyyəti daim nəzarətdə saxlayaq.

Azərbaycan dövlətinin siyasəti və Operativ Qərargahın bu işlərə gündəlik rəhbərlik etməsi əsas bir məqsədi güdür ki, biz vətəndaşların həyatını, sağlamlığını qoruyaq. Eyni zamanda, bu məhdudlaşdırıcı rejim çərçivəsində insanlara maksimum imkan yaradaq ki, onlar öyrəşdiyi gündəlik həyat təzindən çox da uzaqlaşmasınlar. Ona görə biz bu yumşaldıcı tədbirləri görmüşük. Aprelin 27-dən, sonra mayın 4-dən daha da yumşaq rejim qüvvədədir. Ancaq biz nəyi görürük? Onu görürük ki, bəzi məsuliyyətsiz vətəndaşlar heç bir qaydalara əməl etmirlər, maska taxmırlar, məsafə saxlamırlar, özlərini elə aparırlar ki, sanki virus artıq məhv olub. Buna qətiyyətlə yol vermək olmaz. Ona görə bu adamlara qarşı ciddi tədbirlər görülməlidir. Hamı bunu bilsin və nəticə çıxarsın. Biz imkan verə bilmərik ki, hansısa məsuliyyətsiz vətəndaş

başlayır, xüsusilə Gəncə şəhərində. Buna çox ciddi yanaşmaq lazımdır. Ona görə indiki karantin rejimində Bakı, Sumqayıt, Abşeron, Gəncə, Lənkəran üçün xüsusi rejim var. Nəyə görə? Çünki bu yerlərdə, bu şəhərlərdə xəstələrin sayı, yoluxma halları daha çoxdur. Son günlərdə yoluxanların demək olar ki, 30, 40, 50 faizi Gəncə şəhərinin payına düşür. Deməli, orada vəziyyət narahatlıq doğurmaldır. İndi bu, araşdırılır, səbəbi nədir? Əsas səbəb insanlar və rəhbər orqanlar tərəfindən vaxtında tədbirlərin görülməməsidir. Harada ki, vaxtında tədbirlər görülür, harada ki, qəbul edilmiş qaydalar icra edilir, orada vəziyyət nəzarət altındadır. Biz nəzarəti gücləndirəcəyik. Ona görə karantin rejimi ilə bağlı sərtləşdirici tədbirlər istisna deyil. Bir daha demək istəyirəm ki, biz virusla mübarizədə birinci mərhələdə qalib gəlmişik. Virus qeyb olmayıb, burada dolaşır və dolaşacaq. Bunu həkimlər, mütəxəssislər çox yaxşı bilirlər, istərdim ki, vətəndaşlar da bunu bilsinlər. Maarifləndirmə işləri daha geniş vüsət almalıdır. Bəziləri hesab edir ki, bəli, virus daha yoxdur, bütün dünya böhran içindədir, Azərbaycan isə sanki dənizdə bir adadır, burada hər şey yaxşıdır və yaxşı ola-

lara görə insanların həyatı risk altına düşsün. Qətiyyətlə mümkün deyil.

Ona görə indi ölkəmizin bəzi bölgələrində sanki pandemiyanın yeni mərhələsi

caq. Əlbəttə, bir çox ölkələrə nisbətən yaxşıdır, ancaq buna mütləq formada yaxşı demək olmaz.

Ardı Səh. 6

Biz tarixi yenidən yazmaq, Böyük Vətən müharibəsi haqqında həqiqəti təhrif etmək, faşizmi və faşist canilərini qəhrəmanlaşdırmaq cəhdlərini qətiyyətlə pisləyirik. Azərbaycan bir sıra forumlarda bu mövzuda açıq çıxış edib, o cümlədən mən dəfələrlə öz mövqeyimi bildirmişəm. Deməliyəm ki, Azərbaycan bəmiyyəti bu mövqeyə tam şerikdir. Əlbəttə, bəzi ölkələrdə faşizmin qəhrəmanlaşdırılması prosesi bizim üçün əsla qəbul ediləməzdir. SİA xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu barədə TASS agentliyi direktorunun birinci müavini Mixail Qusmana müsahibəsində danışıb.

Bu məsələləri dəfələrlə, o cümlədən MDB ölkələrinin sonuncu Zirvə görüşündə qaldırdığını bildiren dövlətimizin başçısı deyib: “Mən təəsüflə qeyd etdim ki, Ermənistanda faşist canilərinin qəhrəmanlaşdırılması həyat normasına çevrilir. Konkret misallarla göstərdim ki, bir neçə il bundan əvvəl Ermənistanda faşist

Azərbaycan Prezidenti: Biz faşizmi və faşist canilərini qəhrəmanlaşdırmaq cəhdlərini qətiyyətlə pisləyirik

çellad və canı, Njde ləqəbi ilə məşhur olan Qaregin Ter-Arutunyana 6 metr hündürlüyündə heykəl qoyulub. Bu adamın cinayətləri sübut olunub. Buna görə bu məsələni qaldıranda ümid edirdim ki, Ermənistanın yeni, özünü demokratik kimi göstərməyə çalışan rəhbərliyi mənim təşəbbüsümü dəstəkləyəcək. Lakin təəssüf ki, bunun əksini gördüm”.

Prezident qeyd edib ki, bütün bunlar böyük təəccüb, heyrət doğurur. Belə bir fikrə əsas verir ki, Ermənistanda hakimiyyət dəyişə bilər, lakin rejimin mahiyyəti əvvəlki kimi qalır.

Rusiya Federasiyasının Armavir şəhərində də cinayətkar, faşistlərin əlaltısı Njdeyə xatirə lövhəsi vurulduğunu xatırladan Prezident İlham Əliyev deyib: “Yalnız mən bu məsələni

ləni dövlət başçılarının Zirvə görüşündə qaldırandan və bu məsələ kütləvi informasiya vasitələrində əksini tapanandan sonra həmin lövhə götürülüb. Haqlı olaraq sual yaranır: Ermənistanda Böyük Vətən müharibəsi qəhrəmanları olmayıbmi? Bəs Armavirdə erməni kilsəsinin yaxınlığında nə üçün onlara yox, faşist caniyə xatirə lövhəsi vurulub? Bunu necə başa düşməli? Ona görə bu məsələlər geniş müzakirə edilməlidir. Yəni də hər bir ölkə bu məsələyə öz münasibətini selektivlik, siyasi korreklik mülahizələrinə görə deyil, birbaşa və açıq şəkildə bildirməlidir. Ermənistanda bir tərəfdən deyirlər ki, onlar Qələbənin yubileyini bayram edəcəklər, amma digər tərəfdən faşistin abidəsi önünə gül qoyurlar. Bu, ən azı ziddiyyət, əslində isə riyakarlıq təzahürüdür”.

Bakıda modul tipli ilk xəstəxana kompleksi açılıb

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər

Əvvəli Səh. 5

Əlbəttə, vətəndaşlar şəxsi gigiyenaya riayət etməlidirlər. Hesab edirəm ki, uzun müddət bundan sonra bu, bir növ yeni reallıqdır və biz bu realqla barışmalıyıq, istəsək də, istəməsək də. Maska taxmaq, məsafə saxlamaq, gündə bir neçə dəfə sabunla əlləri yumaq, dezinfeksiya vasitələrindən istifadə etmək bir qayda olmalıdır.

İndi bilirsiniz, biz bəzən özümüzü bir neçə ölkə ilə müqayisə edirik, deyirik, - bəli, mən də bu gün bunu deyirəm, - həqiqətdir ki, bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə vəziyyət acınacaqlıdır, böhranlıdır. Azərbaycandan fərqli olaraq o ölkələr bilirlər ki, bu böhranla necə bacarsınlar. Amma digər tərəfdən biz görürük ki, o ölkələrdə, inkişaf etmiş ölkələrdə, məsuliyyət, nizam-intizam yüksək səviyyədə olan ölkələrdə insanlar məsafə saxlayırlar. Biz televiziya da görürük, növbə var, adamlar öz aralarında bir metr yarım, iki metr məsafə saxlayırlar, maska taxırlar. Amma bizdə məsafə saxlayan var? Açın istənilən kanala baxın. Dünən mən baxmışam, bankın qabağında bir-birinin yanında durublar, maska yox, müxbirlər soruşurlar ki, nə üçün? Elə bil ki, məktəb uşaqlarıdır, min cür bəhanə gətirirlər - yadımdan çıxdı, havada maska lazım deyil, cibimdədir. Biz belə münasibətə dözmə bilmərik. Bu, zarafat deyil. Hər kəs bunu çox ciddi qəbul etməlidir. Belə adamlara qarşı ciddi cəza tədbirləri görülməlidir. Mən bu gün bütün aidiyyəti orqanlara müraciət edərkən deyirəm, cəza tədbirlərini sərtləşdirin. Biz vətəndaşları qorumalıyıq. Biz imkan verə bilmərik ki, hansısa intizamı pozan, məsuliyyətsiz adama görə vətəndaşlarımız xəstələnsin, ölsün. Ona görə bu qaydalara hər kəs riayət etməlidir, özü də bundan sonra uzun müddət ərzində.

Həkimlər, mütəxəssislər yaxşı bilirlər və geniş ictimaiyyət də bilməlidir ki, koronavirusa qarşı mübarizə o vaxt başa çatacaq ki, peyvənd hazırlanacaq. İndi bütün dünya bu peyvəndi gözləyir. Peyvəndin icad edilməsi üzərində bir çox ölkələrdə əlmirlər işləyir. Peyvənd hazırlanandan sonra artıq deyə bilərik ki, bəli, biz özümüzü bu virusdan qoruya bilərik. O vaxta qədər virus var və bunu hər kəs bilsin.

Ona görə mən hesab edirəm ki, bütün kompleks tədbirlər, vətəndaşların məsuliyyəti və nizam-intizamı nəticəsində biz bundan sonra da bu vəziyyəti nəzarət altında saxlaya biləcəyik. Çünki burada məsələ ancaq dövlət qurumlarının fəaliyyətindən asılı deyil. Dövlət qurumları, vətəndaş cəmiyyəti, vətəndaşlar, biz bir nöqtəyə vurmalıyıq. Biz həmrəylik, birlik göstərmişik. Həmrəyliyin təzahürlərindən biri də odur ki, həm dövlət, həm özəl sektor, sahibkarlar, ayrı-ayrı adamlar imkansız insanlara əl tuturlar, kömək göstərirlər, onları ərzaq malları ilə təchiz edirlər. Mənim təşəbbüslə yaradılmış Koronavirüs Mübarizəyə Dəstək Fonduna ianələr verirlər. Artıq Fondada 100 milyon manatdan çox vəsait toplanıb. Bütün bunlar bizim xalqımızın ən yüksək xüsusiyyətlərini göstərir: mərhəmət, imkansızlara diqqət, yardım, birlik, həmrəylik. Amma məsuliyyət də, nizam-intizam da göstərməliyik. Hələ ki, biz bunu müraciət formasında dilə gətiririk. Amma lazım olsa, bu, məcburi qaydada tətbiq ediləcək.

Həkimlər öz həyatını, sağlamlığını, yaxınlarının sağlamlığını risk altına qoyurlar, xəstələrə gecə-gündüz xidmət edirlər. Biz həkimlərin fədakarlığını yüksək qiymətləndiririk. Bir daha Azərbaycan xalqı gördü ki, ən çətin dövrdə, bu pandemiya dövründə aparıcı şəxs, aparıcı adam insanların həyatını qoruyan həkimdir. Əlbəttə, bütün başqa amillərlə bərabər, dövlət lazımı tədbirləri görür. Amma

son nəticədə xəstələri müalicə edən, onları həyata qaytaran həkimlərdir. Həkimlər gecə-gündüz işləyirlər, insanları xilas edirlər. Bu xəstəlikdən canını qurtaran bütün pasiyentlər, ilk növbədə, həkimlərə minnətdar olmalıdırlar. Bizim polis əməkdaşları, Daxili Qoşunların əməkdaşları gecə-gündüz küçələrdədir, həyatlarını risk altına atırlar, camaatı başa salmağa çalışırlar. İndi onların əməyini yerə vurmamalıyıq. Nəyə görə kimsə özü üçün hansısa xüsusi imtiyaz yaratmaq istəyir. Buna gəldikdə də bildirməliyəm, pandemiya bütün dünyaya göstərdi ki, bu xəstəlik qarşısında hamı bərabərdir. Heç kimə heç bir imtiyaz verilmir və verilməyəcək. Bu, bizim siyasətimizin əsas hissəsindən biridir ki, qanunun aliliyi, bərabərlik daim bərqərar olmalıdır. Ona görə heç kimə heç bir imtiyaz verilməyəcək. Odur ki, karantin rejimini pozan, vaxtını hansısa işə obyektində keçirmək istəyən adamlara qarşı da, - onlar müəyyən olunduqda, - ciddi cəza tədbirləri görülmür, tətbiq olunur, o cümlədən vəzifəli şəxslərə qarşı. Karantin rejimini pozduqlarına görə artıq bir neçəsi cəzalandırıldı.

Eyni zamanda, əfsuslar olsun ki, biz bu vəziyyətdə milli xainlərin də üzünü gördük. Kasıbın malına, ərzaq payına göz dikən xaindir, bunun başqa adı yoxdur. Bu, oğurluq deyil, bu, kiçik bir cinayət deyil. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən göndərilən ərzaq paylarına sahib çıxmaq istəyən vəzifəli şəxslərin hərə-kətinə nə demək olar? Ancaq xəyanət. Mən demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, bir çoxları pandemiyanı müharibə adlandırırlar. Müharibə, əslində, göz qabağındadır. Bu şəraitdə belə adamlara nə ad vermək olar? Ona görə bu adamların cəzalandırılması qaçılmazdır. Eyni zamanda, indiki şəraitdə xüsusilə kasıb adamların maaşını mənimsəmək, ictimai işlərə cəlb edilən vətəndaşların ödəniş kartlarını götürüb ondan pul çəkmək, bu da xəyanətdir. Son müddətdə həbs olunan icra başçılarının beşi də bu bəd əməllərdə təqsirləndirilir. Son həbslər də onu göstərir. O icra başçılarının, onların yaxınlarının, köməkçilərinin iş otaqlarından yüzlərlə ödəmə kartı çıxıb, yüzlərlə. Mənə verilən məlumata görə, son tutulan icra başçısının iş otağında 140 ödəmə kartı çıxıb. Bu, nədir? Biz bu kartı özünə iş tapa bilməyənlərə veririk. Əvvəl də verirdik. Biz ildə otuz min, qırx min belə adamı ictimai işlərə cəlb edirdik - hansısa binanın rənglənməsi, yaxud da ki, onların bağça-ya xidmət etməsi və digər işlərə. Onlar minimum əməkhaqqı səviyyəsində maaş alırdılar, bu gün 250 manat. Amma onlara çatacaq kartlar icra başçıları tərəfindən götürülür, sonra o pullar mənimsənilir. Kasıb adamlar da işsiz və pulsuz qalır. Bu, adi cinayətdirmi? Yox. Bu, xəyanətdir. Bunun başqa adı yoxdur. İndiki şəraitdə də bunu davam etdirirlər. Bu adamlarda vicdan deyilən şey yoxdur, vicda-

nı tam itiriblər. Biz belə ünsürlərə qarşı bundan sonra da amansız mübarizə aparacağıq. Bu gün cəmiyyətimizin bütün sağlam qüvvələri bir amal ətrafında birləşib ki, bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxacaq, insanları qoruyacaq, xəstələri sağaldaq. Həkimləri qoruyaq ki, onlar insanları qorusunlar, özlərini qorusunlar. Ona görə belə bir vəziyyətdə belə çirkin addımların atılması tamamilə qəbul edilməzdir. Bir daha demək istəyirəm ki, bu addımları atanlar, bu cinayətləri törədənlər layiqli cəzalarını alacaqlar.

Mən deyə bilərəm ki, pandemiya, əlbəttə, bizim iqtisadiyyatımız da zərər çəkir. İstisna deyil ki, ikinci rübün yekunları o qədər də ürəkaçan olmayacaq. Ancaq bu, ikinci dərəcəli məsələdir. Birinci dərəcəli məsələ vətəndaşların sağlamlığıdır. Biz bilirik ki, əgər karantin rejimini bax, dediyim bu səbəblərə görə sərtləşdirsək, iqtisadi vəziyyətimizə bunun çox mənfi təsiri olacaq. Amma biz buna gedəcəyik. Çünki insanların sağlamlığı və sosial rifahı birinci yerdədir. Məhz bu məqsədlə 3,5 milyard manat vəsait ayrıldı. Pandemiya ən çox ziyan çəkən sahələrdə işini itirən 700 minə yaxın vətəndaşın əməkhaqqının əhəmiyyətli hissəsi dövlət tərəfindən verilir. Bu məqsədlə 600 min işsiz, aztəminatlı və qeyri-formal məşğulluqla pul qazanan insanlar dövlət tərəfindən maddi yardımla təmin edilir. Bütün bu işləri biz görürük ki, vətəndaşların sosial və maddi vəziyyətini sabit saxlayaq. Bütün bu addımlar, əlbəttə ki, beynəlxalq birlik tərəfindən də qiymətləndirilir. Mən bunu demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı Azərbaycanda pandemiya qarşı mübarizə istiqamətində görülmüş tədbirləri yüksək qiymətləndirib, bizi nümunəvi ölkə adlandırıb. Bu, həqiqətən də belədir. Azərbaycanda həm ölkə daxilində, ilk növbədə, bütün lazımı tədbirləri görürük və beynəlxalq müstəvidə də öz sözlümüzü deyirik. Mən deyə bilərəm ki, biz 10-dan çox ölkəyə yardım etmişik. Texniki yardım, maliyyə yardımı, təyyarələr göndərmişik, yük təyyarələri o ölkələrə ki, onlar bizə müraciət edib və onların maddi imkanları məhduddur, onların, belə deyək, müraciət edəcəyi başqa bir ölkə yoxdur. Ondan çox ölkəyə yardım etmişik və hesab edirəm ki, düz etmişik. Çünki məhz belə günlərdə, belə dövrdə insanların da, ölkələrin də əsl siması üzə çıxır. Yaxşı vəziyyətdə hər kəs hər kəslə dostdur. Hər kəs yaxşı sözlər deyir, beynəlxalq tədbirlərdə çıxışlar edir, qarşılıqlı dəstək haqqında danışıq, amma əməldə bunu göstərmək lazımdır, əməldə. Biz o ölkələrdən ki, əməldə bunu göstəririk. Pandemiya qarşı global mübarizədə biz birinci ölkələrdən olduq ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 5 milyon dollar donor ianəsi verdik. Bu yaxınlarda artıq Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi əlavə 5 milyon dollar

ianə verdik Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına ki, bizimlə razılaşdırmaqla Hərəkata üzv ölkələrə yardım göstərisin. Bilirsiniz ki, mənim təşəbbüslə iki Zirvə görüşü keçirildi - Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə görüşü və Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşü. Hər iki təsisatda Azərbaycan hazırda sədrdir. Bu təşəbbüs vaxtında və yerində olan təşəbbüsdür. Demək olar ki, bütün dünya birliyi bunu alqışlayır və Azərbaycanın rolunu qeyd edir.

Biz bunu etməyə də bilirdik. Kimsə bizə bir söz deyəcəkdi? Yox. Kim bizə irad tuta bilərdi ki, bu ağır dövrdə biz bu təşəbbüsü irəli sürməsəydik. Amma biz bunu etdik. Çünki biz məsuliyyətli ölkəyik və etibarlı tərəfdaş. Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə görüşü dünya miqyasında onlayn formatda birinci Zirvə görüşü idi. Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşü isə 120 ölkəni birləşdirir. Onu da bildirməliyəm ki, bu Zirvə görüşünə təbrik müraciətlərini BMT-nin Baş katibi Quterreş, BMT Baş Assambleyasının prezidenti, Afrika İttifaqının sədri, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti göndərmişdilər. Onu da bildirməliyəm ki, Qoşulmama Hərəkatı ilə Avropa İttifaqı arasında, mən bilən, bu günə qədər hər hansı bir ciddi təmas olmayıb. Çünki bu iki təsisat fərqli qütblərdə yerləşir və bir çox hallarda onların baxışları üst-üstdə düşür. Ona görə bu da bir ilkdir. Əgər biz ölkələrin sayını götürsək, görürük ki, Qoşulmama Hərəkatında 120 üzv, Avropa İttifaqında 27 üzv, artıq 147 və Afrika İttifaqında 55 üzv fəaliyyət göstərir. Düzdür, onların bəziləri Qoşulmama Hərəkatının üzvüdür. Buna baxmayaraq, dünya birliyinin mütləq əksəriyyəti Azərbaycanın təşəbbüsü ilə COVID-19-a qarşı vahid platforma formalaşdırdı. Mən tam səmimiyyətlə deyə bilərəm, özümüzü tərifləmək üçün yox, sadəcə olaraq, həqiqəti dilə gətirmək üçün, Azərbaycan dünyanı birləşdirir. Birincisi, milli zəmində, yeni, ölkə ərazisində görülən bütün işlər, tədbirlər nümunəvi xarakter daşıyır. Sosial-iqtisadi paket adambaşına düşən xərclərə görə dünyada bəlkə də birincilər sırasındadır. Beynəlxalq müstəvidə özünü məsuliyyətli üzv kimi aparıb və yenə də ümumi daxili məhsula görə bizim qədər donor ianəsi verən olmayıb. Düzdür, bəzi ölkələr böyük rəqəmlər bəyan ediblər, amma hanı o vəsait, yoxdur. Bizimki isə nağd verilib. Beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində irəli sürülmüş təşəbbüslər də dünya birliyi tərəfindən birmənalı şəkildə yüksək qiymətləndirilir və təqdir edilir. Bax, bu çətin dövrdə hər kəsin əsl siması üzə çıxdı. Kim nəyə qadirdir, kim ölkəni necə idarə edir, kim böhrana qarşı necə hərəkət edir, kim xalqı, cəmiyyəti səfərbər edə bilib, kim isə, sadəcə olaraq, xarici yardıma möhtac qala-qala başqasından yardım diləyir. Ona görə həm özümü, xalqımıza, həm də bütün dünyaya bir daha göstərdik ki, biz ləyaqətli ölkəyik. Bizim üçün milli maraqlar prioritet məsələdir. İnsanların sağlamlığı isə milli maraqlar arasında prioritet yerdədir.

Bugünkü açılış böyük rəmzi mənə daşıyır. Birincisi, ona görə ki, 10 xəstəxana işə düşəndən sonra bizim əlavə 2 min çarpayımız olacaqdır. Amma əsas odur bu, onu göstərir ki, biz qısa müddət ərzində bütün resursları səfərbər edib yüksək nailiyyətlərə nail ola bilmişik.

Əlbəttə ki, həkimlərin fəaliyyətini bir daha qeyd etmək istərdim. Həkimlər doğurdan da böyük fədakarlıq, qəhrəmanlıq göstərirlər. Sizə bundan sonra da uğurlar arzulayıram. Amma xahiş edirəm ki, özünü də yaxşı baxın, xəstələnməyin, həmişə belə vətənpərvər, həmişə peşəkar və xalqı sevən insanlar kimi yaşayın, yaradın, insanlara tibbi xidmət göstərin. Sağ olun.

Mayın 7-də Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra Katibliyində "Ümummilli Lider Heydər Əliyev müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusudur" mövzusunda videokonfrans formatında tədbir keçirilib.

SİA-nın verdiyi məlumata görə, Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini - İcra katibi Əli Əhmədov çıxış edərək tədbirin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 97-ci ildönümünə həsr olunduğunu bildirdi. Əli Əhmədov Ulu Öndərimizin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında misilsiz xidmətlərindən danışıb və qeyd edib ki, Heydər Əliyev Özünün çoxillik və çoxşaxəli fəaliyyətinin başlıca mənasını və qayəsini müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulmasın-

YAP İcra Katibliyində videokonfrans formatında tədbir keçirilib

dan ibarət olduğunu hesab edib.

YAP Sədrinin müavini deyib ki, Azərbaycan xalqı hər zaman Heydər Əliyevin əziz xatirəsini ehtiramla yad edir. Əli Əhmədov qeyd edib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları daim yaşayacaq. Çünki bu ideyalar Azərbaycanın tərəqqisinin və yüksəlişinin əsasını təşkil edir. Ümummilli Liderin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illərdə görülməmiş işlərə, xalqımızın həyatında baş verən əsaslı dəyişikliklərə nəzər salsaq, bu fikri təsdiqləyən kifayət qədər faktlar söyləmək mümkündür: "1969-cu ildə Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbər seçilməsindən sonra respublikamızda sürətli inkişaf başladı. 1969-cu ildən sonra Ulu Öndərin həyata keçirdiyi islahatlar nəticəsində Azərbaycan tamamilə dəyişdi, özünə inamı artdı, dinamik inkişaf yoluna çıxdı və xalq öz gələcəyinə inamla baxmağa başladı. Eyni zamanda, o dövrdə Heydər Əliyevin siyasəti nəticəsində milli iradənin güclənməsi Azərbaycanın gələcək müstəqilliyinə gedən yolun əsaslarını təşkil edirdi. Tarix Ulu Öndər Heydər Əliyevə bu missiyasını ikinci dəfə həyata keçirmək şansı verdi. 1993-cü ilə qədərki və ondan sonrakı Azərbaycan gözəlrimiz qarşısındadır. 1990-cı illərin əvvəlində respublikamızda total böhran hökm sürürdü, o vaxtkı hakimiyyət Azərbaycanı məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu. Belə bir şəraitdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı zərurətə çevrildi. O zamana qədər xalq Heydər Əliyevi qurucu lider kimi qəbul edirdisə, bu dəfə Ulu Öndər xilaskarlıq missiyasını yerinə yetirdi. Xaos, anarxiya, ümitsizlik içərisində olan, dərin böhran keçirən Azərbaycanda məhz Ulu Öndərin hakimiyyətə qayıdışından sonra Onun qətiyyətli islahatlar strategiyası nəticəsində əmin-amanlıq bərqərar oldu, dinamik inkişaf təmin edildi, "Əsrin müqaviləsi" kimi tarixi sənəd imzalandı".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında misilsiz xidmətlərindən danışarkən Baş Nazirinin müavini deyib ki, Azərbaycanın uğurlu inkişafı məhz Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi siyasət nəticəsində təmin edilib. "10 il ərzində Ulu Öndər Heydər Əliyevin titanik fəaliyyəti nəticəsində

müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsasları möhkəm təməllər üzərində quruldu. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında xidmətləri o qədər böyükdür ki, Heydər Əliyevin xatirəsi hər gün, hər zaman anılır. Azərbaycanın ayrı-ayrı sahələrinin inkişafında Heydər Əliyevin nişanələrini görürük. Azərbaycanın hər bir guşəsində Heydər Əliyevin izi görünür, hər bir sahənin inkişafında Ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi siyasət özünü göstərir. Bu gün Azərbaycan Heydər Əliyevin ideyaları əsasında uğurla, qürurla inkişaf edir. Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi siyasət, dəyərlər, strategiya Azərbaycan xalqına xidmət edir", - deyərək vurğulayıb.

Əli Əhmədov bildirib ki, bu gün Heydər Əliyev siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Onun sözlərinə görə, hazırda Azərbaycan güclü, qüdrətli, beynəlxalq aləmdə nüfuzlu bir dövlətə çevrilib: "Məhz Azərbaycan dövlətinin möhkəm təməllər üzərində qurulmasının nəticəsidir ki, müxtəlif vaxtlarda dünyada baş verən böhranlardan Azərbaycan uğurla çıxıb. 2008-2009-cu illərdə baş vermiş iqtisadi böhran demək olar ki, Azərbaycana təsir etmədi. Eyni zamanda, bugünkü müddə baş verən koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar da Azərbaycan dünyada ən az itkilərə məruz qalan ölkələrdən biridir. Belə ki, COVID-19 infeksiyasına dünyada hər 1 milyon insana düşən yoluxmanın sayı 450 nəfərdirsə, bu göstərici Azərbaycanda 200-ə yaxındır. Ölüm

İran: "Narahatlığımız Ermənistanə çatdırılıb"

İran İslam Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü 6 may 2020-ci il tarixində mətbuat konfransında Ermənistanın Teləvidə səfirlik açmaq istəyi ilə bağlı ona ünvanlanmış sualı cavablandıraraq SİA-nı bu barədə Azərbaycanın səfirliyinin verdiyi məlumatla istinadən xəbər verir.

- İran İslam Respublikasının Ermənistanın Teləvidə səfirlik açmaq istəyinə reaksiyası necədir?

- Biz həmişə sionist rejimin qəsbkar və cinayətkar bir rejim olaraq işğalçı mahiyyətini və onun qanunsuzluğunu digər ölkələrə xatırlatmış və sionistlər üçün ən kiçik qanuniliyə səbəb olacaq hər hansı bir hərəkətlə əlaqədar narahatlığımızı bilkiçik qanuniliklə səbəb olacaq hər hansı bir hərəkətlə əlaqədar narahatlığımızı bildirmişik. Bu narahatlığımız Teləvidə səfirlik açmaq istəyini elan edən Ermənistanla da çatdırılmışdır. Ümidvarlıq Ermənistan dövləti bu qərarını yenidən nəzərdən keçirəcək.

Əli Əhmədov: "Onlar törətdikləri hərəkətləri və əməlləri ilə özlərini Yeni Azərbaycan Partiyasından kənar qoyublar"

"Məmur üçün ədalət anlayışının vacib parametrlərindən biri ona göstərilən etimadı layiqincə doğrultmaqdan, xalqına və ya rəhbərlik etdiyi rayona sədaqətlə, ləyaqətlə xidmət etməkdən ibarətdir. Əgər məmur ona göstərilən etimadı pozursa, xalqına ləyaqətlə xidmət etməkdən ibarət olan vəzifəsini lazımcına icra edə bilmirsə, nəticə etibarı ilə bir tərəfdən o insanlara da xəyanət etmiş olursa, hesab edirəm ki, onlar haqqında ciddi ölçülərin götürülməsi tamamilə qanuna uyğundur"

"Yeni Tv"-nin məlumatına görə, bu fikirləri jurnalistlərə açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini - İcra katibi, Baş Nazirinin müavini Əli Əhmədov deyib.

Ə.Əhmədov bildirib ki, həbs edilən icra başçıları YAP-ın üzvü olması faktı məyusluq doğurur: "İnsanlara lazımı xidməti göstərə bilməyiblər. Vəzifə borclarını icra edə bilməyiblər və bunların əvəzində tamamilə xoşagəlməyən, cinayətə gətirib çıxaran hallara yol veriblər. Vətəninə, dövlətinə ləyaqətlə xidmət etməyənlər və xəyanət edənlər cəzasını alacaqlar. Neçə ki, 5 rayonun icra başçısı cəzalarını alırlar. Güman edirəm ki, məhkəmədə onların cəza alınması üçün kifayət qədər əsasların olduğu sübuta yetiriləcək."

Yeni Azərbaycan Partiyası çalışır ki, özünü bu kimi xoşagəlməz xasiyyətləri olan insanlardan xilas etsin. Amma təəssüf ki, partiya sıralarında bu cür insanlar var. Bu, bizim üçün də siqnal olmalıdır". YAP sədrinin müavini qeyd edib ki, partiya üzvü olan icra başçıları ilə bağlı məhkəmə hökmündən sonra lazımı qərar qəbul ediləcək: "Amma indidən onlar öz törətdikləri hərəkətləri və əməlləri ilə özlərini Yeni Azərbaycan Partiyasından kənar qoyublar".

"Operativ Qərargah dəyişikliyə bağlı çıxış etsə, bu Milli Məclisdə də müzakirəyə çıxarılaçaq"

"Cərimələrin tətbiq olunması və yaxud qanunvericilikdə müvafiq sərtləşdirici tədbirlərin görülməsi əlbəttə ki, zərurət yarandıqı halda mümkün olacaq. Burada bir millət vəkili-nin, ekspertin, hər hansı bir dövlət məmuru-nun təklif söyləməsi doğru deyil. Bu mənada biz Operativ Qərargahdan təkliflər gözləyirik. Əgər, Operativ Qərargah qanunvericilikdə hər hansı bir dəyişikliyə bağlı çıxış etsə, təbii ki, bu Milli Məclisdə də müzakirəyə çıxarılaçaq". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev mövcud karantin rejimi ərzində qoruyucu vasitələrin istifadəsi ilə bağlı danışarkən deyib.

Onun sözlərinə görə, bu ilk növbədə mədəniyyət və intizam məsələsidir, ümumi şəkildə vətəndaşlara, ictimaiyyətə hörmət məsələsidir və bu məsələdə hər kəs məsuliyyətli olmalıdır, bunu hamı şüurlu şəkildə dərk etməlidir:

"Dövlətin gördüyü böyük işlər nəticəsində koronavirus pandemiyası Azərbaycanda nəzərat altına alınıb. Biz sərt karantin rejimindən yumşaq rejimə keçmişik. Bəzi bölgələrdə, hətta, karantin rejimindən tam çıxılıb. Lakin, vətəndaşlarımızın sosial tələbləri gözləməməsi, sosial məsafə, sosial təcrid və izolyasiya qaydalarına riayət etməməsi, həmçinin mühafizə vasitələrindən istifadə edilməməsi, o cümlədən, küçədə və ictimai yerlərdə, nəqliyyat vasitələrində qoruyucu maskalardan, əlcəklərdən istifadə edilməməsi, əllərin vaxtında dezinfeksiya olunmaması son günlər yoluxmaların atmasına səbəb olub. Bu da bizim hər birimizi ciddi şəkildə narahat edir".

"Qoruyucu vasitələrin məcburiliyini təmin edən hər hansı bir qanun layihəsi ilə bağlı Milli Məclisdə təkliflər irəli sürülə bilərmi?" - sualına millət vəkili Musa Quliyev belə cavab verib: "Bununla bağlı cərimələrin tətbiq olunması və yaxud qanunvericilikdə müvafiq sərtləşdirici tədbirlərin görülməsi əlbəttə ki, zərurət yarandıqı halda mümkün olacaq. Zərurət yaranarsa, yenidən sərt karantin rejiminə keçmək məsələsi gündəlikdə olacaq. Lakin, bunların hamısı Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah tərəfindən tənzimlənir. Ümumiyyətlə, epidemiyalar, pandemiyalar, bunlar hamısı hərbi və fəvqəladə vəziyyətə bərabər hallardır və bu hallarla bağlı proseslərin bir mərkəzdən idarə olunması daha doğrudur. Operativ Qərargahda hər sahə üzrə mütəxəssislər var. Onların məsləhətləşərək verdiyi qərarlar əsasında hərəkət etmək daha doğrudur. Burada bir millət vəkili-nin, ekspertin, hər hansı bir dövlət məmurunun təklif söyləməsi doğru deyil. Bu mənada biz Operativ Qərargahdan təkliflər gözləyirik. Əgər, Operativ Qərargah qanunvericilikdə hər hansı bir dəyişikliyə bağlı çıxış etsə, təbii ki, bu Milli Məclisdə də müzakirəyə çıxarılaçaq".

“Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları ilə bağlı da addımlar olacaq, ölçü götürüləcək”

- Siyavuş bəy, söhbətimiz Ramazan ayına təsadüf edir. Oruc tutursunuzmu?

- Hə, artıq 12-ci gündür.

- Allah qəbul eləsin. Bu karantinli günlərdə narahat olmursunuz ki?

- Yox, əşi, öyrənmişik də. Bizim elə bütün həyatımız oruc kimi keçir. (gülür) Karantin isə bir az da kömək edir.

- Siyavuş bəy, gündəmin əsas müzakirə mövzusu həbs olunan icra başçıları və onların tabeliyində işləyənlərdir. Belə fikirlər səslənir ki, niyə YAP bəyanat verib avtomatik şəkildə həbs olunanları partiyadan xaric etmir?

- Partiyadan xaric olunması üçün birinci növbədə məhkəmənin qərarı lazımdır. Çünki məhkəmənin qərarı olmadan, onun təqsiri bilinmədən biz onu xaric edə bilmərik. Bu, Nizamnamədə də, “Siyasi partiyalar haqqında” Qanunda da göstərilir. İstintaqa cəlb olunur, haqqında həbs qətimkan tədbiri seçilir, bəlkə məhkəmədə bu insan bəraət alacaq, bunu heç kəs bilə bilməz. O baxımdan da biz onlarla bağlı məsələ qaldıra bilmirik. İkinci tərəfdən, bu həbsin onun partiya mənsubiyyətinə aidiyyəti yoxdur. Yəni partiya üzvü olaraq orada korupsiya, rüşvətlə məşğul olmayıb. Sadəcə olaraq, orada müavin olaraq icra başçısının tapşırıqlarını yerinə yetirib.

- Bu gündə neçə rayon təşkilatının sədri həbs edilib?

- İki rayon təşkilatının sədri: Neftçala və Ağstafa.

- Bəs digər həbs olunanlar necə, onlar YAP üzvü deyilmi?

- Müavinlər arasında YAP üzvü olan da var, olmayan da.

- İcra başçıları da?

- Yox, Neftçalanın həbs olunan icra başçısı YAP üzvü deyildi.

- Amma bu da var ki, cinayətlər həm də hakim partiyanın adından sui-istifadə edənlər tərəfindən törədilir. Yəqin bu da sizi narahat edir, elə deyilmi?

- Əslində onlar vəzifə səlahiyyətlərini aşırırlar. Çünki bunlara böyük dövlət vəzifə etibar olunub. Bir rayona rəhbərlik edirlər. Cənab Prezident bunlara etimad göstərib. Görürsünüz ki, indi açıq şəkildə hər bir Azərbaycan vətəndaşı ictimaiyyət qarşısında onlara verilən tapşırıqların şahididir. Keçmişdə də belə olub. Düzdür, o vaxt bunu televiziyada göstərmirdilər. İndi yeni formatda bunlar hamısı göstərilir ki, gedin, insanlarla işləyin, onların maddi rifah halının yaxşılaşması, iş yerlərinin açılması, vətəndaşların işlə təmin olunması, rayonlara investisiyaların cəlb olunması ilə məşğul olun. Görürsən ki, köhnə fikirlilər gedir, gələn investisiyanın da qarşısını

SİA YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri Siyavuş Novruzovun “Yeni Müsavat”-a verdiyi müsahibəni təqdim edir

kəsir, sahibkarın torpağını əlindən alır. Yaxud keçmişdə torpaq sahələrini hasarlayırdılar ki, bu ərazi mənimkidir. Nə əkirdilər... Torpaq da istifadəsiz qaldıqca eroziyaya uğrayır, şoranlaşır. Bu hallar aradan qaldırıldı, indi demək olar ki, əkilməyən bir qarış da yer yoxdur. Bunlar vergi sistemi ilə tənzimləndi. Ümumilikdə kənd təsərrüfatından vergi götürüldü, əlavə subsidiyalar, güzəştli kreditlər verilir.

- Bütün bu işlər çox gözəl. Amma təəssüf ki, görülən işlərə xələl gətirən, ölkə rəhbərliyinin xəbərdarlıqlarına baxmayaraq, hətta kasıblara göndərilən sovqatlara belə göz dikənlər cəzalandırılsa da, digərləri bu əməllərdən əl çəkmir...

- Bəli. Vaxtilə ümummilli lider də vəzifəyə təyin edəndə çalışırdı onları başa salsın ki, sən birinci katib deyilsən, o düşüncə ilə rayona getmə! Sən rayonda cəmiyyətlə işləməlisən. Bunun ziyalı, ağsaqqalı, müharibə veterani, gənci, qadını var. İcra başçısı gərək o insanlara nümunə olsun. Amma bəziləri pis nümunə oldular. Düzdür, iş olan yerdə problem də olacaq, cəmiyyətin hamısı eyni cür düşüncəyə bilməz.

- Maraqlıdır ki, bu gün bir çoxları “qara maskalı oğlan bizim rayona da gəlsin” düşüncəsində, arzusundadır. Sizcə, bunun səbəbi nədir?

- Hesab edirəm ki, bunu kampaniyaya çevirmək olmaz. Ola bilsin ki, bəzi yerlərdə problem var. Amma bəzi insanlarda gözügötürməzlilik var. Yaxud özü işləmək istəmir, haradansa nəşə qopartmaq istəyir. Buna görə də hesab edir ki, kimsə getsə, onun işi həll olunacaq. Keçmişdə qruplar var idi ki, öz adamlarının icra başçısı olması üçün çalışırdılar. Bu mənada maraqlar da var. Amma bu, kampaniya mövzusu ola bilməz. Haradansa siqnal varsa, bu siqnal düzgün olmalıdır. Yox, əgər siqnal düzgün olmasa, onu göndərən özünü də məsuliyyətə cəlb olunmalıdır ki, başqasına böhtan atır, şər atır və s.

- Belə yanaşma da var ki, bəlkə parlament buraxılaraq yenidən formalaşdırıldığı kimi, icra strukturları da yenidən formalaşdırılırsa, daha yaxşı olar. Bu fikirlə razılırsınız?

- İndi elə adam var ki, köhnədən öz yerində oturub işləyir, yaxşı da çalışır, rayonda da nüfuzu böyükdür, insanlar inanır, etibar

edir. Eləsi də var ki, üç gün bundan qabaq apar vəzifəyə qoy, əməlisələh deyilsə, yenə o işlə məşğul olacaq. Bu məsələnin yeniliyə, köhnəliyə aidiyyəti yoxdur.

- Siyavuş bəy, parlamentin sonuncu iclasında dediniz ki, həbs olunan icra başçıları ilə yanaşı, həmin rayonların hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları da məsuliyyətə cəlb olunmalıdır. Kifayət qədər ciddi çağırışıdır...

- Mən hakimlərin təyinatı ilə bağlı müzakirələr olarkən də məsələ qaldırmışdım ki, qərarların verilməsində bir az diqqətli olsunlar. Mülkiyyət münasibətləri deyilib. Bir nəfərin ərizəsi əsasında götürüb birinin mülkiyyətini başqasına vermək olmaz. Mülkiyyət çox ciddi məsələdir. Bu, ölkənin, xalqın ənənəsidir, irsən gələn məsələdir, bunu dəyişmək olmaz. Kiminsə qolu qüvvətlidirsə, zorla kiminsə əmlakını tutub ala bilməz. Amma bununla yanaşı, orada fəaliyyət göstərən hüquq-mühafizə orqanları ilk növbədə özlərinin rəhbərliyinə bu barədə geniş arayış təqdim etməlidirlər. Onlar bəhanə gətirə bilsələr ki, icra hakimiyyətinin başçısıdır, buna gücləri çata bilməz... Amma bunlar öz rəhbərliyini məlumatlandırmalıydılar. Rəhbərlik də ölkə başçısına məlumat verməliydi ki, filan rayonda bu hadisələr baş verir, əhalini ciddi şəkildə narahat edirlər, əhalini dövlətdən, dövlətin siyasətindən narazı salırlar. Bununla bağlı da lazımi ölçülər vaxtında götürülsəydi, nə o icra başçısı həbs olunardı, nə insanların haqqı o dərəcədə pozulardı. Bilsuvarda bir gündə bunları eləməyib, yaxud koronavirus dövründə olmayıb ki... O torpaqların alınması yaqin illər boyunca olub. 150 sahibkar iddia edir. İndi onların neçəsi haqlıdır, neçəsi haqsızdır, bununla bağlı araşdırmalar gedir. Bəlkə də eləsi var ki, torpağını satıb, indi deyir başçı əlimdən alıb. Belə hallar olur. Şikayətlər daxil olur, araşdırırsan ki, oğul gedib torpağı hansısa sahibkara, ya başqasına satıb, atası, ya qardaşı gəlib şikayət edir. Ortaya nəticə çıxır ki, vəsaiti bölə bilməyiblər. Amma bununla yanaşı, belə neqativ hallar var idisə, hüquq-mühafizə orqanlarının bir funksiyası da dərhal ölkə rəhbərliyini məlumatlandırmaq idi.

- Prezident də çıxışında bildirib ki, cəzalandırılanlar yalnız icra başçıları olmayacaq. Bu mənada daha yüksək çinli məmurların da həbs olunacağı ehtimalı var...

- Təbii ki, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları ilə bağlı da addımlar olacaq. Cənab Prezident

baş prokuroru təyin edəndə bu məsələ ilə bağlı tövsiyələrini verdi. Çatan siqnalları da qeyd elədi ki, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında müxtəlif şirnikləndirmə ilə işə götürürlər, başqa-başqa addımlar atırlar. Bununla bağlı da siqnallar daxil olduğunu qeyd etdi. Yəqin ki, bu məsələlərlə bağlı ölçülərin götürülməsinin şəhidi olacağıq.

- Deməli, hansısa nazirin həbsi xəbəri yayılsa, təəccüblənməyəcəksiniz, eləmi?

- Təbii ki. Bu iş başlayıb. Sizə deyim ki, bu işin mərkəzində elə ümummilli lider olub. 1969-cu ildə hakimiyyətə gələndə və cəzalandırma ilə bağlı işlərə başlayanda deyirdilər ki, olmaz, bu, Kommunist Partiyasına qarşı addımdır, çünki kommunist rüşvət ala bilməz və sair. O vaxt Azərbaycan da qeyri-qanuni işlər görəndə bir neçə katib məsuliyyətə cəlb olundu. Həmin vaxt ümummilli lider o proseslərə başladı. Yaxud AXC-Müsavat hakimiyyəti kolxoz-sovxo sistemlərini darmadağın etmişdi, zavodlar, fabriklər dağıdılmışdı, ordakı avadanlıqlar İrana, Türkiyəyə satılmışdı. Demək olar ki, anarxiya idi, heç kəs heç nədən xəbəri yox idi... Torpaq islahatları başlayanda da torpaqların ortaya qarşı mübarizənin yeni mərhələsidir. Özü də ciddi mübarizə gedir. Bu, bir xəstəlikdir. Amma deyim ki, belə hallar bütün dünyada var. Avropa İttifaqının komissarı məsuliyyətə cəlb olundu ki, 7-8 milyard avronu məqsədi məlum olmayan yerlərə sərf edib. Yəni belə hallar hər yerdə olur. Ya da FIFA-nın rəhbərliyinin fəaliyyəti araşdırılır. Ya oyunçularla bağlı nələrse ortaya çıxır. Yəni harada pul varsa, orada bu kimi məsələlərə rast gəlmək olur. Amma Azərbaycanda konkret olaraq bu kimi hallara qarşı ciddi mübarizə aparılır. Mübarizə həm islahat yolu ilə aparılır, həm məsuliyyətə cəlb etməklə, inzibati metodlarla.

- Deməli, Prezidentin dəfərlə etdiyi xəbərdarlıqlardan nəticə çıxartmayanların davamlı şəkildə cəzalandırılmasına başlanılıb və bu iş davam edəcəkdir?

- Bəli. Prezident hələ bir neçə il bundan qabaq müşavirələrin birində qeyd etdi ki, bu cür işləyən adamlar təkcə işdən çıxarılmıyacaq, həm də ciddi şəkildə cəzalandırılacaq. Bu gün də onun nəticəsini görürük. Prezident demişdi, gedin, xalqa xidmət edin, əmə-

lisələh olun, düz olun, sizə böyük bir vəzifə həvalə ediblər, başlayın işləməyə, qurun, yaradın. Ancaq bunun əvəzində gedib xalqın əlində olanı da almayın.

- Siyavuş bəy, parlament iclasında bir maraqlı çıxışınız da diqqət çəkdi, müzakirə mövzusu oldu, xalqa əl-ləzinə oxuyanlarla bağlı... Hansı nazirləri nəzərdə tuturdunuz?

- Ümumilikdə dünya təcrübəsini götürsək, belə olmalıdır ki, müəyyən qapalı strukturlar var. Məsələn, Müdafiə, Daxili İşlər nazirliklərini götürək. Administrasiya, Milli Məclis, Nazirlər Kabinetini, məhkəmə sistemini çıxıram. Yerdə qalan qurumlarda, şirkət, komitə, nazirliklərdə aidiyyəti işlə məşğul olan müavinlər var. Yaxud orada siyasi rəhbərlik nazirdədir. Ola bilər ki, nazirin müavini hansısa sahənin mütəxəssisidir, o, ictimaiyyətlə danışmaq qabiliyyətinə malik deyil, bu, başadüşülüdür. Amma nazir siyasi vəzifədir. Siyasi vəzifədə olan şəxs də dövlətin bu sahədə olan siyasətini ictimaiyyətə çatdırmağa borcludur. Belə olan halda bunlar çəkilib durur qıraqda, hərə bir mətbuat xidməti rəhbəri tapıb, adını da deyib işləməyə başlayırlar. Bəs onda sən kimlərlə əlaqədəsən, cinlərlə əlaqə saxlayırsan?!

Bu məsələlər düzgün qoyulmalıdır və həllini tapmalıdır. Elə məsələlər var ki, onu nazir, yaxud mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri deməlidir. Onun nümayəndəsi çıxır, bir söz problem haqqında deyirsə, beş söz həmin təşkilatın rəhbərinin tərifinə həsr olunur. Bu baxımdan da nazir özü çıxmalıdır ortaya, insanlar onun dilindən eşitmək istəyir. Yaxud brifinq keçirilirsə, sualı nazirə, komitə, şirkət rəhbərinə, mərkəzi idarənin rəhbərinə yönəltməlisiniz. Yoxsa onun nümayəndəsi gəlir, bəlkə də həmin struktur haqqında, ümumiyyətlə, məlumatı yoxdur. Ola bilər yaxşı jurnalist olsun, amma struktur haqqında, dövlətin həmin strukturla bağlı həyata keçirdiyi siyasət barədə məlumatı yoxdur axı. Bu baxımdan da məsələlər bu formada qurulmamalıdır. Bunlar cənab Prezidentdən, Birinci vitse-prezidentdən nümunə götürsünlər. Prezident getdiyi rayonlarda, açılışını etdiyi müəssisələrdə, yarımillik, üç aylıq toplantıların hər birində etdiyi çıxışlarda bütün məsələlərə özü toxunur, münasibət bildirir, ictimaiyyətə etraflı məlumat verir. Bunlar da nümunə götürüb özləri insanların qarşısına çıxmalıdırlar, yoxsa hər hansı şəxsi ora göndərməməlidirlər.

- Demək olarmı ki, tənqiddən nəticə çıxarılmırsa, siz az sonra konkret ad da çəkəcəksiniz, eləmi?

- Bəli. Ümumiyyətlə, struktur islahatı, yerli və rayon təşkilatları ilə əlaqələrin qurulması ilə bağlı müəyyən təkliflərimizi verəcəyik.

- Mübariz müəllim, müsahibəmizə bütün dünyanı bürüyən koronavirus pandemiyası ilə bağlı sualla başlamaq istədim. Pandemiya qarşı dünya dövlətlərinin mübarizəsini necə qiymətləndirirsiniz? Azərbaycanda koronavirusla mübarizə tədbirləri barədə nə deyə bilərsiniz?

- Məlumdur ki, "COVID-19"la mübarizədə dünyanın müxtəlif ölkələrində tədbirlər həyata keçirilir. Faktiki olaraq bu gün dünyanın elə bir yeri yoxdur ki, orada koronavirus yayılmayıb. Azərbaycanda bununla bağlı vaxtında qabaqcı tədbirlər görülüb. Ölkəmizdə virusa qarşı mübarizənin ilkin mərhələsindən başlayaraq qabaqcı addımlar atılır, pandemiyanın səbəb olduğu sosial-iqtisadi problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində dövlət tərəfindən məqsədyönlü siyasət aparılır. İlkin məlumatlar daxil olduğu vaxtdan etibarən Azərbaycanda dövlət başçısının tapşırığı ilə qabaqcı tədbirlərin görülməsi üçün Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah yaradılıb və Tədbirlər Planı müəyyənləşdirilib. Virusun ölkədə geniş yayılması bizim üçün daha böyük çətinliklər yarada bilərdi. Əgər vaxtında təcili və tətbiq edilən tədbirlər görülməsəydi, istəməz virus Azərbaycanda daha geniş yayıla bilərdi.

Qeyd edim ki, pandemiya ilə bağlı tətbiq edilən məhdudlaşdırıcı rejimin mərhələli şəkildə həyata keçirilməsi özünün müsbət nəticələrini göstərməkdədir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) Azərbaycanın koronavirusla mübarizədə gördüyü işləri yüksək qiymətləndirib. Həmçinin Azərbaycan ÜST-ün tövsiyələrinə əməl edən nümunəvi ölkələr sırasındadır.

Bu gün də Azərbaycanda koronavirusa qarşı mübarizə davam etməkdədir. İki əsas məsələ var - birincisi, virusun qarşısı necə alınmalıdır? İkincisi isə burada hansı məqama üstünlük verilməlidir? Bəzi ölkələr iqtisadi məsələləri göz önünə gətirərək ləngliyə yol verib. Lakin Azərbaycanda insan sağlamlığına, vətəndaşların təhlükəsizliyinə daha böyük üstünlük verilib. Ölkəmizdə vətəndaşların sağlamlığının qorunması ən əsas yeri tutur. Əksər ölkələrdə karantin rejimi tətbiq olunub. Azərbaycanda da vətəndaşlar Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın qərarlarına əməl etməklə həmrəylik nümayiş etdirir.

Eyni zamanda ölkəmiz pandemiya qarşı mübarizədə qlobal karakterli addımları ilə də fərqlənməyi bacardı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Türkdövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının sədri cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə aprel ayının 10-da Türk Şurasının fəvqəladə Zirvə görüşünün, bu günlərdə isə Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş onlayn səviyyəli Zirvə görüşünün keçirilməsi dünya birliyi üçün qlobal karakter daşıyan prosesin qarşısının alınmasında məqsədyönlü və birgə fəaliyyət nümunəsidir. Bu təşəbbüslər həm ölkəmizdə, həm də xarici dövlətlərdə yüksək qiymətləndirildi. Azərbaycan nəinki milli səviyyədə koronavirusla mübarizədə mühüm tədbirlər həyata keçirir, eləcə də qlobal miqyasda da bu bələyi qarşı birliyin və əməkdaşlığın gücləndirilməsinə öz töhfəsini verir.

- Bəzi siyasi dairələr, eləcə də beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanda koronavirusla bağlı tətbiq olunan xüsusi karantin rejimindən müxalif qüvvələrə qarşı istifadə edildiyi barədə bəyanatlar səsləndirir. Bu bəyanatları necə qarşıladınız?

- Əslində, hansısa beynəlxalq təşkilatın bununla bağlı Azərbaycana irad tutması haqqında məlumata malik deyiləm. Bunu, sadəcə, sosial şəbəkələrdə kimlərsə uydururlar. Amma ölkənin daxilində və eyni zamanda xaricdə olan müəyyən dairələrin göstərişi ilə, xüsusilə də erməni lobbisindən qidalanan qruplar var ki, onlar internet azadlığından istifadə edərək Azərbaycan əleyhinə yalan və böhtan karakterli məlumatlar yaymaqdadır. Bunu əvvəllər də müşahidə

“Müqəddəs yerlərə ziyarətlərin təşkilinin mərkəzləşdirilməsi daha məqsədəuyğundur”

SİA Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlının APA-ya müsahibəsini təqdim edirik:

edirdik ki, Azərbaycandan kənar olan, özlərini jurnalist adlandıranlar bütün söylərini, pis niyyətlərini ölkəmizi qaralamağa istiqamətlənmiş məlumatlar yaymağa yönəldirdilər. Bu gün xaricdə olan antimillilərin və anti-Azərbaycan qruplarının internet üzərindən yaydıqları məlumatların monitorinqini apararaq, görəcəyik ki, bu dairələr ölkədə görülən işləri məqsədli şəkildə gözəldən salmağa cəhd edirlər. Azərbaycanda koronavirusa qarşı mübarizədə səhiyyəimizin, həkmlərimizin fədakar əməyini heçə endirməklə hökumətin həyata keçirdiyi tədbirlərin nüfuzuna xələf gətirməyə çalışırlar. Burada məqsəd Azərbaycanın daxilində əhalidə inamsızlıq yaratmaq, xalq-hakimiyyət birliyinə kölgə salmağa cəhd etmək, ictimai sabitliyi pozmaqdır. Ölkənin daxilində də internet üzərindən bu kimi məlumatlar yayılır. Əslində bütün ölkələrdə karantin rejimi tətbiq edilərkən müəyyən məhdudlaşdırıcı qaydalar qoyulur. Bu da təbiidir, istənilən ölkədə karantin və yaxud fəvqəladə vəziyyət elan olunursa, məhdudlaşdırıcı tədbirlərin olması qaçılmazdır.

Azərbaycanda da bu cür məhdudlaşdırıcı tədbirlər var. Axı, virusla mübarizədə başqa alternativlər yoxdur. Koronavirusa qarşı mübarizədə ən düzgün yol ondan ibarətdir ki, karantin vasitəsilə yoluxmanın daha geniş yayılmasının qarşısı alınır və xəstələnmiş şəxslər varsa, onların müalicəsi davam etsin. Dünyada da bu praktika tətbiq edilir. Dünya səhiyyəsinin aparıcı alimləri virusun vaksininin tapılması üzərində işləyirlər. Yəqin ki, yaxın vaxtlarda bunu həll edəcəklər. Amma hələlik ən optimal yol virusun yayılma sürətinin qarşısının alınmasıdır. İstənilən ölkədən misal gətirə bilərik ki, karantin rejimi pozulanda cərimələr müəyyən edilir və həmin şəxslərə qarşı müvafiq tədbirlər görülür. Hətta bəzi ölkələrdə bununla bağlı çox ağır cərimələr və cəzalar var. Elə ölkə yoxdur ki, orada bu cür tədbirlər olmasın.

Karantin rejimini pozan vətəndaşlara qarşı cəza tətbiq edilirsə, onların hansı düşüncəyə malik olmasına baxılır. Bizdə karantin rejiminin pozulması o qədər geniş hal almayıb, pozanlara olubsa da, onlar kimliyindən asılı olmayaraq müəyyən cərimələrə və yaxud qanunauyğun olaraq cəzaya məruz qalıblar. Bu cür hallar olanda isə bəzən həm xaricdən, həm də ölkə daxilində bəziləri deyirlər ki, "hökumət bundan istifadə edir". Amma bu cür fikirlər kökündən yanlıştır. Bu yalana heç kim inanmır. Bu yalanı özləri deyir, özləri eşidir.

Xaricdən Azərbaycan əleyhinə bu cür fikir səsləndirənlər eyni adamlardır. Onların çıxışlarına bir dəfə baxanda bilirsən ki, onlar kimdirlər və nə istəyirlər. Bu cür "sapı özümüzdən olan balta"lar xarici ölkələrdə yaşayıb Azərbaycanla bağlı yalan, böhtan yaymaqda məşğuldurlar. Xaricdən çıxış edən Cəmil Həsəni, Qubad İbadov, Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zahid, Orduxan Bəbirov və s. bu kimilər mahiyyəti eyni olan yalan məlumatlar verirlər. Xaricdən danışanlar arasında Arif, onun qardaşı Ramiz və Leyla Yunuslar kimi antimillilərin elementləri var. Onlar mənsəpə ermənilərə bağlı olan adamlardır. Bunlar zamanında AXCP-Müsavat dövründə hökumətdə təmsil olunublar. O zaman ölkənin hansı fəlakətlər yaşadığı hamıya məlumdur. Bu şəxslər anti-Azərbaycan düşüncəsi və əməlinin daşıyıcılarıdır. Vətəne bağlı adamlar deyillər. Ölkəmiz uğurlar əldə etməsi onlar üçün böyük zərərdir. Ölkə daxilində Əli Kərimli və onun çirkin əməllərinə dəstək verən azsaylı qruplar məhz erməni lobbisinin aləti olan antimillilərlə sinxron fəaliyyət göstərirlər.

Bütün dünyanın gözəgörməz düşmənləri - koronavirusla mübarizə apardığı bir zamanda bu antimillilərin qrupları ölkəmizdəki vətəndaş həmrəyliyinə zərər vurmağa çalışırlar. Onların irəli sürdüyü fikirlər nə iqtisadi, nə siyasi modelə, nə də ölkənin inkişafı ilə bağlı olan məsələlərə aid deyil. Hökumət ölkədəki vəziyyəti təhlil edərək yaranmış vəziyyətdən çıxış yollarını müəyyənləşdirib və bu istiqamətdə fəaliyyətini genişləndirib. Amma belə olan şəraitdə Azərbaycanın əleyhinə olan xaricdəki dairələrlə birləşərək ölkəmizə qarşı çıxış etmək Azərbaycançılıq, dövlətçilik baxımından zidd olan əməllərdir, xəyanətdir.

- Bu il ölkədə həm də növbədənəkar Parlament seçkiləri keçirildi. Bu seçkiləri necə qiymətləndirirsiniz? Yeni formalaşmış Parlamentdə siyasi partiyaların təmsilçiliyi də dəyişdi, müxalifət partiyaları daha aktiv təmsil olunur. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycanda Parlament seçkiləri keçirildi, artıq Parlament formalaşdı. Müxalifət partiyalarının nümayəndələri də Parlamentin rəhbərliyində, o cümlədən komitələrdə təmsil olunublar. Əminəm ki, Azərbaycanda keçirilən Parlament seçkiləri və formalaşan Parlament ölkənin qarşısında duran böyük islahatlar proqramının həyata keçirilməsinə öz töhfəsini verəcək. Parlamentin fəaliyyəti də vətəndaşlar tərəfindən təqdir olunur. Bu Parlamentdə də Azərbaycanın siyasi palitrası, müxtəlif siyasi partiyaları təmsil olunublar. Bu yaxınlarda koronavirusla bağlı Parlamentdə təmsil olunan partiyalar, Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə yeni bir sənəd hazırlayıblar. O sənədə də koronavirusa qarşı mübarizədə milli birlik, vətəndaş həmrəyliyi, birgə fəaliyyətin zəruriliyi qeyd edilib. Müxtəlif siyasi partiyaların nümayəndələri, eyni zamanda koronavirusla mübarizə ilə bağlı müxalifət siyasətçilərini qətiyyətlə pisləyib, xaricdən koronavirusdan sui-istifadə edərək ölkəmizə qarşı tərxiatlarla məşğul olanların fəaliyyətinə qarşı öz etirazlarını bildiriblər. Bu, siyasi partiyaların birliyini göstərdi. Elə məsələlər var ki, orada siyasi baxışların fərqliliyi qəbul ediləməzdir. Vətənin təhlükəsizliyi, ərazi bütövlüyü, Azərbaycanın dövlətçiliyi, müstəqilliyi kimi məsələlərdə iqtidar-müxalifət söhbəti olmamalıdır. Koronavirusla mübarizədə hökumət həm sosial, həm iqtisadi karakterli proqramlar həyata keçirir. Bu proqramlarla bağlı hansısa sözü demək olar, amma qərəzli fikirlər söyləmək, şayiələr yaymaq və s. bunlar yol verilən hərəkətlər deyil. Parlamentin siyasi konfigurasiyası milli məsələlərdə vahid bir platformanın mövcud olduğu nümayiş etdirir.

- Koronavirus neftin qiymətində də təsirsiz ötürmədi, neft sürətlə ucuzlaşdı. Bu vəziyyət Azərbaycan neftindən də yan keçmədi. Neftin qiyməti və bunun iqtisadiyyata təsiri ilə bağlı gözləntiləriniz necədir?

- Ümumiyyətlə, dünyanın iqtisadi böhranına daxil olduğu hamı tərəfindən qeyd olunur. Koronavirus hələ tam aradan qalxmayıb, bu gün də dünya iqtisadiyyatına böyük ziyan vurmaqdadır. Dünya əhalisinin ən azı 2/3-si karantin vəziyyətindədir. Dünya miqyasında çoxlu sayda sənaye sahələri və insanların çalışdığı digər müəssisələrin fəaliyyəti dayandırılıb. Karantin rejiminin tətbiqi

ilə əlaqədar müəyyən müəssisələr, zavodlar, fabriklər çalışmadığı bir vaxtda neftə olan tələbat da xeyli dərəcədə azalıb. Bu, bəlli bir məsələdir və iqtisadiyyatda tələb və təklif deyilən qayda var. Ona görə də neftin qiymətinin düşməsi həmin tələblə bağlıdır.

Dünyada nəhəng iqtisadiyyata malik böyük yeddiliyə daxil olan, o cümlədən sənayecə böyük sürətlə inkişaf edən ölkələrin müəssisələrinin fəaliyyəti dayanıbsa və neftə olan tələb azalıbsa, təbii ki, bu neftin qiymətinə istər-istəməz təsir göstərməli idi. Neftin qiymətinin düşməsinə təsir edən digər faktorlar da var. Bununla bağlı OPEC+ ölkələrinin danışıqları da gedirdi. Mövcud duruma əlaqədar geniş təhlil vermək istəmirəm, bəlli məsələlərdir. Ümumiyyətlə, tələbat məhsulları istisna olmaqla neftlə paralel sənaye, trikotaj, o cümlədən istehlak məhsullarının da dünya bazarlarında qiymətlərinin düşməsi prosesi gedir.

Dünya iqtisadiyyatındakı bugünkü böhran 2008-2009-cu ildəki böhranla müqayisə edilməkdədir. Bəzi ölkələrdə isə bunu II Dünya Müharibəsindən sonrakı vəziyyətlə müqayisə edirlər. Neftin qiymətinin dünya bazarında digər məhsullarla paralel düşməsi prosesi gedir. Koronavirusun başa çatmadığı bir vaxtda proqnozlara görə, dünya iqtisadiyyatına 5,5 trilyon ABŞ dolları məbləğində ziyan dəyməsi gözlənilir. Hələ bu davam etsə, ziyan yenə artacaq. Amma təşvişə düşmək lazım deyil, bu, xof yaratmamalıdır. Bu gün dünya iqtisadi sistemində bu problemlərdən çıxması üzərində iş gedir. Azərbaycan iqtisadiyyatında da neftin rolu var. Lakin burada bir neçə məqama diqqət yetirməliyik. Birincisi, iqtisadiyyatımız tam neftə bağlı deyil. İkincisi, əvvəllər də neftin qiyməti kəskin şəkildə düşüb. 2014-cü ildə də bu müşahidə edilib, hətta keçən əsrin 90-cı illərində neftin qiyməti 10-12 dollar civarında olub.

Azərbaycan bu cür qiymət dəyişmələri dövrünü yaşayan ölkələrdən biri kimi bununla bağlı öz iqtisadiyyatına, iqtisadi proqramlarına müəyyən düzəlişlər edərək problemləri həll edib. Bu gün də bu istiqamətdə addımlar atılmaqdadır. Neftin qiymətinin düşməsi yalnız Azərbaycana aid deyil. Pandemiya şəraitində neftin qiymətinin düşməsi ilə yanaşı, digər məhsulların da qiymətinə təsirsiz ötürmədi. Yeni bu realığı yalnız neft-qaz ixrac edən ölkələr üzərinə yönəltmək və bundan hansısa öz "proqnozlarını" vermək istəyənlər çox böyük yanlışlığa yol verirlər. Azərbaycan xalqı bütün çətinliklərə qalib gəlməyə qadir xalqdır. Xalqımız Prezident İlham Əliyevin siyasətini birmənalı müdafiə edir. Neft qiymətlərindən "yararlanmaq" istəyənlər iqtisadiyyatdan xəbərsiz olan adamlardır.

- Bu il Həcc ziyarəti ilə bağlı sənəd qəbulu başlasa da, ziyarətə qədər görülməli olan bir sıra prosedurlar dayandırılıb. Sizcə, bu il Həcc ziyarəti baş tutacaqmı, yoxsa ziyarət təxirə salınmalıdır?

- Səudiyyə Ərəbistanı yaranmış vəziyyətlə əlaqədar karantin rejimi tətbiq edib. Hazırda müqəddəs Məkkədə ayinlər dayandırılıb. Təkcə müsəlmanlərinin deyil, katolik, pravoslav mərkəzlərində, bütün müqəddəs ziyarətgahlarda, məbədlərdə ayinlər icra olunmur. Azərbaycan da bir sıra müsəlman ölkələrində məscidlərdə insanların toplanması halda ibadətə də dayandırılıb. Yeni bu, zərurətdən irəli gəlir. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin açıqlamasında da qeyd olunduğu kimi, Həcc ziyarəti ilə bağlı məsələ Səudiyyə Ərəbistanının Həcc nazirliyi tərəfindən qəbul ediləcək qərardan asılıdır.

Azərbaycanda aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarının təməli Ümummilli Lider tərəfindən qoyulub

Azərbaycan dövlətçiliyinin taleyi dahi və uzaqgörən şəxsiyyət, öz xalqını və vətəninə canından artıq sevən ən böyük AZƏRBAYCANLI, şərəfli adı bizim üçün həmişə əziz və unudulmaz olan Ümummilli Lider Heydər Əliyevlə bağlı olmuşdur. Bu illər xalqımızın milli mənlilik şüurunun oyanışı, azadlıq və müstəqillik hissini güclənməsi, ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi-mədəni həyatının vəsətli dirçəlişi ilə əlamətdar olmuşdur. Bütün həyatını və siyasi fəaliyyətini böyük tarixi keçmiş və zəngin mədəniyyəti ilə fəxr etdiyi xalqının və vətəninə tərəqqisinə həsr etmiş Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bir dövlət kimi zamanın ağır və sərt sınaqlarından çıxaran ölçüyəgəlməz irəliləyişə nail olmuşdur.

1969-cu ilin iyulunda Heydər Əliyevin respublika rəhbəri seçilməsi ilə Azərbaycanın taleyində və tarixində dönüş başlandı. Xalqımızın mənəvi-əxlaqi dəyərlərinə söykənən genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilməsi sayəsində insanlarda nəinki milli ruhun və özünüdərk oyanışını şərtləndirdi, həmçinin onların ictimai fəallığının və işgüzarlığının yüksəlməsinə təkan verdi. Milli qürur hissini güclənməsi, milli şüurun yüksəlməsi sosial-iqtisadi və mədəni həyatın bütün sahələrinin dirçəlişi üçün zəmin oldu. Bu, xalq ruhuna dərinləndirən bələd olan respublika rəhbərinin təşəbbüskarlığının və uzaqgörənliyinin nəticəsi idi.

XX-XXI əsrlərin qovuşuğunda Azərbaycanın demokratik və bəşəri dəyərlərə sadıq müstəqil bir dövlət kimi formalaşması böyük öndərimizin siyasi fəaliyyətinin nəticəsi, 1993-cü ilin iyununda xalqın təkidlə tələbi ilə onun hakimiyyətə qayıdışının bəhrəsidir.

Hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlən-

dirilməsini, xalqın birliyinin təmin olunmasını, ictimai-siyasi sabitlik və iqtisadi dirçəlik üçün zəmin yaradılmasını özünün dövlətçilik strategiyasının prioritet istiqaməti kimi müəyyənləşdirdi.

Müstəqillik əldə etdikdən sonra insan hüquq və azadlıqlarının təmini məqsədilə həyata keçirilən hüquqi islahatlar içərisində ən mühümü məhz yaşamaq hüququnun təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər planı olmuşdur. 1993-cü ildə Heydər Əliyevin ilk qərarlarından biri məhz ölüm cəzasının tətbiqi üzərində moratorium qoyulması oldu.

Demokratik hüquqi dövlət quruculuğu yolunu tutmuş Azərbaycan xalqı milli müstəqillik əldə etdikdən sonra bir çox çətinliklərlə qarşılaşmışdı. O dövrdə ölkəmizdə hökm sürən hərə-mərclik, özbaşınalıq, qanunsuz silahlı birləşmələrin mövcudluğu, cinayətkarlığın tüğyan etməsi, insanların dinc və təhlükəsiz yaşamasını qəsdə məruz qoymuşdu.

Ulu öndərin həyata keçirdiyi siyasət nə-

ticesində dövlətçiliyimiz möhkəmləndirildi, ictimai-siyasi sabitlik bərqərar edildi, qanunsuzluqlara, zorakılığa, cəzasızlıq əhval-ruhiyyəsinə son qoyuldu. Vətəndaşlarımız təhlükəsiz yaşamaq hüququ əldə etdilər. Bütün bunlar demokratik cəmiyyətin qurulmasına, insanların hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə təminat verdi.

1994-cü il mayın 12-də atəşkəs barədə sazişin imzalanması ordu quruculuğunda köklü islahatlar aparılmasına şərait yaratdı. Orduya çağırışla bağlı bütün problemlər həllini tapdı, fərarilik halları aradan qaldı. Dövlətçiliyi və hərbi şərəfini uca tutan zabıtlar rəhbər vəzifələrə irəli çəkildi. Şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığı-

na, döyüş ruhunun yüksəldilməsinə diqqət artırıldı, hərbi vətənpərvərlik işi gücləndirildi.

Ordu quruculuğunun müxtəlif sahələri ilə bağlı digər zəruri addımlar atıldı. 1993-cü il noyabrın 1-də Prezidentin müvafiq fərmanı ilə Dövlət Müdafiə Şurası yaradıldı. Şuranın ilk iclasında ordu quruculuğu, müdafiə məsələləri geniş müzakirə olundu, müvafiq qərarlar qəbul edildi. Səfərbərliyin təşkili, döyüş hazırlığının, qoşun hissələrinin, şəxsi heyətin təlim-tərbiyəsinin təkmilləşdirilməsinə, sosial şəraitin yaxşılaşdırılmasına istiqamətləndirilmiş tədbirlər müəyyənləşdirildi.

Ardı Səh. 11

Əvvəlki Səh. 9

- Mübariz müəllim, bir müddət əvvəl dini ziyarətlərin təşkilinin qanuna salınması müzakirə olunurdu. Yəni bütün dini ziyarətlərin Həcc ziyarəti kimi QMİ tərəfindən təşkil olunması nəzərdə tutulurdu, ayrı-ayrı turizm şirkətləri tərəfindən yox. Hazırda bu məsələ ilə bağlı vəziyyət necədir, bu məsələdə Komitənin mövqeyi nədən ibarətdir?

- Müqəddəs yerlərə ziyarətlərin təşkilinin mərkəzləşdirilməsi daha məqsədəuyğundur. Yəni burada pərakəndə fəaliyyətin olması təbii ki, özünü doğrultmur. Hazırda bütün diqqət koronavirusa qarşı mübarizəyə yönəlib və qeyd olunan məsələ hələ ki, müzakirə obyektində deyil.

- Bildiyimiz kimi, pandemiya ilə əlaqədar yaxın ailə üzvlərinin iştirakı ilə dəfn icazə verilsə də, yas mərasimlərinin keçirilməsi dayandırılıb. Bu mərasimlərin nə zamandan keçirilməsi nəzərdə tutulur?

- Koronavirustan vəfat edən vətəndaşlarımızın dəfni ilə bağlı xüsusi qaydalar müəyyən olunub ki, məhz bu qaydalara uyğun şəkildə dəfn mərasimləri keçirilir. O cümlədən bildiyiniz kimi, ölkəmizdə yas mərasimlərinin keçirilməsi qadağan olunub, dəfn mərasimlərində isə yalnız ailə üzvlərinin iştirakı məqsədəuyğun hesab edilib.

- Bir neçə il əvvəl demişdiniz ki, hansı məsciddə ki, dini icma qeydiyyatdan keçməyib, yaxud Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən imam təyin

olunmayıb, həmin məscidlərin fəaliyyətinə nəzarət edilir. Hazırda bu cür məscidlər yox varmı?

- Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün məscidlərdə rəsmi təyinatı olan imamlar var. Məhəlli və ya kiçik məscidlərə belə din xadimləri təyin olunub. İndi faktiki olaraq Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən din xadimi təyin olunmayan məscidimiz yoxdur. Yeni bütün məscidlər üzərində təyinat məsələsi həll edililib.

- Ümumiyyətlə, istəyən hər kəs məscid açma bilər?

- Məscidin tikilməsinə icazə yerli icra hakimiyyəti tərəfindən verilir. Məscid hansı vəsaitlə tikilməsindən asılı olmayaraq - Dini icmanın vəsaiti ola bilər və ya ayrı-ayrı vətəndaşların ianəsi hesabına və s. - daha sonra bələdiyyənin balansına verilməlidir. Hazırda Azərbaycanda bütün məscidlər bələdiyyələrin mülkiyyətindədir. Bələdiyyələr isə məscid və onun yerləşdiyi ərazini əvəzsiz olaraq, yəni heç bir ödəniş almadan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin istifadəsinə verir. Məscidlərin dini icması yarıdır, dövlət qeydiyyatına alınır. QMİ isə bu məscidə din xadimi təyin edir və yalnız bundan sonra məscid rəsmi şəkildə fəaliyyət göstərə bilər.

- Ölkəmizdə hər zaman ictimai-siyasi, iqtisadi sabitliklə yanaşı, dini sabitlik də əsas amil hesab olunub. Hazırda ölkədəki dini durumla bağlı vəziyyət necədir?

- Azərbaycanda dini durum sabitdir. Hazırda pandemiya ilə əlaqədar ümumi razılıqla məscidlərdə, kilsələrdə, sinaqoqlarda və digər ibadət yerlərində dini ayinlərin icrası müvəqqəti olaraq dayandırılıb. Amma bütövlükdə götürdükdə Azərbaycan çoxkonfessiyalı ölkədir. Respublikada istər müsəlman, istər yəhudi, istər xristian, istərse də buddist - heç birinin dini ayinlərini icra etməsi üçün hansısa məhdudiyət yoxdur. Azərbaycan tolerant, multikultural ölkədir və burada dini baxımdan, o cümlədən də ictimai-siyasi siyasi baxımdan sabitlik mövcuddur.

- Bu il imamların attestasiyası və maddi təminatı ilə bağlı hansısa yeniliklər gözlənilir?

- İmamların attestasiyası Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində Qazılar Şurasında yaradılmış xüsusi Komissiya tərəfindən həyata keçirilir. Attestasiyadan keçənlərə imam, imam köməkçisi və dini ayinlərin icraçısı vəzifələri təyinatı verilir. Bu, vaxtaşırı həyata keçirilən prosesdir. Yeni işə götürülmə attestasiya ilə həyata keçirilir. Burada təhsil, fəaliyyət, dini bilgilər və

s. hamısı nəzərə alınır. Bu, QMİ-nin səlahiyyətində olan məsələdir.

Onların maddi təminat məsələsinə gəldikdə isə, bunun üçün dövlət tərəfindən vəsait ayrılır. Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu vasitəsilə həmin vəsait din xadimlərinə maddi yardım kimi verilir. Maddi yardım isə yalnız rəsmi təyinatı olan din xadimləri ala bilər.

- Məzar yerlərinin pulsuz verilməsi, eləcə də məzar daşlarının ölçüsünə dair standartlara əməl olunurmu? Bir müddət əvvəl konkret ölçü müəyyən olunduğu açıqlanmışdı.

- Nazirlər Kabineti bununla bağlı qaydalar qəbul edib. Həmin qaydalara uyğun olaraq məzarlıqların salınması və idarə edilməsi bələdiyyələrin səlahiyyətinə verilib. Məzar yerlərinin ayrılması, dəfn qaydaları və s. həmin qaydalarda öz əksini tapıb. Bələdiyyələr də həmin qaydalara uyğun olaraq öz işlərini davam etdirir.

- Hər il Komitə tərəfindən xeyli sayda dini ədəbiyyata qadağa qoyulur. Bu il vəziyyət necədir?

- Burada qadağa qoyulmur, sadəcə məqsədəuyğun sayılır. Biz bu gün internet əsrinə yaşayırıq. Həmin ədəbiyyatı internetə yerləşdirib rahat oxumaq olur. Amma Azərbaycanda Dini Qurumlarla İş

üzrə Dövlət Komitəsinin Dinqünaslıq ekspertizası şöbəsi idxal edilən və ölkədə çap olunaraq yayılan dini xarakterli ədəbiyyatı ekspertizadan keçirir. Çünki Azərbaycan multikultural, tolerant ölkədir. Hansısa kitabda, yazıda dinlərarası, konfessiyalararası qarşıdurmaya təşviq və radikal dünyagörüşü təbliğ edən fikirlər ola bilər. Bu cür fikirlər varsa, həmin kitabı çap etmək və gətirmək istəyən vətəndaşa icazə verilmir.

Azərbaycanda məzhəblərarası qarşıdurmanı təşviq edən məlumatların yayılması dövlət və dövlətçilik, eləcə də dinimiz baxımından doğru deyil. Ona görə də bu cür kitablar olduqda həmin dini ədəbiyyatın yayılması məqsədəuyğun sayılır. Amma hər hansı ilahiyatçı alim xaricdən ölkəmizə gəlsə və bir nüsxə məqsədəuyğun sayılmayan kitabdan gətirib tədqiqat üçün istifadə etmək istəyirsə, istisna hal kimi buna icazə verilir. İnternet üzərində bu cür məlumatlar yayılırsa, biz bununla bağlı sadəcə həmin məlumatların yayılmasının məqsədəuyğun olmadığını həmin insanlara, sayta çatdırma bilərik. Azərbaycan fikri, vicdan azadlığının 100 faiz təmin olduğu ölkədir. Burada hansısa qadağa, məhdudiyət və s. dünya üzrə qəbul olunmuş qaydalara zidd olan addım yoxdur.

Azərbaycanda aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarının təməli Ümummilli Lider tərəfindən qoyulub

Əvvəli Səh. 10

Bu, olduqca vacib amillər idi və ümummilli lider ordu quruculuğuna məhz bu məsələləri həll etməklə başladı. Nəticə etibarilə bu proses dünya təcrübəsinə və milli dəyərlər sistemində əsaslanmaqla uğurla davam etdirildi. Qısa müddətdə atılan dönüşümlü addımlar öz bəhrəsini verdi - nizami ordu yaradıldı və formalaşmağa başladı.

1995-ci il noyabrın 12-də Azərbaycanın tarixində ilk dəfə olaraq müstəqil dövlətimizin Konstitusiyası ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edildi. Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinin əsas müddəalarını özündə əks etdirən Konstitusiyada insan və vətəndaş hüquqlarının, azadlıqlarının təmin edilməsi dövlətimizin ali məqsədi kimi bəyan olundu. Çoxəsrlilik dövlətçilik ənənələrimizə, milli və ümumbəşəri dəyərlərə söykənərək yaradılan Konstitusiyamız hüquqi-demokratik dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun təməlini qoydu.

Qeyd olunduğu kimi, 1993-cü ilin iyun ayından ölkəmizdə ölüm cəzasının icrasına moratorium qoyulmuş, daha sonra ölüm cəzasının tətbiqi məhdudlaşdırılmış və 1998-ci il fevralın 10-da ölüm cəzası ləğv edilmişdir. Bu tarixi addım fəlsəfi, hüquqi düşüncələrə, dərin elmi təhlilə, dünya təcrübəsinə və reallığımıza əsaslanmaqla humanizm, insanpərvərlik, ədalət, şəxsiyyətə və insan hüquqlarına hörmət kimi yüksək amallarla yaşayan prezidentimizin gələcək nəsillərə misilsiz töhfəsi oldu.

Bu bir həqiqətdir ki, müstəqil dövlətimizin ilk Konstitusiyasının qəbul olunması və müstəqillik tariximizdə ilk parlament seçkiləri keçirilməsi ilə Azərbaycanın tarixi inkişafının yeni bir mərhələsi başlandı. Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərlik etdiyi komisiya tərəfindən hazırlanmış ümumxalq müzakirəsinə çıxarılan Konstitusiya layihəsi həmin il, yəni, 1995-ci ilin noyabrın 12-də keçirilən referendumda - ümumxalq səsverməsində qəbul edilmişdir. Bu mühüm tarixi əhəmiyyətə malik sənəd ölkəmizdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarına lazımı təminatlar yaratmaqla, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun möhkəm təməlini təşkil edir. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında yüz illər boyu bəşəriyyətin əldə etdiyi müxtəlif dəyərlər, fundamental hüquq və azadlıqlar öz əksini tapmışdır.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə islahatların hüquqi bazasının yaradılması, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində mühüm sənədlər qəbul edilmiş, respublikamız müxtəlif beynəlxalq konvensiya və sazişlərə qoşulmuş, qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətlərinin qarşılıqlı fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədi ilə xeyli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Bu tədbirlər sırasında Heydər Əliyevin 21 fevral 1996-cı il tarixli sərəncamı ilə yaradılmış Hüquq islahatları komissiyasını xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bu komissiya xalqımızın dövlətçilik tarixində yaratdığı ənənələri qorumaqla inkişaf etmiş dövlətlərin hüquq islahatları ilə bağlı təcrübəsindən də bəhrələnmişdir. Komissiyanın 4 may 1996-cı ildə keçirilmiş iclasında ümummilli liderimiz Heydər Əliyev demişdir: "Müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının həyata keçirilməsi prosesi hər birimizin əsas vəzifələrindən biridir. Bu baxımdan məhkəmə, hüquq-miihəzə orqanlarının islahatı ilə əlaqədar qanunların hazırlanması, qəbul olunması çox mühim əhəmiyyət kəsb edir. İndi qarşımızda Konstitusiyaya əsasında qanunların qəbul olunması kimi çox böyük vəzifələr var. Hər sahədə qanunlar qəbul edilməlidir. İndi mən vaxt deyə bilmərəm - bir il, iki il, - hər halda, müəyyən bir zaman ərzində nail olmalıyıq ki, bütün sahələr üzrə müstəqil Azərbaycan dövlətinin qanunları olsun".

Heydər Əliyevin Hüquq islahatları komissiyasındakı bu nitqi respublikamızda qanun yaradıcılığı sahəsində həyata keçirilən böyük işlərin proqram sənədi kimi mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Hüquq islahatları sahəsində çox əhəmiyyətli sənədlərdən biri də Heydər Əliyevin 1996-cı il iyunun 8-də imzaladığı "Avropa Şurası və Azərbaycan Respublikası arasında əməkdaşlıq proqramının həyata keçirilməsi haqqında" sərəncamıdır. Bu sənədə əsasən, beynəlxalq standartlara uyğun "Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Prokurorluq haqqında" qanun və digər hüquqi sənədlərin layihələri hazırlanıb Milli Məclisdə müzakirə edilmiş və müvafiq qaydada qəbul olunmuşdur.

Milli Məclisin bu günə qədər qəbul etdiyi hüquqi sənədlərin böyük bir hissəsi Heydər Əliyev tərəfindən parlamentin müzakirəsinə verilmiş qanun layihələri, konvensiyalar və sazişlərdir. Respublika parlamenti son illər ərzində bu istiqamətdə, yəni, hüquq islahatları sahəsində xeyli tarixi sənədlər qəbul etmişdir.

Ulu öndərin 22 fevral 1998-ci il tarixli "İnsan və vətəndaş hüquqlarının təmin edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında" fərmanı da hüquq islahatları baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edən tarixi sənəddir. Bu fərmanda ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının cəmiyyətimizdə əsas meyar olduğu xüsusilə vurğulanmış, icra strukturlarının vəzifələri müəyyən edilmişdir.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Milli Məclisdə ölkəmizin Avropa xalqları ailəsi ilə inteqrasiyasını gücləndirən normativ sənədlər də qəbul olunmuşdur. Parlament bu sahədə "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında" Konvensiyası, "İşğəncələrin və qeyri-insani və ya insan ləyaqətini alçaladan rəftarın və ya cəzanın qarşısının alınması haqqında" Avropa Konvensiyasını, "Yerli özünüidareetmə haqqında" Avropa Xartiyasını təsdiq edən sənədləri, "Vətəndaşlıq haqqında", "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında", "Dini etiqad azadlığı haqqında" qanunları qəbul etmişdir.

Azərbaycanın Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv qəbul olunması hüquq islahatları baxımından respublikamız qarşısında mühüm öhdəlik və vəzifələr qoymuşdu. Bu vəzifələrin yermə yetirilməsi sahəsində ölkəmizdə bir sıra tədbirlər həyata keçirilmiş, Prezidentin təşəbbüsü ilə Milli Məclisdə dövlət qulluğunu tənzimləyən bir sıra qanunvericilik aktları qəbul edilmişdir.

Hüquq islahatları sahəsində Milli Məclis Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə bir neçə konstitusiyaya qanunu da qəbul etmişdir. Bunlar "Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (Ombudsman) haqqında", "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının həyata keçirilməsinin tənzimlənməsi haqqında", "Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi tərəfindən etimad məsələsinin həll edilməsi hüququnun əlavə təminatları haqqında" konstitusiyaya qanunlarından ibarətdir. Bütün bu sənədlər ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına necə böyük əhəmiyyət verdiyinin əyani təsdiqidir.

Heydər Əliyev ölkəmizdə aparılan hiiqtq islahatları haqqında respublikamızın dövlət müstəqilliyinin onuncu ildönümünə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə demişdir: "1995-ci ildə müstəqil Azərbaycanın ilk milli Konstitusiyası qəbul olundu. Həmin o il Azərbaycanın ilk Milli Məclisi seçildi. Baxmayaraq ki, 1995-ci ildə biz hələ ağır iqtisadi vəziyyətdə yaşayırdıq, ictimai-siyasi vəziyyət ardıcıl surətdə sabitləşdirildi. Bunların hamısı bizə Azərbaycanın iqtisadiyyatını inkişaf etdirmək, Azərbaycana xarici investisiyanın cəlb edilməsini təmin etmək, Azərbaycanın ordusunu yaratmaq, onu möhkəm-

ləndirmək və insanların rifah halını yaxşılaşdırmaq üçün imkanlar yaratdı. Hər bir qanunun arxasında Azərbaycanda dövlət quruculuğunu təmin etmək, iqtisadi islahatları həyata keçirmək, siyasi islahatları həyata keçirmək, sosial islahatları həyata keçirmək məsələləri durur. Azərbaycanı keçmiş sosialist ictimai-siyasi, iqtisadi sistemindən yeni sistemə keçirmək prosesini biz bu illərdə apardıq və buna da nail olmuşuq. Məhz bunların nəticəsində indi Azərbaycanda demokratik, liliqtq dövlət öz fəaliyyətini uğurla həyata keçirir. Azərbaycan xalqı bunların nəticəsində öz müstəqil ölkəsində tam azadlığa çıxdı".

Müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası 1995-ci ildə ümumxalq referendumu ilə qəbul olunduqdan bir müddət sonra - 2002-ci ildə Azərbaycanın həmin dövrdəki inkişaf səviyyəsinə və perspektivlərinə uyğun olaraq keçirilmiş referendumda bir sıra mühüm məsələlər öz həllim tapmışdı, o cümlədən seçki prosesi ilə bağlı proporsional seçki sistemi ləğv olunmuş, mojaritar seçki sistemine keçirilmişdi.

Ölkədə siyasi, iqtisadi, sosial və hüquq islahatlarının qanunvericilik mexanizminin yaradılmasına və təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş yüzrlər qanun layihəsi Heydər Əliyevin imzası ilə parlamentə təqdim edilmiş və qəbul olunmuşdu. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Milli Məclisin qəbul etdiyi qanunvericilik aktları, o cümlədən Mülki Məcəllə, Mülki-Prosessual Məcəllə, İnzibati Xətalər Məcəlləsi, Cinayət Məcəlləsi, Cinayət-Prosessual Məcəllə, Cəzaların İcrası Məcəlləsi, "Torpaq islahatı haqqında", "Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Prokurorluq haqqında", "Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" və digər qanunlar Azərbaycanın demokratik yolla ardıcıl inkişafı üçün bütün hüquqi təminatları yaratmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən bünövrəsi qoyulmuş məhkəmə hüquq islahatları İlham Əliyevin prezident seçildiyi 2003-cü ildən ötən dövr ərzində daha da inkişaf etdirilmişdir. Bu inkişafı və artımı şərtləndirən, onun üçün zəmin yaradan və davamlılığını təmin edəcək hüquqi islahatlar da daim İlham Əliyevin islahatlar konsepsiyasının ayrılmaz hissəsi olmuşdur. 2003-cü ildən başlayaraq Azərbaycanda iqtisadi inkişafı gücləndirəcək və onun davamlılığını təmin edəcək kompleks məhkəmə, inzibati-idarəçilik və kadr islahatları həyata keçirildi. Müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyasında müəyyən edilmiş əsaslarla qurulan məhkəmə sisteminin İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə təkmilləşdirilməsi davam etdirildi. Azərbaycan ümummilli lider Heydər Əliyevin prezidentliyi dövründə, 2002-ci ildə ədalət mühakiməsində daha yüksək standartları təmin etmək üçün Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə müraciət hüququnu tanıyan Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasını ratiifikasiya etmişdi. Möhtərəm Prezident İlham Əliyev 19 yanvar 2006-cı il tarixli fərmanında Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə, Azərbaycan Respublikasının apelyasiya məhkəmələrinə və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsinə İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin pre-sedent hüququnun öyrənilməsi işini təşkil etmələri və onu məhkəmə təcrübəsində nəzərə almalarını tövsiyə etdi. Həmin fərmandan sonra İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin bir çox işləri Azərbaycan dilinə tərcümə olundu, hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları və ümumiyyətlə, bütün hüquqşünaslar tərəfindən geniş şəkildə öyrənilməyə başlandı.

İlkin hüquqi islahatlardan biri məhkəmə hakimiyyətində şəffaflığın artırılması idi. 2004-cü ildə "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" qanuna edilən dəyişikliklə kassasiya və apelyasiya instansiyası məhkəmələrinin

bütün qərarlarının elektron qaydada yayılması tələbi gətirildi. Bu istiqamətdə tədbirlər daim diqqətdə saxlanıldı və müasir informasiya texnologiyalarının tətbiq edilməsi ilə təkmilləşdirildi. 2014-cü ildə Prezident İlham Əliyevin fərmanı ilə yaradılan "Elektron məhkəmə" informasiya sistemi belə tədbirlərin əhəmiyyətli nümunələrindən biridir. Bu sistem məhkəmələrdə şəffaflığın artırılması, prosesual hərəkətlərin izlənilməsinə, məlumatların sistemləşdirilmiş şəkildə saxlanılmasını, ərizə, şikayət və digər sənədlərin elektron formada qəbulunu və ümumi olaraq məhkəmələrin fəaliyyətində informasiya texnologiyalarının tətbiqi və səmərəliliyini artırılmasını təmin edir.

İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə Azərbaycanda mühüm hüquqi islahatlardan biri məhkəmə hakimiyyətinin özünüidare orqanı olan Məhkəmə-Hüquq Şurasının yaradılması idi. 28 dekabr 2004-cü ildə "Məhkəmə-Hüquq Şurası haqqında" qanun qəbul edildi və 2005-ci ilin fevralında Məhkəmə-Hüquq Şurası fəaliyyətə başladı. Məhkəmə-Hüquq Şurasının yaradılması ilə hakimlərin fəaliyyətinə kənar müdaxilə olduqda, onların bu barədə Məhkəmə-Hüquq Şurasına müraciət imkanı da yaranmış oldu. Həmin qanunla həminin vakant hakim vəzifələrinə hakim olmayan namizədlərin seçkisini həyata keçirmək məqsədi ilə müstəqil qurum olan Hakimlərin Seçki Komitəsi formalaşdırıldı. Bununla da Azərbaycanda hakimlərin qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan şəffaf seçki proseduru yaradılmış oldu. Hakimlərin seçki proseduru ilə yanaşı, onların hüquqlarının müdafiəsi və məhkəmə hakimiyyətinin müstəqilliyinin gücləndirilməsi məqsədilə 2004-cü ildə hakimlərin ictimai birliklər (assosiasiyalar) yaratmaq və birləşmək hüququ qanunla tanınmış oldu. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən məhkəmə sisteminə təkmilləşmə gedəcək bir sıra ixtisaslaşmış məhkəmələr yaradılmışdır. Həyata keçirilən məhkəmə islahatları bu sahə üzrə qiymətləndirmələr aparən beynəlxalq qurumlar və Avropa təsisatları tərəfindən təqdirəlayiq hesab edilmişdir.

İqtisadi inkişafı dayanıqlı hala gətirmək məqsədilə həyata keçirilən mülki (vergi, sahibkarlıq və s. hüququ daxil olmaqla) hüquqi sahədə islahatlara paralel olaraq cinayət qanunvericiliyi də diqqətdə saxlanılmış və dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılmışdır. Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyi iqtisadi fəaliyyət sahəsində inkişafın dinamika ilə əlaqədar mütəmadi olaraq təkmilləşdirilmişdir. Keçən il İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə cinayət qanunvericiliyində iqtisadi fəaliyyət sahəsini də əhatə edən köklü dəyişikliklər edilmişdir. Belə ki, Prezident İlham Əliyev 10 fevral 2017-ci il tarixində cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi ilə bağlı sərəncamında iqtisadi fəaliyyət sahəsində cinayətlərin dekriminaüaşdırılması məsələsinə xüsusi qeyd etmiş və bunun davamı olaraq 20 oktyabr 2017-ci ildə Milli Məclisə Prezident İlham Əliyev tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim edilən qanun layihəsi ilə Cinayət Məcəlləsinə iqtisadi fəaliyyət sahəsində bir sıra cinayətlərin dekriminalaşdırılması, bir sıra cinayətlərə görə müəyyən edilən cəzaların yüngülləşdirilməsi, zərərçəkmiş şəxslə barışmaqla və ziyanın ödənilməsi şərti ilə cinayət məsuliyyətindən azad etməni nəzərdə tutan yüzrlər dəyişiklik edilmişdir.

Ölkə başçısının məhkəmə hüquq sisteminin islahatlarının dərinləşdirilməsi haqqında 03 aprel 2019-cu il sayılı fərmanı ilə məhkəmə islahatlarının yeni mərhələsinə təşkil etməklə məhkəmə hakimiyyətinin daha da mpmkləndirilməsini və məhkəmə sisteminin əsaslı inkişafını təmin edəcəkdir.

**Məhərrəm Allahverdiyev,
Bardə rayon məhkəməsinin sədri**

Mayın 7-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərindəki daimi nümayəndəliyinin kollektivinin iştirakı ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 97-ci ildönümünə həsr olunmuş videobağlantı formatında tədbir keçirilib. Nümayəndəlikdən SİA-ya bildirləblər ki, tədbiri giriş sözü ilə açan daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov ulu öndər Heydər Əliyevin keçdiyi böyük, şərəfli, zəngin və mənalı ömür yolundan, müqayisəsiz ictimai və siyasi fəaliyyətdən bəhs edib.

O deyib: "Ulu öndər Heydər Əliyevin ömür yolu yalnız və yalnız doğma Vətənimizin inkişafına və əziz xalqımızın rifahına, onun yüksəlməsinə həsr olunub. Ən çətin vaxtlarda xalqın yanında olan, xilaskarlıq missiyasını uğurla yerinə yetirən və müasir müstəqil Azərbaycanın qurucusuna çevrilən Ulu Öndərin əvəzsiz irsi Azərbaycan xalqının milli sərəfətidir. "Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam. Mən fəxr edirəm ki, Azərbaycan torpağı mənim doğma torpağımdır. Mən fəxr edirəm ki, mənim Azərbaycan millətim var. Mən fəxr edirəm ki, mənim doğma ana dilim, Azərbaycan dilim var. Mən fəxr edirəm ki, müstəqil, azad, qüdrətli Azərbaycan dövləti var", - deyən dahi rəhbərin həyatının mənası da məhz doğma, müstəqil Azərbaycan idi. Öz fədakar və vətənpərvər fəaliyyəti ilə adını xalqımızın ictimai fikir və dövlətçilik tarixinə qızıl hərflərlə yazmış Heydər Əliyənin oğlu Əliyev 1923-cü il mayın 10-da Naxçıvan şəhərində anadan olub. O, 1939-cu ildə Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunu bitirdikdən sonra Azərbaycan Sənaye İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) Memarlıq fakültəsində təhsil alıb. Lakin 1941-ci ildə başlayan müharibə ona təhsilini başa vurmağa imkan verməyib. 1941-ci ildən Heydər Əliyev Naxçıvan MSSR Xalq Daxili İşlər Komissarlığında və Naxçıvan MSSR Xalq Komissarları Sovetində şöbə müdiri vəzifəsində işləyib və 1944-cü ildə dövlət təhlükəsizliyi orqanlarına işə göndərilib. Bu dövrdən təhlükəsizlik orqanları sistemində çalışan Heydər Əliyev 1964-cü ildən Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsi sədrinin müavini, 1967-ci ildən isə bu Komitənin sədri vəzifəsində işləyib, general-mayor rütbəsinə qədər yüksəlib. Həmin illərdə böyük liderimiz Leninqradda (indiki Sankt-Peterburq) xüsusi ali təhsil alıb, 1957-ci ildə isə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Tarix fakültəsini bitirib. Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il iyul Plenumunda Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilərək respublikamızın rəhbəri olub. 1982-ci ilin dekabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun üzvü seçilən Heydər Əliyev SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin edilib və keçmiş SSRİ-nin aparıcı rəhbərlərindən biri olub. Heydər Əliyev iyirmi il ərzində SSRİ Ali Sovetinin deputatı, beş il isə SSRİ Ali Soveti sədrinin müavini vəzifəsində çalışıb. Heydər Əliyev 1987-ci ilin oktyabrında böyük cəsarət nümayiş etdirərək, o zaman düşünülməsi belə çətin olan bir addım ataraq, Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və şəxsən baş katib Mixail Qorbaçovun yeritdiyi siyasi xəttə etiraz əlaməti olaraq tutduğu vəzifədən istefa verib".

Bəxtiyar Əsgərov qeyd edib ki, Heydər Əliyev 1990-cı ilin 20 yanvarında sovet qoşunlarının Bakıda törətdiyi qanlı faciəyə kəskin şəkildə etirazını bildirmiş və bununla əlaqədar ertəsi gün Azərbaycanın Moskvadakı nümayəndəliyinə gəlib, açıq bəyanatla çıxış edərək, Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş qanlı cinayət aktının təşkilatçıları və icraçıların cəzalandırılmasını tələb etmişdir. O, Dağlıq Qarabağda yaranmış kəskin münaqişəli vəziyyətlə bağlı SSRİ rəhbərliyinin ikiüzlü siyasətinə etiraz əlaməti olaraq, 1991-ci ilin iyulunda Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının sıralarını tərk etmişdir.

1990-cı ilin iyulunda Vətəni Azərbaycana qayıdan Heydər Əliyev ilk əvvəl Bakıda, sonra isə doğulduğu doğma Naxçıvanda yaşamış, elə həmin ildə də Azərbaycan Ali Sovetində deputat seçilib. O, 1991-1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri, Azərbaycan Respublikası Ali Soveti sədrinin müavini olub. Heydər Əliyev 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis qurultayında yekdilliklə partiyanın sədri seçilib.

Daimi nümayəndəliyin rəhbəri bildirib ki, 1993-cü ilin may-iyununda hökumət böhranının son dərəcə kəskinləşməsi ilə ölkədə vətəndaş müharibəsinin baş verməsi və müstəqilliyin iti-

Ulu öndər Heydər Əliyev bütün həyatını Azərbaycanın əbədi müstəqilliyinə həsr edib

rilməsi təhlükəsi yaranıqda Azərbaycan xalqı Heydər Əliyevin hakimiyyətə gətirilməsi tələbi ilə ayağa qalxmışdı. Azərbaycanın o zamankı rəhbərləri, adı ilə desək, AXC-Müsavat cütüyündə təmsil olunan sərbətsiz "liderlər" səriştəsizliklərini, idarəçilik bacarıqsızlıqlarını etiraf edərək, məhz böyük Heydər Əliyevi rəsmən Bakıya dəvət etməyə məcbur oldular. Azərbaycan xalqının təkidli tələbi ilə xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi, iyulun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini həyata keçirməyə başladı. 1993-cü il oktyabrın 3-də keçirilən seçkilərin nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. O, 1998-ci il oktyabrın 11-də xalqın yüksək fəallığı şəraitində keçirilən seçkilərdə səslərin 76,1 faizini toplayaraq yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. 2003-cü il oktyabrın 15-də keçirilən prezident seçkilərində namizədliyinin irəli sürülməsinə razılıq vermiş Heydər Əliyev səhhətində yaranmış problemlərlə əlaqədar seçkilərdə iştirakdan imtina edib, namizədliyini ləyaqətli davamçısı, dünyada tanınmış siyasi lider, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin 1-ci müavini İlham Əliyevin xeyrinə geri götürmüş, xalqa ünvanladığı müraciətində İlham Əliyevin gələcəyinə böyük ümidlər bəslədiyini və ona özü qədər inandığını bildirmişdir.

Qeyd olunub ki, Heydər Əliyev bir sıra beynəlxalq mükafatları, müxtəlif ölkələrin aparıcı universitetlərinin Fəxri doktoru adına və digər yüksək nüfuzlu fəxri adlara layiq görülüb. O, dörd dəfə Lenin ordeni, Qırmızı Əmək və Qırmızı Ulduz ordeni və çoxlu medallarla təltif edilib, iki dəfə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adını alıb, bir çox xarici dövlətlərin yüksək orden və medalları ilə təltif olunub.

Bəxtiyar Əsgərov bildirib ki, xilaskarlıq missiyası Ümummilli Liderimizin genişmiqyaslı fəaliyyətinin birmənalı olaraq əsasını təşkil edib. Heyrətamiz idarəçilik istedadına, mətin iradəyə və misilsiz əzmkarlığa malik Ulu Öndər Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə ilk gəlişində ölkəmizi tənəzzül burulğanından çıxararaq "imzalar içində imzası olmayan", hətta keçmiş SSRİ məkanında belə yaxşı tanımayan respublikamızı qısa vaxt ərzində qabaqcıl və nüfuzlu ölkə səviyyəsinə yüksəldə bildi. Dahi rəhbər hələ ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq, dahiyanə uzaqgörənliklə ölkəmizin uzunmüddətli, dinamik və hərtərəfli inkişafını təmin edən kompleks layihələrin həyata keçirilməsinə nail oldu. O dövrdən başlayan sürətli inkişaf dağ və sərhəd rayonlarını da öz əhatəsinə aldı, sənaye, tikinti-quruculuq və aqrar-sənaye kompleksinin inkişafına nail olundu, emal və hasilat şəbəkəsi genişləndi. Azərbaycanın böyük şəhərlərində zavodlar, fabriklər, kombinatlar tikildi, müxtəlif təyinatlı müəssisələr yaradıldı, əhalinin işlə təminatı yaxşılaşdırıldı. Ulu Öndərimiz Azərbaycanın gələcək müstəqilliyi üçün təkə qitəsadi əsaslar yaratmamışı, bununla yanaşı, elm, təhsil, mədəniyyət və incəsənət sahələrində də böyük nailiyyətlər qazanılıb, milli oyanışın əsası qoyulub. Bir sözlə, uzaqgörən, böyük dövlət xadimi Heydər Əliyev 1969-1982-ci illərdə ölkəmizdə yüksək iqtisadi, elmi-mədəni və milli kadr potensialı formalaşdırmaqla bugünkü müstəqil Azərbaycanın möhkəm bünövrəsini yaradıb.

"Ulu Öndərimiz Azərbaycan xalqının tarixində ən yüksək zirvəni fəth edən, öz misilsiz xidmətləri ilə xalqına müstəqillik bəxş edən, onu inkişafa, firavanlığa və qüdrətə çatdıran dahi liderdir. Azərbaycan xalqının milli müstəqilliyi və dövlətçiliyi yenidən xalqın böyük oğlu Heydər Əliyevin qırılmaz siyasi iradəsi ilə bərpa edilib. Bu gün inkişaf və tərəqqinin zirvəsində dayanan, hərbi qüdrətə, dayanıqlı iqtisadi gücə və

hərtərəfli inkişafa malik olan Azərbaycanın bu inkişafa çatmasında yeganə amil Heydər Əliyev şəxsiyyəti və dahi liderin Vətəninə, xalqına sonsuz məhəbbəti olub", - deyən daimi nümayəndəliyin rəhbəri qeyd edib ki; Ümummilli Liderimiz Azərbaycanın müasir simasını müəyyənləşdirib. Onun ölkəmizə hər iki vaxtda rəhbərliyi dövrü, eləcə də Naxçıvanda yaşayıb fəaliyyət göstərdiyi illər müstəqil dövlətçilik tariximizin şanlı səhifələridir. 1990-1993-cü illərdə Naxçıvandan başlanan müstəqillik yolu Azərbaycanın siyasi mühitində aparıcı qüvvəyə çevrildi, milli dövlətçiliyimizin bərpası istiqamətində qəti addımlar atıldı. Görkəmli dövlət xadiminin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adından "Sovet Sosialist" sözlərinin çıxarılması, -üçrəngli bayrağımızın ilk dəfə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi qəbul edilməsi Azərbaycanın müstəqil dövlətçilik tarixində mühüm mərhələ təşkil edir. Həmin dövrdə Ulu Öndərin Naxçıvanda yaşayıb fəaliyyət göstərməsi qədim diyarı işğaldan, əhalini isə qaçqın, köçkün təleyi yaşamaqdan xilas etdi. Naxçıvan Muxtar Respublikası işğal təhlükəsindən xilas olaraq dövlət müstəqilliyimiz və milli qurtuluşumuz uğrunda gedən mübarizənin mərkəzinə, yaxud bayraqdarına çevrildi. Böyük öndərin xalqın təkidli tələbi ilə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanın Milli Qurtuluşu və inkişafı tarixində yeni mərhələnin əsasını qoydu. "Mən həyatımı insanlara səadət gətirməyə həsr etmişəm. Mən həyatımı xalqın azadlığına həsr etmişəm. Mən həyatımı millətimin, xalqımızın rifahının yaxşılaşdırılmasına həsr etmişəm", - deyən ulu öndər Heydər Əliyevin qətiyyəti və əzmkarlığı sayəsində ölkəmiz parçalanmaqdan, vətəndaş müharibəsindən qurtuldu, Azərbaycanda milli-ideoloji birliyin təməli qoyuldu, güclü ordu yaradıldı, möhkəm və davamlı quruculuq yolu müəyyənləşdirildi, torpaqlarımızın işğalından qorunması alındı. Ölkəmizdə qanunların aliliyinə söykənən vətəndaş cəmiyyəti quruldu. Dahi liderin fəaliyyəti nəticəsində Azərbaycan dünyanın ən dinamik inkişaf edən ölkələrindən birinə çevrildi. Bu gün Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ən parlaq səhifələri yazılır. Ölkəmizdə Ulu Öndərin siyasi xəttini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanı yeni inkişaf mərhələsinə çıxarıb. Güclü ordu və möhkəm iqtisadi potensial Azərbaycanı yerləşdiyi bölgədə və dünyada etibarlı tərəfdaş və bir çox sahələrdə lider ölkəyə çevirib. Azərbaycan beynəlxalq miqyaslı yarışlara, festivallara, global forumlara, nüfuzlu tədbirlərə ev sahibliyi edir, inkişafın bütün istiqamətləri üzrə öz milli modellərini ortaya qoyur. Bütün bunlara isə yalnız və yalnız ölkəmizdə Heydər Əliyev yolunun uğurla davam və inkişaf etdirilməsi nəticəsində nail olunub. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Azərbaycanın daha güclü, qüdrətli dövlətə çevrilməsi üçün Heydər Əliyev siyasəti davam etdirilməlidir. Bizim yolumuz şərəfli yoldur, ləyaqətli yoldur, müstəqillik yoldur. Eyni zamanda, bu, uğur gətirən yoldur. Çünki həyat və Azərbaycanın dünyaya miqyasındakı indiki rolu göstərir ki, bu, yeganə düzgün siyasətdir".

Bəxtiyar Əsgərov qeyd edib ki, bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin quruculuq xəttinin uğurla davam etdirildiyi Naxçıvan Muxtar Respublikası da davamlı inkişaf yolundadır. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ideyalarına dərin sədaqət, məhz böyük liderin seçimi olan görkəmli dövlət xadimi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun bu diyara uğurlu rəhbərliyi bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasının hərtərəfli yüksəlişə, dayanıqlı və davamlı inkişafa qovuşdurub. Ötən illər ərzində muxtar respublikada elm, təhsil, mədəniyyət, kənd təsərrüfatı, ordu quruculuğu və digər sahələrdə əsaslı irəliləyişlər nail olunub. Naxçıvan şəhərində, rayon mərkəzlərində, eləcə də ucaq dağ və sərhəd kəndlərində müasir infrastrukturun yaradılması, yeni yolların və körpülərin salınması yaşayış məntəqələrinin simasını tamamilə dəyişib, insanlara rahatlıq və firavan həyat bəxş edib. Heydər Əliyev siyasi xətti müstəqil Azərbaycanın dünənini və bu gününü yaşadan, gələcək inkişafına etibarlı zəmin yaradan milli dövlətçilik yoldur. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibovun qeyd etdiyi kimi: "Bu gün realıq bundan ibarətdir ki, dahi Heydər Əliyev faktoru təkə XX əsr Azərbaycanının deyil, XXI əsr Azərbaycanının da gerçək siması və inkişaf perspektivlərini mü-

əyyənləşdirir. Bu böyük şəxsiyyətin Azərbaycan naminə gördüyü işlər ölkəmizin milli sərəhədlərini aşaraq bütövlükdə regionun və dünya sivilizasiyasının da tərəqqisinə xidmət edir. Təsədüfi deyil ki, məşhur dövlət və mictimai xadimlər Ulu Öndərimizi XX əsr dünya siyasi fikir tarixinin canlı əfsanəsi adlandırdılar. Xalqımızın böyük oğlu dünyanın ən nüfuzlu mükafatlarına, fəxri ad və titullarına layiq görülmüşdür. Onun öz sağlığında layiq görüldüyü ən yüksək mükafat isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri adını qazanmasıdır".

Daimi nümayəndəliyin rəhbəri bildirib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin çox önəmli bir istiqamətini də doğma dədə-baba torpağımız olan Dağlıq Qarabağda Ermənistan işğalına son qoyulması, bu torpaqlarda Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin təmin edilməsi üçün fəaliyyət proqramı təşkil etmişdir. Öz xalqının həqiqət carçısı olan böyük lider Heydər Əliyev dünyanın müxtəlif məkrli dairələrinin himayə etdiyi qondarma qurama "erməni məsələsi"nin mahiyyətini, respublikaya rəhbərliyinin birinci dövründən başlayaraq gizli formalarda təzahür edən Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərəzi iddialarının, Dağlıq Qarabağdakı erməni riyakarlıqlarının qarşısını qətiyyətlə almış, onu reallaşmağa qoymamışdır. Dərin zəkası, müstəsna siyasi liderlik bacarığı ilə özü qədər sevdiyi Azərbaycanı yumruq kimi birləşdirən Ulu Öndər həmişə məqam gözəyən dünya erməniliyinin, onun terrorizminin və separatizminin baş qaldırmasına imkan verməmiş, bunun üçün bütün rəhbərliyi dövründə ölkəmizdə zəruri mənəvi-siyasi, sosial-iqtisadi və inzibati tədbirləri məharətlə gerçəkləşdirmişdi. Zamanın hökmü ilə Azərbaycan dövlətinə və xalqına rəhbərliyin ağır məsuliyyətini öz üzərinə götürən pragmatik və xarizmatik lider Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı ölkəmizin müstəqillik yolu ilə irəliləyişi üçün dönüş məqamı oldu. Bundan sonra çoxsaylı terror aktlarının, dövlət çevrilişlərinə cəhdlərin qarşısını alaraq, siyasi sabitliyə və sosial-iqtisadi dirçəlişə nail olan Prezident Heydər Əliyev Qarabağ müharibəsinin gedişində də dönüş yaratdı və düşməni atəşkəs müqaviləsi bağlamağa məcbur etdi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin diplomatiyası Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dünya səviyyəsinə çıxarılması və həlli ilə bağlı xüsusi konsepsiya hazırlayaraq konkret vəzifələri həyata keçirmək üçün ardıcıl siyasi kurs planlaşdırdı. 1996-cı il dekabrın 2-3-də ATƏT-in Lissabon sammitində Dağlıq Qarabağ münaqişəsi müzakirə mövzularından birinə çevrildi. Prezident Heydər Əliyevin qəti və inadlı mövqeyi nəticəsində ATƏT-in icraçı sədrinin bəyanatında münaqişənin üç prinsip əsasında tənzimlənməsi öz əksini tapdı: Ermənistan Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının ərəzi bütövlüyü; Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində ən yüksək özünüidarə statusunun verilməsi; Dağlıq Qarabağ əhalisinin təminatlı təhlükəsizliyi. Bu prinsiplər Ermənistanın başqa, ATƏT-in 53 dövləti tərəfindən dəstəkləndi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixinə nəzər salarkən qeyd etmişdir: "Əgər Heydər Əliyev o vaxt Azərbaycanda qalsaydı və Azərbaycanın rəhbəri kimi fəaliyyət göstərsəydi, Dağlıq Qarabağda heç vaxt separatçılar baş qaldıra bilməzdilər. Heç vaxt bizim torpaqlarımız işğal altına düşə bilməzdi". Ulu Öndərin özü isə belə demişdi: "Bir hadisənin qarşısını almaq, o hadisə baş verəndən sonra onun nəticələrini aradan götürməkdən daha asandır".

"Əlbəttə, Azərbaycan xalqına Heydər Əliyev kimi təcrübəli bir siyasətçi başçılıq etmiş olsaydı, Dağlıq Qarabağ faciəsinin qarşısını almaq mümkün olardı. Ümummilli lider Heydər Əliyev Qarabağ həqiqətərini bütün dünya ictimaiyyətinə olduğu kimi çatdırmaq üçün var qüvvəsi ilə çalışmışdır", - deyir Bəxtiyar Əsgərov sözlərinə əlavə edib.

Qeyd olunub ki, dahi rəhbərin ideyaları bu gün Azərbaycan xalqını yaşadan və daim irəliləyən aparan, onun gələcəyini müəyyənləşdirən ideyalardır. Heydər Əliyevin bütün həyatı Azərbaycanın əbədi müstəqilliyinə, qüdrətli dövlətçiliyinə və davamlı inkişafına həsr olunub. "Nə qədər ki, qədərbilən xalqımız, Azərbaycan xalqı var, Heydər Əliyev də daim bizimlə birlikdə, sevilərək yaşayacaq, onun ideyaları isə doğma xalqımızı daha böyük inkişafa, yüksəlişə, qələbələrə qovuşduracaq.

Şuşanın işğalından 28 il ötür

1 992-ci ilin 8 mayı işğal günü kimi tariximizə yazılıb. Bu, hər bir azərbaycanlının 28 ildir ki, xatırladığı ağır-ı-acılı gündür. Bu gün qapıları üzümü-zə bağlı olan Şuşa həsrət dolu baxışlarla öz əsl-nəcabətli, tarix boyu burada yaşayıb və bu məkanı qurub-yaradan insanların yolunu göz-ləyir. O insanların ki, burada qəhrəmanlıq, igidlik və qey-rət tarixini torpağa qanları ilə həkk ediblər. Şuşanın iş-ğalı günü. Hər kəsi hiddət-ləndirən, qəzəb doğuran günə, çox təəssüf ki, XXI yüzil-likdə bəşəriyyətin sivil də-yərləri yaşadığı zamanda iş-ğal tarixi kimi qeyd edirik.

Azərbaycan xalqının mədəniy-yyətinin, əsrarəngiz musiqisinin be-şiyi sayılan, tarixi Azərbaycan tor-paqlarının əbədi və ayrılmaz parça-sı, böyük alimlərin, bəstəkarların, şairlərin vətəni olan Şuşa şəhəri artıq 28 ildir təcavüzkar Ermənistanın işğalı altındadır. Yadlar tapdağında olan Şuşa sükuta qərq olub. Bu sü-kutu yaşadan isə köçəri, yersiz, tarixsiz ermənilərin olması heyret doğ-urmaya bilməz.

Tarix yazılır və zaman-zaman oxunur. Əgər bu tariximizi yazmayıb unutsaydıq, sözsüz ki, erməni xəy-nətinin nəticəsi kimi, Şuşa kimi möhtəşəm şəhərin XX əsrdə 3 dəfə erməni təcavüzünün qurbanı oldu-ğunu bilməzdik. Ötən əsrin əvvəli 1905-1907-ci illərdə Şuşa şəhəri er-mənilər tərəfindən hücumla məruz qaldı və yandırıldı. 1920-ci ildə şə-hərin xeyli hissəsi ermənilər tərəfin-dən dağıdıldı. 3-cü dəfə 1992-ci ilin mayında ermənilər bu şəhəri tama-milə işğal etdilər.

Heç kəsin, Şuşanın işğalını tə-səvvürünə gətirmədiyi halda, Şuşa-nın işğalına gedən yol Meşəlindən, Kərkicahandan, Malibəylidən, Quş-çulardan və Xocalıdan keçdi. Şuşa 1992-il mayın 8-də erməni və rus hərbi birləşmələri tərəfindən işğal edildi. Tarixin bu yaddaş səhifəsini hər bir azərbaycanlı yaddaşına həkk etməlidir. İşğal zamanı 1860 azər-baycanlı yaralandı, 480-i həlak oldu, 22 min nəfər öz yurdundan didərgin düşdü. Əsir götürülmüş 68 soydaş-ımızın taleyi barədə bu günə qədər məlumat yoxdur. Şuşanın işğalı za-manı yerli əhalinin 193 nəfəri şəhid, 102 nəfəri isə əlil oldu.

Şuşa şəhərində azərbaycanlı-ların tarixi izlərini silmək məqsədilə vandallar 600-ə yaxın tarixi-memar-

lıq abidəsini, o cümlədən, Pənahəli xanın sarayını, Cümə məscidini, Aşağı Gövhər Ağa məscidi, Xurşid Banu Natəvanın evini, Molla Pənah Vaqifin məqbərəsini yerlə-yeksan etmiş, 7 məktəbəqədər uşaq müə-sisəsini, 22 ümumtəhsil məktəbini, mədəni-maarif, kənd təsərrüfatı tex-nikumlarını, orta ixtisas musiqi mək-təbini, 8 mədəniyyət evini, 22 klubu, 31 kitabxanını, 2 kinoteatri, 8 mu-zeyi, o cümlədən, Şuşa Tarix Muzeyi, Dövlət Xalça Muzeyinin filialı və Xalq Tətbiqu Sənəti Muzeyi, Qara-bağ Dövlət Tarix Muzeyi, turist ba-zasını, Qafqazda yeganə Şərq mu-siqi alətləri fabrikinə dağıtmış, buradakı nadir sənət incilərini talayıb və məhv ediblər. Ermənilər insanlığa sığmayan vəhşilliyə də əl atıblar: Üzeyir Hacıbəyli, Bülbül, Natəvan kimi tarixi şəxsiyyətlərin heykəllərini belə güllələyiblər.

Şəhərin tarixi muzeyinin 5 min-ək əşyası, Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqu Sənəti Dövlət Muzeyi Şuşa filialı, Dövlət Qarabağ Tarixi Muzeyinin 1000-dək əşyası, profes-sional Azərbaycan musiqisinin ba-nisi, bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin (300-dən çox əşya), vokal sənətimiz-in əsasını qoymuş böyük müğənni Bülbülün (400-dək əşya), görkəmli musiqiçi və rəssam Mir Mövsüm Nəvvabın (100-dən çox əşya) xatirə muzeylərinin fondları qəret edilib. İşğal olunmuş ərazilərdə erməni iş-ğalçıların özbaşınalığı, tarix və mədəniyyət abidələrimizin dağıdıl-ması və qəsdən korlanması "Silahlı münaqişə baş verdikdə, mədəni də-yərlərin qorunması haqqında" 1954-cü il Haaqa Konvensiyasına, "Ümumdünya mədəni və təbii irsin mühafizəsi haqqında" YUNESKO-nun 1972-ci il Konvensiyasına zid-dir.

Bu, Şuşanın bu günü və keçmişi ilə bağlı olan tarixindən kiçik bir sə-hifədir. Böyük tarixə yeni saxta tarix yazmaq elə də asan deyil. Bu böyük tarixdə bir güc var, bir qəhrəmanlıq var. Şuşa müqəddəs bir şəhərdir. Bu işğal tarixi müvəqqətidir. Azər-baycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət, ölkənin gü-cü, iqtisadi inkişafı, dünya birliyində

yeri və milli ordusu şuşalıları Şuşaya qaytaracaq.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bildirdiyi kimi, "Şuşasız, Ağdamsız, ümumiyyətlə, Qarabağsız Azərbaycan yoxdur". Bunun başqa bir yolu yoxdur. Ermənilər Şuşanı mü-vəqqəti işğal etsələr də, kənd-lərinə yalançı adlar qoyub özünküləşdirməyə cəhd etsələr də, bu, utopiya olaraq qalacaq. Zaman ən böyük hakimidir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev işğal altında olan torpaqlarımızın sülh yolu ilə azad edilməsinə çalışmışdır. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezi-denti İlham Əliyev bu siyasəti ardıcıl və geniş şəkildə davam etdirir. Er-məni işğalının və müharibə vəziyyə-tinin davam etdiyini nəzərə alan Azərbaycan dövləti öz ordusunun gücünü, hərbi kadrların peşəkarlıq səviyyəsini durmadan artırır, hərbi qüdrətini yüksəldir. Azərbaycan tər-rəfi açıq bəyan edib ki, sülh danışıq-ları nəticə verməzsə, münaqişə hərbi yolu ilə həll ediləcəkdir.

2016-cı ilin aprel döyüşləri Azər-baycan Ordusunun gücünü ortaya qoymuş oldu. Ermənilərin törətdikləri təxribatların qarşısının alınması zamanı Azərbaycan əsgəri düşmə-nə ərazilərimizə qarşı hərbi təcavüz siyasətinin davam etdirildiyi illərin ən sərt cavabını verərək, ən ağır zərbəsini vurdu. Azərbaycanın gət-dikcə artan qüdrətini və gücünü düş-mən qovulduğu yüksəkliklərlə və verdiyi tələfatlarla gördü.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev işğal altında olan torpaqlar-ımızın geri qaytarılacağına çıxışla-rında əminliklə qeyd edir: "Bizim orduda xidmət edən gənclərimiz vətəni ləyaqətlə qoruyurlar və düş-mənə çox güclü zərbələr vururlar. Belə də olmalıdır. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və bütün cəmiyyətin diqqəti bu məqsədə yönəlib. Cəmiyyətdə mü-şahidə olunan həmrəylik və səfərbərlilik bizim qələbəmizi şərtləndir-ən amillərdən biridir, iqtisadi və hərbi gücüdür. Biz istənilən yolla öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edəcəyik". Gözü yolda qalan Şuşamızın da düşmən işğalından azad olaca-ğı gün uzaqda deyil. Zaman yeti-şəcək, Cocuq Mərcanlıda olduğu kimi, Azərbaycan bayrağı Şuşada da dalğalanacaq.

Erməni faşistləri zəbt etdikləri torpaqlarımızı, şəhərlərimizi, o cüml-ədən, doğma Şuşamızı sülh yolu ilə tərk etməsələr, Azərbaycan xalqı və onun rəşadətli ordusu düşməni məhv edərək, öz torpaqlarını azad edəcəkdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Karantin rejiminin yumşalması dəmiryolu qatarlarında özünü necə göstərir?

"Azərbaycan Dəmir Yolları" da Nazirlər

Kabinetinin müvafiq qərarına əsasən regional və beynəlxalq istiqamətdə səni-şindəşimaları dayandırılıb. Lakin fəaliyyəti zəruri olan müəssisələrin əməkdaşları-nın işə gedib-gəlməsinin sə-mərəli təşkil edilməsi vacib olduğundan bizim qatarlarımız Abşeron dairəsi üzrə məhdud qra-fiklə də olsa hərəkətdədirlər". SİA-nın xəbərinə görə, bu barədə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin mətbuat katibi Natəvan Bayramova məlumat verib.

O bildirib ki, Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah tər-rəfindən mayın 4-dən ölkəmizdə tətbiq olunan yumşalma tədbir-lərindən sonra aparılan monitorinqlər göstərdi ki, səhər və ax-şam saatlarında sənişin sayında sıklıq yarana bilər: "Bildiyiniz kimi qatarlarda sənişin tutumu 396 yerdən ibarətdir. Lakin sta-tistikaya əsasən məlum oldu ki, səhər axşam saatlarında 500-dən çox sənişinin daşınması həyata keçirilir. Ona görə də, Azər-baycan Dəmir Yolları tərəfindən qabaqçılıq tədbirlər görülmək-həmin istiqamətə əlavə qatarın təmini həyata keçirilib. Bununla da vətəndaşlarımıza sosial məsafəyə rahat əməl etmək imkanı yaradılıb".

Qurumun mətbuat katibi söyləyib ki, Azərbaycan dövləti pan-demiya dövründə vətəndaşlarımızın sağlamlığının qorunması is-tiqamətində bütün zəruri tədbirləri həyata keçirir: "Yerdə qalan məsələlər vətəndaşlarımızın sosial məsuliyyətdən asılıdır. Dövlətin gördüyü tədbirlər çərçivəsində də "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC də müvafiq addımlar ataraq, qabaqçılıq tədbirlər görüb. Belə ki, sənişinlərin sağlamlığı və təhlükəsizliyini qoru-maq məqsədilə bütün stansiya və platformalarda dezinfeksiya-e-dici qurğular fəaliyyət göstərir, sənişinlərlə təmasda olan xidmə-ti işçilər tibbi maska və qoruyucu vasitələrlə təmin olunublar. Xidməti işçilər hər gün yoxlanışdan keçdikdən sonra fəaliyyətə başlayırlar. Bununla yanaşı kassalarda vətəndaşların sıklıq yarat-maması üçün məsafə saxla lövhələri quraşdırılıb". N. Bayramova qeyd edib ki, qatar daxilində bələdçi heyəti tərəfindən sosial mə-safəni qorumayanalara xəbərdarlıq edilir.

Nailə Məhərrəmov

BMT-dan ÇAĞIRIŞ: "3 aya COVID-19 pik həddə çatacaq"

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı yeni növ koronavirus (CO-VİD-19) pandemiya-sının dünyanın ən yoxsul ölkə-lərində 3-6 ay müddətindən pid həddə çatacağını açıq-layaraq, milyonlarla insanın yoluxmadan qorumaq üçün 6.7 milyard dolların tələb olunduğunu bəyan edib. SİA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi xəbərə görə, BMT-nin baş katibi An-tonio Quterres koronavirus xəstəliyinə qarşı mübarizə aparmaq üçün mart ayında elan etdiyi 2 milyard dollarlıq qlobal yardım pla-nını genişləndirib.

BMT Baş katibinin İnsan Məsələləri üzrə müavini Mark Lök dünyanın ən yoxsul ölkələrində koronavirusa yoluxma halının 3 aydan 6 aya qədər pik həddə çatacağını təxmin edərək, pan-de-miyanın ən çox həmin ölkələrə zərər verəcəyi və dağıdıcı olaca-ğını qeyd edib. O bildirib ki, bu ölkələrdə pandemiya ilə bağlı ən qısa müddətdə tədbirlər görülməzsə o zaman münaqişə, yoxsul-luq və qıtlıq qaçılmaz olacaq: "Epidemiyanın həssas və kövrək ölkələrdə yayılmasının qarşısını almaq üçün 6,7 milyard dollara ehtiyac var". Epidemiyaya qarşı mübarizə dövründə BMT-nin yardım proqramlarına 9 yeni ölkə əlavə edilib ki, bura Benin, Ci-but, Liberiya, Mozambik, Pakistan, Filippin, Syerra Leone, Togo və Zimbabve daxildir.

Masallı sakinindən 2 kiloqramdan artıq tiryək aşkarlandı

Masallı Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində 2 kiloqramdan artıq narkotik vasitə aşkarlanaraq qanunsuz dövriyyədən çıxarılib. Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin Lənkəran regional qrupundan SİA-ya verilən məlumata görə, Masallı RPŞ-nin əməkdaşlarının daxil olmuş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsində şübhəli bilinən Masallı şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Şəmşir Məmmədov saxlanılıb.

Keçirilən şəxsi axtarış zamanı onun üzərindən 27 qram narkotik vasitə tiryək aşkarlanıb. Əməliyyat tədbirlərinin davamı olaraq Ş.Məmmədovun yaşadığı evə baxış keçirilərkən oradan 2 kiloqram 170 qram tiryək aşkarlanaraq götürülüb. Faktla bağlı Masallı RPŞ-də araşdırma aparılır.

Sumqayıtda "Hyundai" yanib

Sumqayıt şəhərində "Hyundai" markalı minik avtomobilinin salonu və yük hissəsi yanib. Avtomobilin qalan hissəsi və yaxınlıqda olan digər avto-mobillər yanğından mühafizə olunub. SİA-nın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin rəsmi saytına istinadən verdiyi xəbərə görə, yanğın yanğından mühafizə bölmələri tərəfindən söndürülüb.

Arif Hacılı qardaşını Əli Kərimlinin üstünə göndərib?

Vaqif Hacıbəyli: "Ondan heç vaxt xeyir gəlməz..."

Dağıdıçı müxalifət düşərgəsi daxilində uzun illərdəki, cəryan edən münaqişələr, qalmaq və qarşıdurmalar bu gün də səngimir. Müxtəlif ənənəvi partiya təmsilçiləri hətta gündəmdə olmayan məsələləri yenidən ictimailəşdirərək, kimlərə qarşı düşmən kəsildiklərini açıqlayır, həmin münasibətin hazırda da davam etdiyini deyirlər. Lakin məsələnin daha bir maraqlı tərəfi budur ki, ən çox ittiham edən də, ittiham olunan da məhz parçalanmış AXCP-nin sədri Əli Kərimlidir.

O da sirr deyil ki, Ə.Kərimlinin sədrlik etdiyi partiyası ilə demək olar ki, bir çox partiyalar, hərəkat və qurumlar qarşıdurma və münaqişə şəraitindədir. Biz buna misal olaraq REAL-ı, KXCP-ni, AMİP-i, AXP-ni, ADP-ni, Ümid-i, Ağ Partiya-nı, ADR hərəkatını, alternativ AXCP-ni, BAXCP-ni, Ədalət partiyasını, GAP-ı, ACP-ni, VHP-ni, ALP-ni, ALDP-ni, AMDP-ni və onlarla digər partiyaları göstərmək olar. Həmin partiyalara Müsavatı da daxil etmək olar ki, bu partiya ilə AXCP arasındakı düşmənçilik faktoru ənənə şəklini alıb.

"Azadlıq" qəzetinin donos xarakterli yazılarına görə, həmin qurum məhkəmə qərarına əsasən qeydə alınmadı"

Məhz bu baxışdan çıxış edərək, Müsavat partiyasının başqanı Arif Hacılı qardaşı - Əhrar partiyasının sədri Vaqif Hacıbəyli onun üzərinə hücum etdirib. Belə ki, V.Hacıbəyli mətbuat vasitəsi ilə Ə.Kərimlini intriqaçılıqda, qaragüruhçuluqda ittiham edərək bildirib ki, həmişə səmimi şəkildə müxalifət arasında birliyə nail olmağa çalışıb, amma "yurdçu"ların intriqabazlığı üzündən bu mümkün olmayıb.

Yeri gəlmişkən, hazırkı dövrə qədər düşərgədə nə qədər hərəkatlar, birliklər yaradılsa və orada AXCP təmsil edilərsə, onların parçalanması-

nın, iflasa uğramasının da əsas baskarı olaraq məhz Ə.Kərimli göstərilir.

"Yadımdadır, Seçki İslahatları və Demokratik Seçkilər Uğrunda Hərəkat (SİDSUH) yarananda bu prosesə axıradək mane olmağa çalışdılar", deyən Əhrar partiyasının sədri "Yurd'u nəzərdə tutaraq onu da qeyd edib ki, "Azadlıq" qəzetinin donos xarakterli yazılarına görə, həmin qurum məhkəmə qərarına əsasən qeydə alınmadı. SİTAT: "Faktiki onlarsız geniş koalisiya yaranandan sonra gəlib qoşuldular prosesə və harada bir adam tapırdılar, guya hansısa təşkilatın təmsilçisi adı ilə gətirib qoşurdular prosesə. Yegənə məqsədləri də həmin qurumda öz üstünlüklərini təmin etmək idi. Sonra yaradılan "İctimai Palata", "Milli Şura" və sair qurumlarda da birlik bu cür intriqalar səbəbindən baş tutmadı".

"Cəmil Həsəni, Fuad Ağayev, Sevinc Osmanqızı, Arif Məmmədov, Eldəniz Quliyev, Gültəkin Hacıbəyli kimi adamlar hazırda özlərini faktiki Əli Kərimlinin trolları kimi aparırlar"

Müxalifətin seçkilərdə kontekstində də daim intriqalar yaratdığını deyən Əhrar partiyasının sədri əlavə edib ki, düşərgə hansısa formada funksional

əməkdaşlığın yollarını arayıb tapmalıdırlar. O cümlədən, AXCP sədrinin "Milli Şura"dakı yan-yörəsi əslində onun trolları qismində fəaliyyət göstərirlər: "Əli Kərimlini isə rahat buraxın. Ondan heç vaxt xeyir gəlməz. Fikir vermisinizmi, Cəmil Həsəni, Fuad Ağayev, Sevinc Osmanqızı, Arif Məmmədov, Eldəniz Quliyev, Gültəkin Hacıbəyli kimi adamlar hazırda özlərini faktiki Əli Kərimlinin trolları kimi aparırlar. Hərçənd ki, onlar Əli Kərimlinin ətrafında olmayanda özlərini daha ağayana aparırdılar. Niyə belə olur? Niyə Əli Kərimlinin ətrafında olanların hamısı özünü zombi kimi aparır? Məncə, Əli Kərimli və ətrafı bu barədə ciddi düşünməlidirlər".

Fakt isə budur ki, hətta düşərgənin ən tanınmış şəxsləri belə, artıq AXCP sədrini sət ittiham edirlər.

"Əli Kərimlinin yanında olanda onların da əsas hədəfi müxalifət, əsasən də Musavat olub"

O, digər tərəfdən keçmiş "yurdçu"lar, hazırda ayrı-ayrı partiyalara rəhbərlik edənləri də xatırladaraq bildirib ki, həmin şəxslər hələ Ə.Kərimlinin ətrafında olanda Müsavata qarşı həqarətli fikirlər səsləndirirdilər. İndi isə onun yanında deyilər və təhqirlərlə məşğul olurlar: "Son illərdə müxalifətə qarşı hansısa həqarətli fikirlər söyləyiblərimi? Açıq mən yadıma sala bilmirəm. Əli Kərimlinin yanında olanda onların da əsas hədəfi müxalifət, əsasən də Musavat olub. Hətta iş o yerə çatmışdı ki, mən həmin adamlardan bəzilərini "Əli Kərimlinin şilləvuranları" adlandırmışdım. İndiki məqamda ən uğurlu variant seçkiyə gəndənlərin seçki islahatları istiqamətində bir hərəkat yaratması olardı. Milli Şuradakılar bu prosesə qoşulsalar qoşulsunlar, qoşulmasalar iş görənlərə "mız qoymaq" missiyalarını arsız- arsız davam etdirsinlər. Bu da onların seçimi olacaq"

Rövşən RƏSULOVA

Əvvəl şəxsiyyət, sonra siyasət...

Heç biri özündə olmayan Sevinc Osmanqızı "REAL"-çıları mənəviyyatsız adlandırır

Belə bir deyim var: "əslində siyasət çirkin deyil, onunla çirkin insanlar məşğul olanda çirkin olur". Dünənə qədər dağıdıçı müxalifət düşərgəsində koronavirusla bağlı "evdə qal" a alışa bilməyən radikal düşərgə təmsilçiləri yaman alışıb yanırıdılar. Belə ki, AXCP sədri Əli Kərimli və ətrafındakılar sosial şəbəkələrdən həqiqətdən uzaq, şər-böhtan dolu çıxışlarla "mitinqə, mitinqə çıxmaq" çağırışları ilə sakit ola bilmirdi. Ancaq necə ki, Ali Məhkəmənin Plenumunun REAL sədri İlqar Məmmədov və partiyanın idarə heyətinin üzvü Rəsul Cəfərova bəraət verməsi, Məmmədova 234 min, Cəfərova isə 57 min 400 manat mənəvi təzminat təyin etməsi, cəbhəçilərin cızdığını çıxardı. Başladılar açıq şəkildə barələrində qərar çıxarılanları aşağılamağa, onları hakimiyyətlə anlaşımada ittiham etməyə.

"Köhnə" tullantılar "yeni" olublar...

Bu sözləri yenə də özünü yuyulmamış qaşığı kimi ortaya atan Əli Kərimlinin "mətbuat katibi", "OsmanqızıTV"-nin sahibi Sevinc Osmanqızı özünü "səvdli siyasətçi" adlandıraraq AXCP sədrini tənqid etdiklərinə görə bir saatdan da çox başlayıb REAL-çıları təhqir etərək, onları mənəviyyatsız, AXCP sədri Əli Kərimlini "səvdli əsl siyasətçi" adlandırır. "Osmanqızı TV"-ni Əli Kərimlinin reklam kanalına çevirən, Birləşmiş Ştatların əyalətlərində qapı-qapı gəzib ütü və ya tava satan kommivoyajerlərin yeni formasıyalı "divanda maqazin" halına salan "xanım" Osmanqızı nə etdiyinin, daha doğrusu, nəyi necə etdiyinin fərqi deyil. Çünki fərqi olsaydı 27 illik "siyasi müxaliflik" stajı olan və hələlik cüzi uğuru belə, gözə dəyməyən Əli Kərimlini, "siyasətçi" adlandırmazdı. Bu, o, Ə.Kərimlidir ki, Azərbaycan siyasətinin muzey anbarında tozlanmış manek olmasına rəğmən, Pinokkio teki özünü canlı bilir və Karlo Atanın yanından qaçaraq Karabas-Barabasının kukla teatrında yer alır. Di gəl, Pinokkiyə fərqli olaraq, Əli Kərimli marionet olmağa həvəslə razılışıb. Onun koronavirusla bağlı karantin zamanı sosial şəbəkələrdə, xüsusilə də "Osmanqızı TV"-də ardıcıl çağırışları isə, ümumiyyətlə, paralel kainatdan gələn səslərə bənzəyir.

Məsələn, AXCP "lideri" buyurur ki, sən demə, Azərbaycan hakimiyyətinin son qərarları, fərmanlar, sərəncamlar, vətəndaşların rifah halının yüksəlməsinə və sosial sahədə islahatlara yönəlmiş bütün (!) addımlar yanvarın 19-da "Məhsul" stadionunda keçirilmiş "möhtəşəm" mitinqdən sonra "iqtidarın qorxuya düşməsinin nəticəsi" imiş. İndi isə, koronavirusla bağlı "guya ölkədə heç bir tədbir görülmür" deməsi, əsil həyasızlıqla yanaşı, vicdansızlıq, əxlaqsızlıq və mənəviyyatsızlıqdır.

Bela ondadır ki, Əli Kərimli bu marazmı sürəkli təkrarlayır, Avropa ölkələrindəki "müstəqil bloqer"lər də Sevinc Osmanqızı və digər siyasət luzerləri ilə səs-səs verərək AXCP liderini az qala Pasxa atasındakı bütə çevirirlər. Bu, irreal, xülya, sərəm təsəvvürdür.

Elə bu günlərdə Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə və Qoşulmama Hərəkatının sədri İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Qoşulmama Hərəkatının "COVID-19" mövzusunda keçirilən Zirvə görüşün keçirilməsindən qaşınmaya düşdükləri və ardıcıl böhtanlı çıxışları radikal müxalifətin əsil simalarını bir daha göstərdi. Və belə böhtanla özlərini "siyasətçi" adlandırmaları isə epidemiyanın baş aldığı bir məqamda hər bir Azərbaycan vətəndaşının sinirləndirir.

S.Osmanqızı İlqar Məmmədovu və REAL-çıları "köhnə tullantılar" adlandıraraq yazıb: "Bu köhnə tullantılar - Etibarın tələbələri nə zamandan "yeni" olublar, vallah başa düşə bilmirəm. Siyasətdə cəbhə dəyişmək rəğbət bəslənəcək anlayış olmasa da, hər halda, yad mənzərə də deyil... Amma siyasi həyasızlıq... Bax bu, ağır problemdir və təsəffüf ki, müalicəsi də yoxdur - başqa sözlə, qozbellikdir...".

Bax, əsil həyasızlıq budur. Kor-kora kor deməyə, bağı çatlar buna deyirlər. Kimin kimə, necə və nə üçün, ən başlıcası isə nəyin müqabilində işləməsi barədə danışıqı son adam S.Osmanızı ola gerek.

Və bu gün Əli Kərimlinin dəstəsi ilə REAL, S.Osmanqızı ilə onun özünə rəqib bildikləri arasında savaşıq olmasa, tərəflərin bir-birlərinə "təbiiyatsız", "uşaq", "reneqat", "riyakar", "mənəviyyatsız" demələri, bu didişmələr, əslində, gerəkdir. Çünki didişmələr arasında maskalar da var. Bu yerdə YAP İcra Katibinin müavini, millət vəkili Siyavuş Novruzovun dediyi fikirlə sözümlü bitirmək istədim: "Qıbləsini tanımayan Əli Kərimli ilə Sevinc Osmanqızının qıbləsi Qərbdir".

Rəfiqə HÜSEYNOVA

"Biz bilməliyik ki, yeni növ koronavirus

pandemiyası hələ davam edir. Ötən günün statistikasını bunu bir daha sübut edir". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Səhiyyə Nazirliyinin Baş infeksionisti Cəlal İsayev deyib. O bildirib ki, hələ virusu əlamətsiz formada keçirən insanlar var ki, məhz həmin şəxslər infeksiyanın mənbəyi hesab edilir: "Məhz belə şəxslər digərini yoluxdurmaqda davam edirlər"

Baş infeksionist söyləyib ki, bu baxımdan özünü-təcrid məsələsinə diqqət yetirmək vacibdir: "Tibbi maskalardan istifadə etmək çox vacibdir. Heç kim onda virusun olub-olmadığını özü bilib bilmir. Xüsusilə də qapalı məkanlara, insanların çox olduğu yerlərə gedərkən tibbi maskalardan istifadə etmək mütləqdir. Çünki maska xəstəliyin qarşısını

nı xeyli ala bilər".

C. İsayev vurğulayıb ki, hələ də bəzi insanların virusun olması ilə bağlı şübhələri təəssüfedicidir: "Bəzi şəxslər bunun siyasi oyun olduğunu iddia edirlər. Lakin belə siyasi oyun olmur. Minlərlə insan bu xəstəliyə yoluxub və onların 7 faizini dünyasını dəyişib. Biz bunları nəzərə alaraq daha

"Həmin şəxslər infeksiya mənbəyi hesab edilirlər"

d i q - qətli olmalı, karantin rejiminin yuşaldılmasına baxmayaraq, pandemiya ilə bağlı mübarizə istiqamətində qaydalara səhlənkər yanaşmamalıyıq".

Koronavirusun respirator virus infeksiyaları tipinə aid xəstəlik olduğunu deyən

mütəxəssis qeyd edib ki, yay mövsümünün başlaması infeksiyanın yoluxması halının azalması ilə bağlı müəyyən ümidlər verir: "Çünki bu viruslar ultrabənövşəyi şüalara qarşı çox həssasdırlar və onların təsiri ilə tələf ola bilirlər. Bununla yanaşı yay mövsümünün respirator xəstəliklərin sönməsi dövrüdür. Amma biz koronavirusun tam xüsusiyyətlərini bilmirik və onun yayda özünü necə aparacağından xəbərimiz yoxdur. Bu baxımdan biz ehtiyatımızı əldən verməməli, sağlamlığımızı qorumaalıyıq".

Nailə Məhərrənova

Fiziki kamillik və sağlam ruh

Fiziki kamilliyə nail olmaq heç də yalnız bundan əməli fəaliyyətdə istifadə etmək üçün deyil. Şəxsiyyətin özünü xoşbəxt hiss edə bilməsi üçün, əldə olunmuş nailiyyətlərdən yüksək dərəcədə faydalana bilməsi, gözəlliyə, ümumi ahəngə qovuşma bilməsi, dünyaya estetik münasibət bəsləyə bilməsi üçün də fiziki sağlamlıq, yüksək fiziki inkişaf səviyyəsi lazımdır. Fiziki kamilliyə nail olmaq heç də asan məsələ deyil; onun əldə olunması bir sıra ciddi şərtlərin ödənilməsinə tələb edir.

İnsanın fiziki aspektdə inkişafını öyrənərkən belə bir cəhətə xüsusi fikir vermək lazımdır ki, fiziki kamillik yalnız dar mənada fiziki tərbiyə vasitəsi ilə əldə edilə bilməz. Fiziki tərbiyə bilavasitə bu məqsədə xidmət edən, istiqamətlənmiş, məqsədyönlü fəaliyyətdir və müəyyən fiziki hərəkətlərin icra olunmasını, gimnastika, idman oyunları və sairə ehatə edir.

Fiziki tərbiyə, şübhəsiz ki, ümumi fiziki inkişafın təmin olunmasında, fiziki kamilliyin əldə edilməsi prosesində mühüm rol oynayır. Lakin fiziki inkişafa bundan başqa və ilk növbədə fiziki sağlamlığın təmin olunmasında mühüm yer tutan gigiyena, müxtəlif profilaktik tədbirlər, iş və məişət şəraitinin sağlamlıq üçün təhlükəli ola biləcək cəhətləri və s. bu kimi sosial hadisələr daxildir.

Bəzən fiziki inkişaf anlayışı altında bir sıra zahiri əlamətlərin, göstəricilərin kəmiyyətə artımı nəzərdə tutulur ki, bu da həmin anlayışın əsl mahiyyətini kölgədə qoyur.

Fiziki sağlamlığın adamın özü ilə, mövcud ictimai- iqtisadi şəraitlə bağlı olan cəhətlərindən başqa, elə qlobal aspektləri də vardır ki, bunlar yalnız ümumbəşəri tərəqqi, cəmiyyət-təbiət münasibətləri miqyasında həll oluna bilər. Bu miqyasda elmi-texniki tərəqqinin də bir qlobal hadisə kimi təsir dairəsi genişdir və ona görə də, bu problem üzərində ətraflı dayanmağa ehtiyac vardır.

İnsanın hərtərəfli inkişafı prosesində fiziki tərbiyə istiqaməti ilə əlaqədar olan mühüm məsələlərdən birincisi müasir texnikanın və sənayenin təsiri ilə ətraf mühitin, insanla həmahəng olan təbiətin dəyişdirilməsi və bunun nəticəsində insan sağlamlığına dəyən zərərdir.

Elm və texnikanın inkişafı, bir tərəfdən, fiziki sağlamlığın qorunması və bərpası üçün geniş imkanlar açarsa, təbabətin və eczacılığın sürətli inkişafına səbəb olursa, digər tərəfdən də, əgər xüsusi profilaktik tədbirlər görülməzsə, bir sıra istiqamətlərdə sağlamlıq üçün təhlükələr törədir. Bu problem ilk növbədə ekoloji aspektdə təzahür edir. Belə ki, elmi-texniki nailiyyətlər əvvəllər təbiətdə olmayan (həmin şəkildə olmayan) elə hadisələr yaranmasına gətirir ki, bunlar daha insan ilə təbiət arasında əsrlər boyu formalaşmış ümumi ahəngə uyğun gəlmir və yeni şəraitin insan sağlamlığı üçün nə dərəcədə əlverişli olması şübhə altına almır. Lakin ətraf mühitin insan sağlamlığı üçün təhlükəli istiqamətdə dəyişilməsi elmi-texniki tərəqqinin labüd nəticəsi sayıla bilməz. Hər şey mümkün ekoloji böhranın irəliləmədən nəzərə alınb-alınmamasından, dəyişdiricilik fəaliyyətinə hansı mövqedən yanaşmaqdan asılıdır. Müasir

dövrə təbiətə təsir edə biləcək istənilən iri miqyaslı quruculuq fəaliyyəti əvvəlcə ekoloji ekspertizadan keçməli, mühiti korlaya bilən, insan sağlamlığına ziyan verə bilən amillər layihədən çıxarılmalı və ya kompensasiya edilməlidir. Lakin əgər sifarişçi, sahibkar ekoloji amili nəzərə almırsa, bunun ziyanı ətrafda yaşayandır deyiləndən insanın öz hüquqlarını müdafiə etmək üçün heç olmazsa elementar ekoloji bilikləri mənimsəmələri lazımdır. Ancaq ekoloji maarifləndirmə işi sayəsində əhali ətraf mühitin qorunmasının əsas təminatçısına çevrilə bilər.

İş zamanı müəssisələrdə fəaliyyətin spesifikasiyasına uyğun olaraq müəyyən fiziki hərəkətlərin icra edilməsi, gimnastika üçün fasilə verilməsi çox vacibdir. Bu həm yeknəsək fiziki işlə məşğul olan adamlara, həm də oturmaq işlə məşğul olanlara aiddir. Bu baxımdan müəssisələrdə idman salonlarının və ya məşq avadanlıqlarının olması vacibdir.

Fiziki kamillik dərəcəsi hansı meyarla ölçülür? İnsanın hansı fiziki halının yaxşı, hansının pis olmasını müəyyənləşdirmək üçün elə bir xüsusi etalon - ideal model

kin bu əsərlərdən hər hansı birini ideal nümunə kimi götürmək mümkün deyil. Qədim Spartalılar fiziki cəhətdən möhkəm, dözümlü, güclü adamlar yetişdirmək üçün ən müxtəlif fiziki tərbiyə vasitələrindən istifadə edirdilər. Lakin Afinalılarla görüşdə bu üstünlük özünü real şəkildə göstərə bilmədi. Çünki onlar da başqa üstünlüyə - hərtərəfli inkişafa, ahəngdarlığa malik idilər.

İnsanın istər xarici, istərsə də daxili fiziki göstəriciləri üçün əsas meyar onun fəaliyyəti, ictimai funksiyasıdır. Elə fiziki vəziyyət üstün sayıla bilər ki, o, insanın öz ictimai funksiyasını icra etməyə daha çox imkan vermiş olsun. Başqa sözlə, fiziki inkişafın dəyəri onun əməli fəaliyyətində bir vasitə kimi təzahüründə aşkara çıxır. Fiziki inkişaf o zaman insanın əməli fəaliyyətində mühüm rol oynaya bilər ki, o, digər aspektlərdəki inkişafı paralel, həmahəng şəkildə həyata keçsin. Sağlam həyat tərzi, bədənə fiziki inkişafı sağlam emosional psixoloji duruma tamamlanmış olsun.

Müasir şəraitdə insanların fiziki sağlamlığı üçün ən böyük təhlükə səbəb gərginliyi, streslərdir. Bütün başqa xəstəliklər də çox vaxt mənfi emosiyaların təsiri ilə yaranır. Son dövrlərdə Qərbi alimləri bu vəziyyətdən çıxış yolu axtararkən belə qənaətə gəliblər ki, sağlamlığın bərpa olunması üçün insan öz mənəvi enerji ehtiyatlarından istifadə etməyi öyrənməlidir. Bütün dərhlərin əlacı insanın özündədir. Biz çox vaxt kənardakı hadisələri öyrənir və hətta onları

Fiziki sağlamlığın adamın özü ilə, mövcud ictimai- iqtisadi şəraitlə bağlı olan cəhətlərindən başqa, elə qlobal aspektləri də vardır ki, bunlar yalnız ümumbəşəri tərəqqi, cəmiyyət-təbiət münasibətləri miqyasında həll oluna bilər. Bu miqyasda elmi-texniki tərəqqinin də bir qlobal hadisə kimi təsir dairəsi genişdir və ona görə də, bu problem üzərində ətraflı dayanmağa ehtiyac vardır. İnsanın hərtərəfli inkişafı prosesində fiziki tərbiyə istiqaməti ilə əlaqədar olan mühüm məsələlərdən birincisi müasir texnikanın və sənayenin təsiri ilə ətraf mühitin, insanla həmahəng olan təbiətin dəyişdirilməsi və bunun nəticəsində insan sağlamlığına dəyən zərərdir

yoxdur. Antik dövrdə və intibah mərhələsində qismən hələ bu günə qədər rəsəmlər və heykətlər nümünəvi insan bədəninin obrazını yaratmağa çalışıblar. La-

idarə edirik. Bədəndə gedən proseslər isə kortəbii cərəyan edir. Halbuki, bədənə əsas tənzimləyicisi nəfəsdür. Bu qənaət əslində Şərqdə min illər bundan əvvəl intişar tapmış tərbiyə sisteminin necə

də səmərəli olduğunu göstərir. İndi məlum olur ki, daosizmin və buddizmin bazasında yaranmış müxtəlif fiziki-mənəvi təlimlər məhz insanın öz ruhuna sahib olması və onun köməyi ilə öz bəde-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

nini idarə etməsinə əsaslanmışdır. Bu baxımdan, indi Qərbdə yoxa təliminin geniş yayılması heç də təsadüfi deyildir.

Bizcə, müasir dövrdə fiziki tərbiyədən daha çox sağlamlığın qorunmasından söhbət getməlidir. Yeni bədən özü genetik olaraq sağlam inkişaf proqramına malikdir. Bizim məqsədimiz bu sağlamlığı pozan amilləri aşkar etmək və aradan qaldırmaqdan ibarətdir. Bədənin mühitə optimal qarşılıqlı əlaqə normalarının müəyyənləşdirilməsi, onun əlavə yüklənmədən qorunması üçün şərtidir. İnsanın nə ilə nəfəs alması, nə ilə qidalanması və hansı lokal iqlim şəraitində olması, habelə orqanizmin müxtəlif hissələrinin hərəkət dinamikasının hüdudları da genetik səviyyədə kodlaşdırılmışdır. Necə ki, biliklərin öyrədilməsi insanın genetik əqli potensialına uyğun surətdə həyata keçirilməlidir, eləcə də fiziki tərbiyə hər bir konkret orqanizmin xüsusiyyətlərinə və potensialına uyğun aparılmalıdır. Bir sözlə fiziki tərbiyə əslində cismani potensialın realizasiyasından ibarət olmalıdır. Bu problemi optimal surətdə həll etmək üçün isə sağlam həyat tərzinin əsasları öyrənilməlidir. Bədənin müxtəlif orqanlarının və əzələlərinin yüklənmə imkanları da müxtəlifdir. Ona görə, müəyyən bir idman növü ilə məşğul olarkən də əvvəlcə bədənin genetik potensialı üzə çıxarılmalı və həkətlər bu potensiala uyğun olaraq hüdudlanmalıdır.

Vahid Öməröv
Fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru.
dosent

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

8 may

Falkao: "Qalatasaray"da çox xoşbəxtəm

Radamel Falkao "Qalatasaray"dan ayrılacağı ilə bağlı şəiyələrə son qoyub. Kolumbiyalı ulduz bu barədə məşhur "ESPN" nəşrinə açıqlamasında danışıb. 34 yaşlı futbolçu "Qalatasaray"da qalacağını bildirib: "Türkiyədə çox xoşbəxtəm. Klubumu tərk etmək niyyətində deyiləm". Falkao Türkiyədə əsas çətinliyin türk dilini öyrənməyi olduğunu və komanda yoldaşı olan həmyerlisi Fernando Musleranın ona kömək etdiyini bildirib: "Türk dil çox çətin və qarışıqdı. Muslerya türk dilini bildiyinə görə mənə kömək edir. Burada atmosfer əladı. Küçəyə çıxdıqda azarkeşlərin isti münasibətini görürsən".

Son səhifə

Dünya ulduzu o qədər arıqladı
ki, görünlər məəttəl qaldı

Son zamanlar idmanla sıx-sıx məşğul olub, xeyli çəki ataraq dünya mətbuatının gündəminə düşən məşhur müğənni Adel Lori Blu Edkins yeni görkəmi ilə diqqətləri üzərinə cəmləyib. Düz 45 kiloqram çəki ataraq, bir iynəyə sap olan dünya ulduzu çəkirdiyi son fotosu ilə izləyiciləri heyrləndirib. Pəhriz və intensiv idman məşqləri ilə inanılmaz olsa da, real nəticə verib. 32 yaşlı Adel səsi və performansı ilə deyil, atdığı artıq çəkilərə də diqqətə layiqdir.

Sinem Kobal ana olacaq

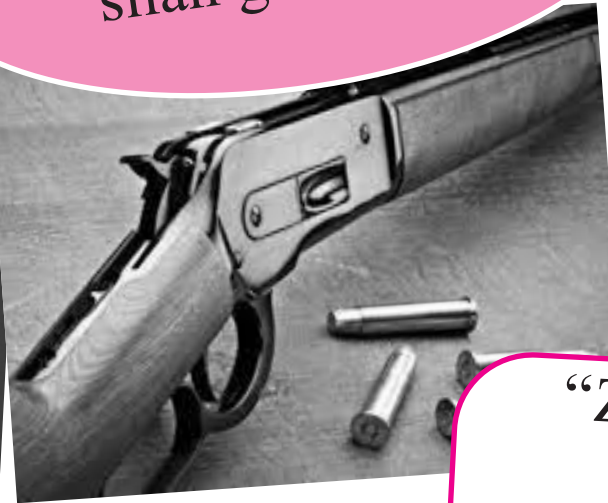
Aktrisa Sinem Kobal ana olacaq. Türkiyə mətbuatı xəbər verir ki, Kenan İmirzalıoğlu ilə evil olan ulduzun qızı olacağı bildirilib. Cütlük bu xəbəri sadəcə ailəsi və dostları ilə paylaşsa da, məlumat tezliklə mediaya sızıb.

"Milan" bu futbolçu üçün 20 milyon avro təklif edir!

İtaliyanın "Milan" klubunun rəhbərliyi Fransanın "Lion" komandasının hücumçusu Memfis Depayı transfer etmək niyyətindədir. SİA-nın məlumatına görə, "rossonierlər" niderlandlı futbolçunu yay transfer pəncərəsində heyətinə qatmaq istəyirlər və bu keçidə bağlı yaxın günlərdə "Lion" ilə danışıqlara başlayacaqlar. Mənbənin bildirdiyinə görə, "Milan" klubunun rəhbərliyi 26 yaşlı futbolçu üçün 20 milyon avro ödəməyə hazırdır. Memfis Depayın "Lion" ilə hazırkı müqaviləsi 2021-ci ilin yayına qədər qüvvədədir. Cari mövsümdə 18 oyunda meydana çıxan futbolçu 14 qol və 2 məhsuldar ötürmə ilə yadda qalıb.

Ağcabədi sakinindən odlu silah götürülüb

Ağcabədi rayon sakini A.Hüseynovun evindən nömrəsi silinmiş tufəng götürülüb. Daxili işlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, Ağcabədi RPŞ əməkdaşlarının daxil olmuş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində A.Hüseynovun evindən nömrəsi silinmiş "TOZ-8" markalı tufəng aşkar edilərək götürülüb.

"Zidan sadə oğlan idi, məşqə "Fiat"la gəlirdi"

Zidan çox danışan adam deyildi. İngilis dilini yaxşı bilmirdi, daha çox fransız və italyanca danışırdı. Ancaq topla rəftarı... Qol.az xəbər verir ki, bu sözləri Niderland millisinin sabiq üzvü Edvin van der Sar "Yuventus"da birgə çıxış etdiyi Zinəddin Zidan haqqında danışarkən deyib. Veteran qolkipər "AS" nəşrinə açıqlamasında 1999-2001-ci illərdə komanda yoldaşı olmuş fransalı keçmiş yarımmüdafiəçinin özünü çox sadə apardığını bildirib: "Məşqə "Fiat"la gəlirdi. Cins şalvar, ağ köynək, "adidas" idman ayaqqabısına üstünlük verirdi. Digər futbolçulardan tamamilə fərqli görünürdü. Başqa oyunçular məşqə "Ferrari" ilə və "Dolce and Gabbane", "Versace"dən geyinərək gəlirdi. Zidan isə sadə oğlan idi. Əlbəttə, Zidanın da tünd tərəfi var idi. Buna görə də qırmızı vərəqələr alırdı". Qeyd edək ki, Zidan hazırda "Real"ın baş məşqçisi, Van der Sar isə "Ayaks"ın baş direktorudur.

Narkotik alverçisi tutuldu

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsində şübhəli bilinən Masallı şəhər sakini Ş.Məmmədov saxlanılıb. Daxili işlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, Masallı RPŞ əməkdaşlarının əldə edilmiş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat tədbiri nəticəsində narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsində şübhəli bilinən şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Ş.Məmmədov saxlanılmışdır. Şəxsi axtarış zamanı ondan 29 qrama yaxın tiryək götürülüb. Davam etdirilən tədbirlərlə onun evindən 2 kiloqram 170 qram tiryək aşkar edilərək götürülüb.

Dövlət qulluğuna qəbul imtahanlarına avqustdan başlanılacaq

Dövlət qulluğuna qəbul imtahanları ayda iki dəfə olmaqla avqust ayından başlanılacaq. SİA-nın verdiyi məlumata görə, bunu Dövlət İmtahan Mərkəzinin Direktorlar Şurasının sədri Məleykə Abbaszadə Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın brifinqində çıxışı zamanı deyib. Onun sözlərinə görə, müsahibələrin onlayn qaydada keçirilməsi nəzərdə tutulur. İlk növbədə karantin rejimi ilə əlaqədar təxirə salınmış 32 dövlət orqanı üzrə imtahanların keçirilməsi planlaşdırılır. Sertifikatların verilməsi fərdi qaydada bildiriş əsasında həyata keçiriləcək.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600